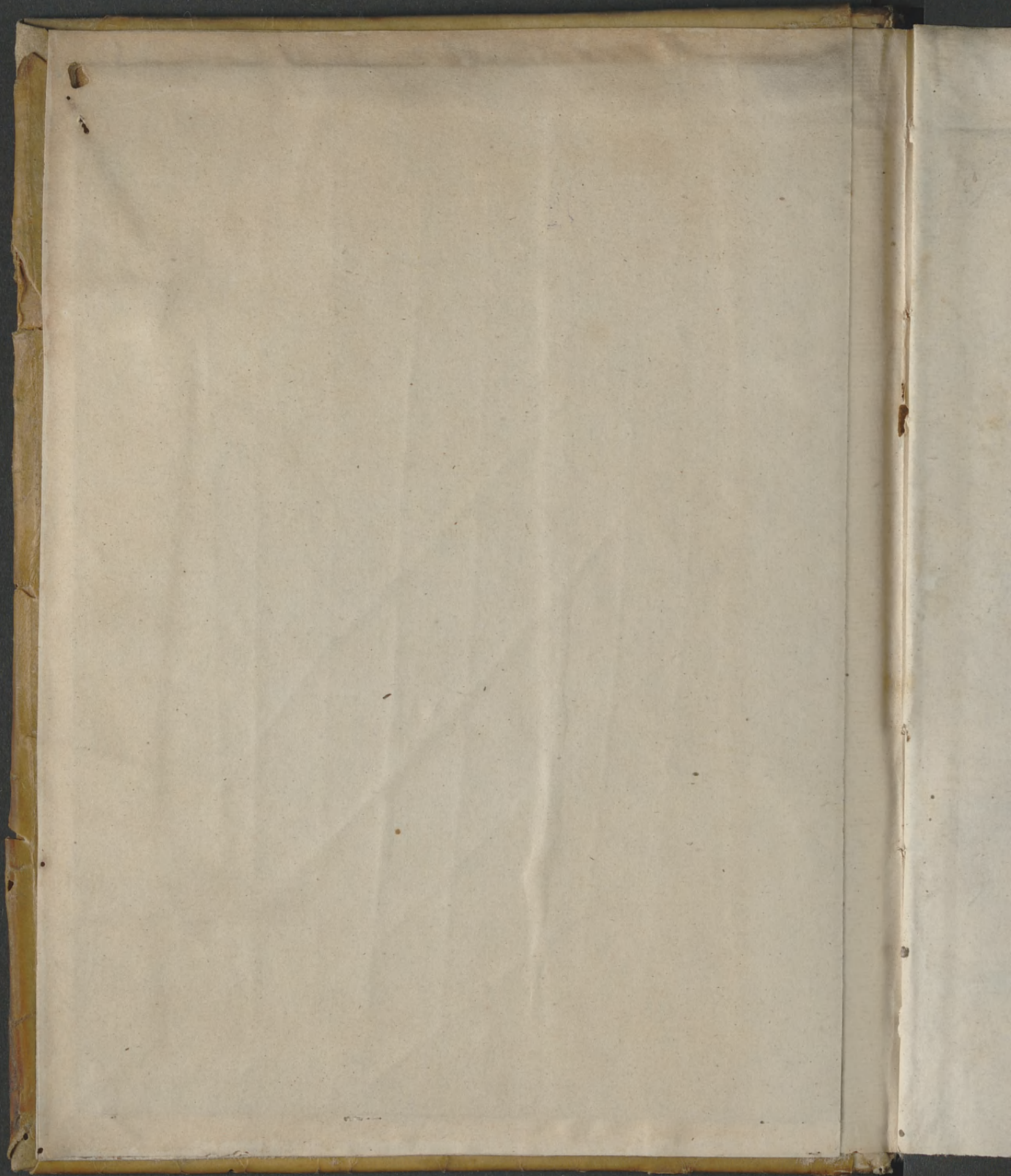

MANUSCRIPTA
INSTITUTI OSSOLINIANI

I.

739

SYMBOLVM APO

STOLICYM

N^o Inv. 739.

LATINE	ITALICE	GERMANICE	DALMATICE	VNGARICE
Credo in Deum Patrem omnipotentem creatorem caeli & terre Et in Iesum Christum filium eius Unicum Dominum nostrum qui coequetur de Spiritu Sancto Natus ex Maria Virgine Pascus sub Pontio Pilato Crucifixus mortuus & sepultus Et ascendit ad caelos sedet ad dexteram Patris omnipotentis	Credo in Dio Padre omnipotente, Creatore del cielo & della terra Et in Iesu Christo figliolo suo Unico Signor nostro qual fu concetto dal spirito santo, nacquè dalla Vergine Pasci sotto Pontio Pilato Fu crucifisso Morto & sepolto E' ascen- do in celo, il terzo giorno risuscitò dall' morte E' seduto alla dextera del Dio Padre omnipotente	Ich glaub in Gott Vater der almächtigen, schöpffer himels Vnd der erden Vnd in Iesum Christum 3. sun. 1. gebo- ren 2. Eingen 2. Herr. 1. Vnsrem der empfangt ist von 2. geist 1. dem heiligen. Gebarun auß Maria der iunck frauen Gelitten vñ dem pontio Pilato gekrutziget gestorben, vñ begraben Ist inder ge- faren zu der hellen dem dritten tag auff erstanden Von den toeten Ist auffgestigen in die himel Sitzt - auff der rechten gottes vatters der almächtigen	Veruyem u Doga Otera Biv-moguchyega Sztuovitelca Neba y Trumbre Iau Ivusta Kapsta Szya nigoua mladinega gospodina nasyga Koyibydac svet od Duha svrtega Noljen od Marie diuidice Tarp pod Pontiem Pilatom By propect umri i pokopan by Szyga na pekadal triti daan Vkar Sna od vat tureh Vndice na pek Sna Sidii Sna der Snu Boga vider Sica moguchyga	Hysen Isten - ben Kitya Mindon - kalleban 3. Torontuban 1. Slemick 2. ces fealdich Dcs Iesus Christus born 3. Tyben. 2. de 1. gyetlon 2. Trumkban Meli. fopantabca 2. Lelik teub 1. Bent 2. Szu itock 2. Marialal 1. Btus Sgem uede. 3. alla 1. Pontius. 2. Snu 2. Szyetec vñ Sna - ces vñ temeteteck Sna, Sba Poblokra Karmad nabra fel - tama Sna halotak - beal fel Szya Mlyek - z Eul 2. yobyan 2. Isten - atge - nak 1. S. S. hito - nak

ITALICE GERMANICE DALMATICE VNGARICE.

In die
 venturus est
 iudicare
 vivos
 & mortuos
 Credo
 in spiritum
 Sanctum.
 Sanctam
 ecclesiam.
 Sanctorum
 Communione
 Remissionem
 peccatorum
 Carnis
 & resurrectionem
 Et vitam
 aeternam
 Amen.

De onde
 kada ymiri
 a giudicare
 li vivi
 & li morti,
 Credo
 in spirito
 Santo
 la Santa
 Chiesa
 Catholica
 & de santi
 1. la comunione
 la Remissione
 de peccati
 & de carne
 1. la resurrezione
 & la vita
 aeterna
 Amen.

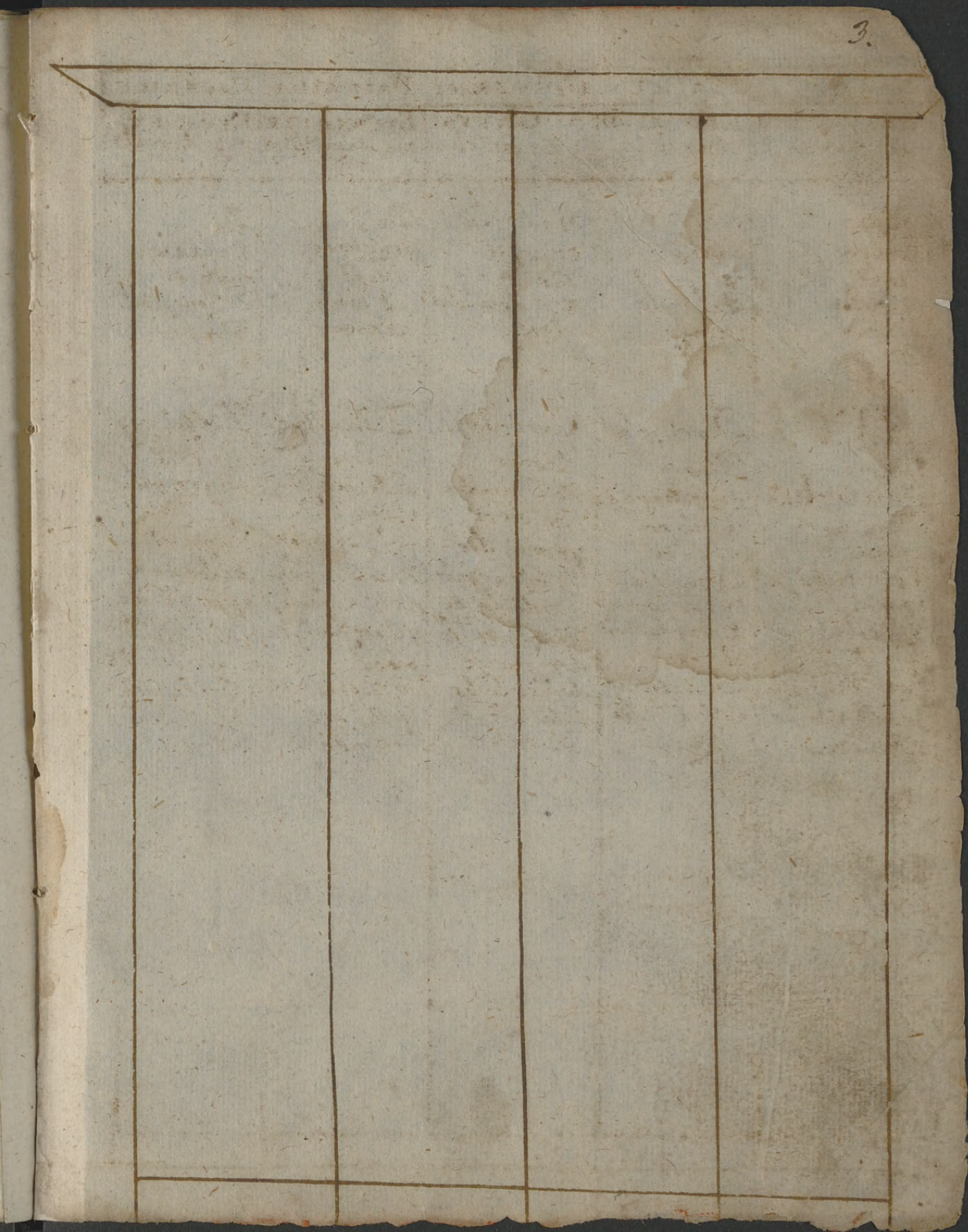
Von denen
 Kommen ist
 Zu richten
 die lebendigen
 Und die toeten,
 Ich glaub
 in dem. & Geis
 1. heiligen
 Die heilige
 2. Kircken
 1. katolische
 2. Der heiligen
 1. Der gemein scha
 Die urdehung
 der sünden
 2. Des fleisches
 1. die auferstehung
 Und die. & leben
 1. Ewigge
 Amen.

Od kudi
 priti chokye
 suditi
 & iudic
 i marturech
 Veruem
 v Duchu
 Sveto
 Sveto
 Czirkuu
 Katolic sanzku
 Sveticu
 Opckinu
 v Puschyenje
 grihou
 Hl. Sa
 v3 karšeme
 1. Život
 Vicsny
 Amen.

Honnan
 yeuundou
 Eteln
 oluwnket
 vs holtakat
 Hl. Szm
 2. lclckben
 1. Szent
 3. Egy-habat
 1. Keüün fges
 Szenteknek
 Keüün segeet
 2. Bochanatyat
 1. Peünük-nelc
 Hl. Szm
 Hl. tamadapaat
 Ecs. 2. chitet
 1. cürcük
 Amen.

LATINĒ	ITALICE	GERMANICE	DALMATICE	VNGARICE
ORATIO DOMINICA	ORATIONE DEL SIGNOR	Z- GEBET 1- Des Herten	MOLITVA Gospodinova	Z- IMADSAG 1- Vrunk
Pater noster	Padre Nostro	Vatter Väter	Otose Nas	z. Niganki 1- m
quies in caelis	quali sei nr Caeli	der- du- bist in Simelen	Koyi yeshi Na- Nubi- Buch	Ki- uagi menekben
Sanctificet nomen tuum	Sia sanctificato il nome tuo	Ge- h- il- get- sei Der namen Dem	S- d- u- t- i- s- z- e gyme tuore	Szenteljeske te Neud
Adueniat regnum tuum	Luunga il Regno tuo	Zu- kumme z. Reucht 1- dein	Pridi Kralicstuo tuoye	Ko- r- god 1- te
Fiat voluntas tua	Sia fatta La uolonta tua.	z. Geschehe z. Wille 1- dein	Dudi- wolia tuoya	Legyen z- akaratod 1- te.
Sicut in Caelo & in terra	Come in Caelo Cosi anche in terra	V. ue inhimel also auch auff erden	Kako na nebu talco y na Zemli	Hi- kepen menyben az onkepen ad- feulacians z- k- r- er- un- ten
Panem nostrum quotidiana nobis hodie	Pane nostro d'ogni giorno d'acca	z. Bratt 1- Väter z- tagliche Gibe Vafz heukt	Kruch Nasz Suadgamm day nam	1- Hi minden Naprat adyad, nekeunt ma
Et dimitte nobis debita nostra	Et rilafta ci i debiti nostri	Vnd Vergibe Uns z- schulden	danasz 1- od- pusti Naam duge	Es bochasameg Re- k- un- k- z- ad- siginlat 1- m
Sicut & nos dimittimus debito ribus nostris	Come anchor noi lasciamo a li debitori nostri	Vuue auch- Vir- Vergeben Vnsren schuldgereu	Kako i- my odpuschyamo dukmkom nassim	mi- kepen m- es bochatunk z- ad- s- in- k- rak
Et ne nos inducas in tentacione	Et non induce in tentacione	Vnd, z- Mit z- Vafz 1- fur- 4- ein i die Versuchung	1- ne z- Naasz 1- Vuddi u- napaszt.	1- az- m Es ne z- mi- ket bec 3- legg kepr- et- ben

LATINE	ITALICE	GERMANICE	DALMATICE	VNGARICE
SALVTATIO Angelica	SALVTATIOE Angelica	z. GRVVS 1 Englische	POZDRALYE nie Angielsko	KEVSZEVI net. Angieli
Sed libera nos a malo Amen	Stia libera ci dal mali Amen	Sonder en Erlouſze Vns Von dem übel Amen	Da oſplobodi na aſb o d. aſbla Amen	Di Sza badoch minket aſb gonofstal Amen
A VE Maria Gratia plena Dominus tecum Benedicta tu in mulieribus & benedictus fructus ventris tui Ieſus Chrus Amen	Dio te ſalvi Maria di gratia piena il Signor i con te Benedetta tu tra le donne & benedatto il frutto del Ventr. tuo Jeſu Chriſto Amen	Gyri i ſet ſei Maria Voll genadens der herr iſt mit dir du biſt geſegnet utrade uiribe Vnd geſegnet iſt der frucht deines Leibs Jeſus Chrus Amen	Z Draua buci Maria Puna mlodſti Goſpodin yi ſt ſd tobom Blagoſbloujona me. u. x. nama y blagoſbloujen plod o d. v. ro be tuoye Iſus Karſt Amen	Tud ud legy Mlaria tellyes mala Vuz Vagyon te vilid Kldot uagy aſb domalatak v. s. aldot z. gyemeutche 1 mehednek Ieſus Chrus Amen

Puchowichie	Postami 27	26
Witpsha	rel. spcia Tab.	27
Kowogd	Lyniki 27	25

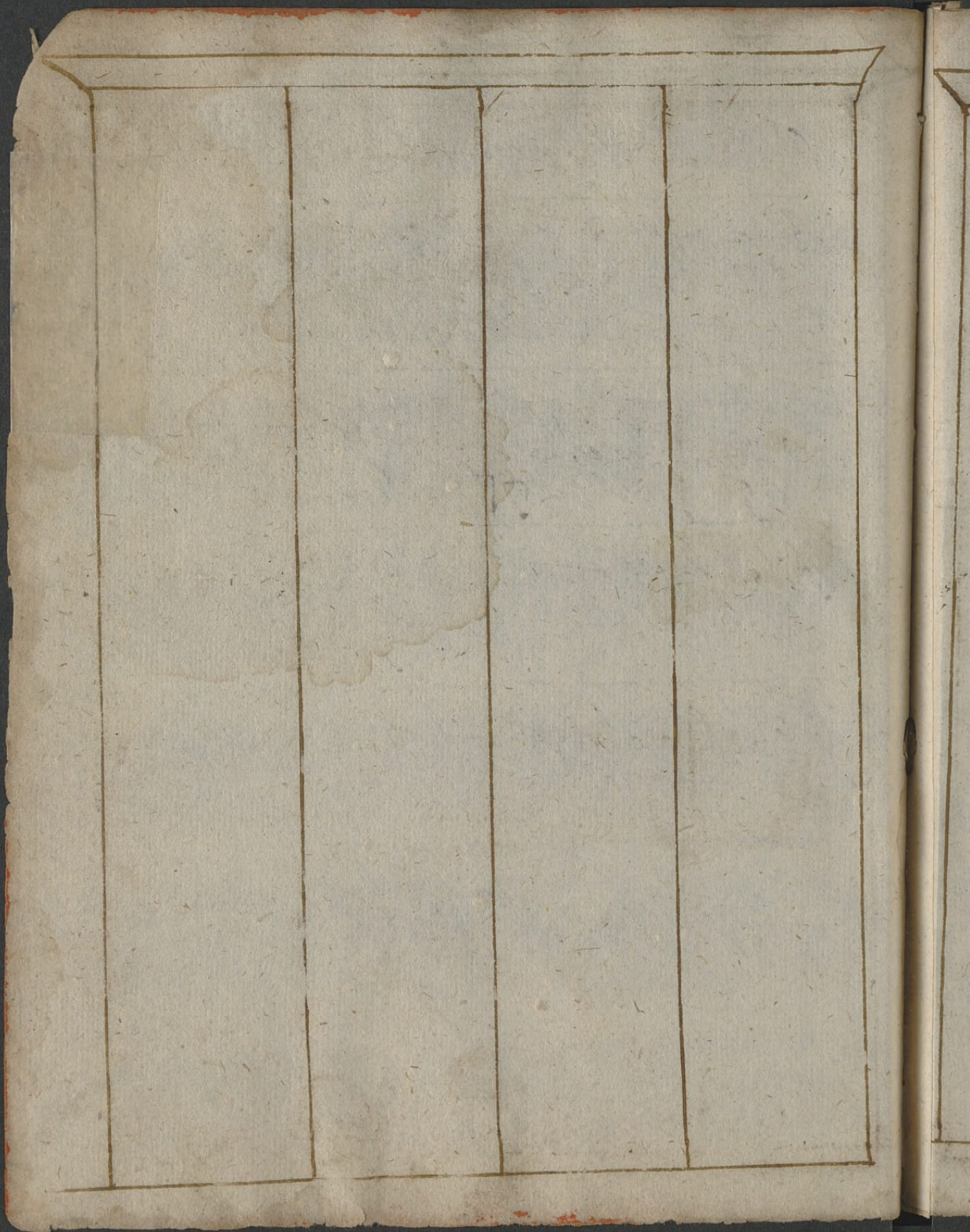

Meper
 6

Schynia	Thigoma	groenmi	Medami
Hiatuta			Medami
Schynia	Suuro	diaruo	Obita Medami
Uor	Zarwami	Keingreco	fontansho
Maehel			
Schynia	Wiethe	Suuro	Obita Medami
Mordresgh			2 Studuen
Potmiflow			10
Mis			2
Talidly			17
Stiureh	cielgez		5

Meysan
 O

[Small white rectangular label or piece of paper]

J
J
J
J
J
J
J
J
J
J
J
J

J
J
J

FLOGILLVM MAGNI STEPHANI
Primi Poloniae REGIS.

In templo plusquam Sacerdos.
In Republica, plusq^{ue} Rex
In Sententia, dicenda, plusq^{ue} Senator,
In Iudicio, plusq^{ue} iuris Consultus
In Exercitu, plusq^{ue} Imperator,
In Acie plusq^{ue} miles
In adversis perferendis iniurijs condonandisq^{ue}, plusquam
In publica libertate tuenda plusq^{ue} Cuius,
In Amicitia colenda plusq^{ue} amicus
In Conuictu, plusq^{ue} familiaris
In venatione ferisq^{ue} domandis plusq^{ue} Leo.
In tota reliqua Vita, plusq^{ue} Philosophus.

Luxu nimio Priuato odio bello intestino
perit Ungaria, caueat vicina Polonia In
qua non Virtute, sed luxu certatur.

REGIS STEPHANI oraciuncula in
Conuentu.

Non in caula, Sed homo liber natus sum, neq; antequam in
has terras Veni, mihi victus et amictus Vnquam defuit liber-
tatem meam ego amo, et conseruabo eam Deo Volente Per uos
in Regem Vrum sum Electus, vobis postulantiibus et instan-
tibus huc Veni, per vos Dyadema capiti meo est impositu,
Sim igitur Rex Vester, non pictus neq; fictus, Volo regnare
et imperare, nec feram Vt quis mihi imperet Non cogitur Volo
vos pedagogos meos fieri Custodes libertatis Vri Estis Custodes
talis sitis, ne p hoc libertas Vra Vertatur in abusum,

STEPHANVS REX PRVDENTISSIMVS

Ad Senatuni Equitesq; Polonorum in Conuentione Gnali Warscha-
uren Anno. 1585. celebrat. Ore ipsemet Regis proprio.

Audierunt Dnes Vra² propositionem meam, audierunt vota Dnorum Sena-
torum ex quibus intelligere poterant, quid hoc tpe expediret Rei-
publicae, Ego ut si praeter morem veterem facio quod D. V. alloquor,
bono tamen animo facio, neq; longa oratione Vtar, duobus aut
aliquot Verbis rem absolvam, Dicit Scriptura, Ne in Vanum
gram Dei accipiamus. Gratia Dei est, quod in pace viuamus
quod tpe pacis picula puidemus, et quomodo illis sit occurren-
dum, in nos consultamus, No igr hanc gram Dei in Vanu accipia-
mus, Sed consilia Vra ita diligamus, ne quid cum affectibus aut ani-
morum aliqua exagitacione fiat Nemo e ta puer, qui semotis af-
fectibus non possit apud se statuere, quid Reipub: sit Vtile, qd
in Vtile, quid salutare, quid damnosum, Quia propter id quis qd
Vrum agit, quod illi optima ratio (qua semper ad optima fertur)
dicat, Deinde qd conscientia suadet, ne si aliud aliqd ad consi-
tium admiserit, peccet in spum detum, et ex ea para deueniat in

reprober sensum, quo nihil est piculo sub nihil miserabilius, tu enim con-
 silia oia optima iam reiciuntur, nihilq; suo modo et ordine, sed oia
 confusi, pturbate, et ptinaciter fuerunt multa Regna florantissima,
 qua an quietis conspicijs, et magis artibus euisa sunt ac ptinam
 fuisse exemplo. Pristinam meam Ungaria Vicinam Vobis Regnum, quod
 etiam fuit florens et opulentum, abundabat militaribus viris li-
 bertatibus quoq; fuit ornatum et auctum. Sed cum in illud Regnum
 Regnum prava consilia inuasent et unusquisq; no Reipub. bonu
 sed suos affectus sequebatur dedit illos Deus in reprober sensum,
 et post modum seipsos, et Regnum in seruitutem precipitauerunt.
 Quod Deus Max. auertat ab hac Republica, qua optimis legibus
 est fundata, libertate pulcherrima gaudet, omnibusq; ornamentis
 a Deo praepotenti est nobilitata, Ne etiam commemorem diuo-
 rum militarium copiam ingemorum Vinq; oia Dei sunt maxima
 dona, ad amplitudinem nois, et existimationem istius Regni com-
 parata, Vertant igitur D. V. consilia ad domestica mala in-
 primis componenda, Ut alma pax ista, qua est oium cartrum
 bene sociatorum summu bonu constructur, qua conseruata faci-
 lius per Dei misericordiam, exterius sicut mutuo amorem
 et studioz consensu obuiabimus. Tredant D. V. nullorum
 oculos ee conuersos in istius conuentus successu, Vel ob id na-
 xime, quod Volent aliquid fieri, preter expectorem in hoc Regno
 quod murus totius Christianitatis semp est habitum, sortentur
 igr inprimis p salute et gla, ta mea qua sua, mea enim gla, Vra
 est gla, et deinceps Vra gla, mea gla est. Eam nulla ut magis
 augetur, qua amoris, Concordia vinculo, qua pacis et tran-
 quillitat studio, de nq; oium Consili^{orum}, qua in hoc Conuentu
 agitantur optimo exitu, Nem ut Deus Max. Opt. nob largit, sedu-
 lo Ceabimus. Nos quoq; p virili parte dabimus opera, ut D. V. intelli-
 gant, in nob nihil vnq; ad bonu istius Regni pmouendu de fuisse.

Mirabilis casus accidit die 14 Novembri 1608 In Villa Gorka Do-
mini Njemera Venatoris Poelachie, quae Villa duobus tantum mil-
liaribus à Janouia loco residentiae R^ossissimi Lucerni Episcopi
distat Jo Dnus Njemera cum sorore sua Dna Kadimersha corp^o
matris sua Hæreticæ in templu catholico (quod ipsorum est iuris
patronatus) R^ossissimo misero Parocho Vo reclamante et contra-
dicente introduxerunt ibiq; in Capella cadaver deposuerunt et hu-
mauerunt. Erant ibi tunc duo Ministri laterum, ex qb; vnus Sæcra-
genarius Magnæ apud Hæreticos reputationis, cui circa funus
concionem haberet Vehementer in imagines Sæctoz Maxime
Vo in effigiem Beate Virginis Custodiam multabatur eamq;
Blasphemabat, riderebat. In cuius postea cum e templo egressus esset
et nudus in alios securus incidere, sex equi Dni Sadowski
catholici viri, q; tunc currui iuncti, aurigis etiã insipientibus
non longe à templo stabant, cum maximo impetu et ferocia in-
currerunt eumq; cum sumo fremitu miserrima dentibus dila-
mauerunt, nec prius nisi mortuum dimiserunt conabantur q; auri-
ga et ovis circumstantes iuuare, sed nulla ratione impetum
et ferocia equoz cohibere et frenare poterant. Quod ubi opus
Suma Diuina voluntate sic pmbente pfecterit, quæti nemine
alio laeso, ac si nihil impetuose fecissent cum suo curru consi-
stere. Et licet Deus omnipotens statim Vltus sit sua iniuria
R^ossimus aut p offe suo Epali violationem Ecclæ illius intermitte-
re non vult, acturus est hic ea suo loco et tpe.

EXTRA ORDINARIA QVEDAM EX
ceptiones Sanctorum Patrum ad edificationem mo-
rum ex vetusto codice desumpta, intereo collectore.

Deest Regem, discere legem, Audiatur Rex qd precipit lex.
Legem seruare, est Regnare, Noticia literarum, lux e animarum,
Sepius offendit, qd lucem no attendit, Qd habet scientia, ornat
Melior est sapientia, qua secularis potest, Sententiam
Plus vincit sensus, Quam multiplex sensus,
Est sapiens multum, Qui amat Dei cultum
Vix fidelis coronatur in caelis
Bene credit, Qui opus bonum implebit
Qui fidus est seniori, Approximat honori
Qui confidit in Deo, Fortis est vt leo
Melius est in Deo sperare, Quam diuitias congregare
Firmissima spes Beatificat res, Charitas no ficta, abluit pec-
catorum,
Qui diligit fratrem, placat Deum Patrem,
Regnum caelorum Non est inuidorum, ^{phat in domino}
Melius est humiliare, qua exaltare, Humilis homo, trium-
phat, Qd per ardua vadit, Saepissima cadit, Viri mitis, reuunt li-
beris
Qd assidue rixatur, a paucis amatur
Malos a Deo tollerare Est superare, Qd in pace fundantur, ^{no eradicat}
Incendium bellorum, corruptio est morum,
Homo pudicus, amica e amicus Vbi erit frequens luxuria
Voluntas mundana, Semper erit uana, no deerit penuria

Judicis sententiam, oportet sequi clementia,
Melius est interdum ignoscere, quam vindicta petere
Q. miseretur misericordia consequitur, Falsus in ore caret honore,
Qui in falsitate vivit, animam occidit, Te Sarcus
Q. e hilaris dator, huc amat Saluator, Omnis auarus, nulli est
Bonis tribuere, Non est minuere,
Vbi pugnat sancta oratio, ibi vincitur tribulatio,
Incessanter orare, Est delicta purgare, Bene orat, q. corde
Jerimum forte liberat, a secunda morte, Iphorat,
Qui non potest ieiunare, discat Elemosinam dare,
Bene vigilat, q. a bono non cessat,
Melius est interdum dormire, quam diabolo servire,
Dormire no. multum, Exhiberat Vultum, Mentia
Q. se fatetur reu. placat Deum, Vbi vera penitentia, ibi Dei clem.
Valde decipitur, qui nunquam corripitur,
Amabilis increpatio, non est damnatio,
Oleum peccatoris, Est laus adulatoris,
Vbi longa ebrietas, ibi brevis pietas, Vinu. multu. et forte Non
Per crapula. cibi et pot. perit ho. totus, I multu. distat a morte
Per mod. derantia. peruenitur ad abundantiam,
Mediocritate pura, gaudet natura,
Iuuenis amicosus, Senex fiet gloriosus,
Q. torpescit dum calet, Frigidus nihil valet,
Q. vacat in iuuentute, Turbatur in senectute
Fortes Viri, Oib. sub. muri, Reges et Praesides, non decet esse
Mundi rectores, aequant cum nomine mores, I desides

Viri pontificiales, Sunt sancti coequales, *ad Christum tendit*
 Medici animorum, Exorbitent parum, *q* Vidua defendit, recte
q Vindicat pupillum, Deus coronat illum.
 Pauperum consolator, aeternae vitae est amator,
 Cor incendit oculus, Ut stipulam foveat,
 Voluptas non visa, citius erit elisa.
q Libenter bona audit, corde Deo plaudit,
 Melius e paupere audire, quam somitu tunc,
 In cassu miseros audit, qui es e manum claudit,
 Lingua placabilis, ligno vitae est comparabilis,
 Lingua dolosa, semper e odiosa, *q* logte honeste liber e a
 Manus sine opere, mendicabit prope, *q* peste
 Manuum labores, praestant honores, *q* bonu opate a Deo ho
 Beati pedes, *q* Vi visitant infirmorum aedes, *q* moratur
 Cum Deo ambulare, Est animam saluare,
q Vi migrat ad aeternam sedem, Non offendit pedem,
 Inguum est ob beneficium, reddere supplicium.
q Vi reddit male pro bono, Indignus est Dei dono,
 Bono Vincere mala, Est ad Coelum sedala
 Mundi iuventus, Deo esse contemptus, *q* amat mundum
 presentem, Sequitur rem fugientem,
 Melius est supernum consiliu, quam huius vitae auxilium,
 Superna patria, pulchra tenet atria, Nihil coelesti, semper se gau
 Tendat filius e frater, Quo vocat illos pater, *q* dia festi
 Quo fugis ex illo, qui claudit cuncta fugillo,

Bene orat, qui corde pleat,
 lingua dolosa, semper est odiosa

O qui:

O Vicinij, velis, Mentem coniungere caelis
Flundi sperne minas, et res pede contere plaudas

BRIETAS

Solue bibens Vina, vel non dic, Vina propina,
Os plenum male stat, Si non Vis credere, tudad.
EBRIVS est SALOMON SAMSON, Quisq; Simia, porcus
Qui multum bibit, is miser ac idiota redibit,
Bacchus et Argentum, mutant mores sapientum,
De plenis Vasis, Multos perisse sciatis,
Ebrietas prodit quod amat eos, siue quod odit,
Mortales, Letos, Vinum facit atq; factos,
O Fuly sperne, dilectamenta tabernae,
Tali dulcore, multi priuantur honore,

Omnib; e nota. Quod valde diligo potum, si possem vellem, Pro
potu ponere pellem

Ebrivus atq; satux. *Tunapivat popolsku.*

11.

Bis Sex credatis, sunt species Ebrietatis.
Est Viles primus, Sapiens est alter opimus, Ternus grande
Vorax, Quartus sua crimina plorat, Quintus luxuriat, Sex
tus, per Omnia iurat, Septimus attendit, Octavius omnia
vendit, Nonus, Nil coelat, Quod habet sub corde re-
uellat, Somnia denus amat, Undenub Turpia clamat,
& cum sit plenus, Vomitus facit duodenub.

Primo, quando bibo, cupio plus gutturis imo, In
cordis fundo, iubilo dum bibo secundo, Per ternum potum,
iam Vinum fit mihi notum, Me potus letum, quartus
facit atq; facetum, Et potus quintus, letam mentem
facit mihi, Et bibo eum bis ter sum qualibet arte
Magister. Potu septeno, Velut equus sum sine freno,
Potus bis quartus. Sensus mihi tollit ed artus, In
potu nono vim Vix sentio quono, In Potu deno, demens
sum gutture pleno, Post sumptum Vinum, Loquitur mea
Lingua latinum, At plus si bibam. KRÄVSE (blasz
et Oia franga, Post Vinu verba, Post mibrem nascitur herba,
Quando venit potus, cessat sermo quasi totus, Si no' regrotat bene
mingit, qui bene potat.

Sz per Vina labeo, Non Vini sed tua labeo
Tunc caput est letum, dape corpus quam repletum
Vinum subtile, Facit in sene cor iuvenile
Sed Vinum vile, reddit iuvenile simile

Vivere vis lætus, Vel sana mente quietus, Demoni ut
limium, sic mordax effuge Vinum.

Nullus homo credit, quod tanta pectora laedit,
Immodice potum, Sapient cito toxica totum,
Damna quod hic sentis, tot nascuntur mala mentis,

Sit gressus onutans, et Visus lumina mutans,

Libere quid faris? Viuis, Vel morte grauaris,

Quid facias nescis, Truncus, sine mente quiescis,

Hæc differt multum, te inter, fatig, sepultum

Flat tibi adhuc parce, de cordis spiritus arce,

Sicut facit sobrietas Ut sit longior ætas, Sic facit

Libertas, Vita breuiare diætas,
Libere fac totum, si uis cognoscere potum.

Quando bibis minimum, Tunc ibis ut ibis

Casus dementis, correctio fit sapientis,

Nagrobek vedne Nalicywaystour.

Hic iacet extinctus quondam venerabilis Sincus, In ru
bea toga, pro eo Deum roga, Cuius olim venter, bibit corsica
vina libenter, In fide sincera, et Charitate vera,

Utr^q Morb⁹ Paralyticus et paralyticus sunt Unus e⁹ id⁹,
 Utr^q Colicosis, prosint Clysteria, ex longis trahib⁹ facta,
 Utr^q Ventositas in solis dolore sit Ventus Septentriona-
 lis an Meridionalis. et videtur qd sit occidentalis, qd so-
 let occidere homines, Utr^q lac Virginum prosit con du-
 riciem testiculor⁹, Utr^q Yullicis, possunt ee podagrici
 Vel colicosi, et quomodo sint Clysteridandi, Utr^q liceat
 cenare ipe prandy, Utr^q Silianti liceat bibere quam mil ha-

De theologia Utr^q Biblia fuerit sacrosdos del mona-
 chis, Utr^q Apocalypsis fuba fuerit Zebedey, Utr^q A3i.
 nus Balaam, sciuerit lingua germanica Utr^q Canti-
 ca Cantico⁹ fuerit ypbeta Vel Monialis, Utr^q Diabo-
 li sint Pagani Vel Heretici, Utr^q Pascha sit Uxor

Pentecostis

De Astronomia et Cosmographia Utr^q Tropicus can-
 cri et Hydropticus, sint unum e⁹ id⁹, et videtur
 qd sic, qd Tropicus e⁹ Hydropticus, par⁹ differit, Utr^q
 Vala⁹ sit in Burgundia, an in cello mundi, Utr^q in
 Niue sit Alba Julia, an Sramos falua, Utr^q Octa-
 nus sit magna ciuitas in Polonia

De Economia et Politia Utr^q pro Samtate Ju-
 dicis Egrotantis, quan no potest merdare, tunc ante
 Cuius facere unum magnu crepitu Ventris, Utr^q
 Uxor marito inobediens debeat castigari cu
 Virga virili an cu baculo pastorali,

Vtq. Cullus debeat cucullare Secundu' vetus calendaru' an de,
Secundu' nouum, Vtq. Filius absente patre creatus, sit
verus & legitimus filius.

Ex iure Canonico. Vtq. presbiter debeat in septimana
subponere bis vel ter, Vtq. orantes debeamus dicere
Vnu' pater noster, an multos. Patres nostros, & videtur
quod non, quia dicit scriptura, quando oratis, debeatis di-
cere, pater noster, non dicit, quod dicatis multos pater noster.

Vtq. Campana no' baptisata, possit esse articulus fidei,
Vtq. Monacho liceat formare Syllogismos, in Barbara & in ceteris.

Vtq. Crepitus Ventris, sit maledictus fructus Ventris.

Vtq. Adam Mordauit aliquot in Paradiso, antequam
commedisset poma.

Vtq. Sancta mater Ecclesia sit
uxor Papae, Vtq. Sacerdos, non habens testiculos

possit cantare missam, & videtur quod sic, quia habet
bonam vocem, Alio no' videtur, quod no', quia nec est vir

nec femina, sed Hermaphroditus, Vtq. Sacerdos ha-
bens tres testiculos, debeat cantare vna missam

cu' dimidio, Vtq. Sacerdos possit habere tres
fides, & videtur quod sic, quia dicit scriptura

Ora probate, quae meliora tenete, Vtq. Mulieres
sabeant maiore fide, qua' viri, & videtur quod sic,

quia dicit scriptura, O mulier, magna e' fides tua, vi-
ri aut' habent sicut granu' sinapi;

Ex musica. Vtq. Crepitus ventris, debeat
vocari bassus vel tenor, et videtur quod sic, alius
q. a ascendit ad nasum.

13.
Ex iure civili. Vbi licet supponere uxorem
vicini, salvo iure alieno, Vbi tripartitū & quadripar,
tū sint fratres carnales, Vbi, Bombarda in vacuo
explodi possit.

Disputabant p & con. In^o prateritoplusq; pfecto,
ad Græcas fallendas tricesima quinta die Vni
media nocte, circa prandiu vespertinum

Hramata pisana do Swieteho Pietra od vsick
blabowiernych Chrestodyan Rusiey za propodobnym
Rabom Bodym Jarmolou O Stancie wicem siucbay
Bratu przyratelu Zastowormiku - S. Pietru addwier-
memu Carstwa niebiesnobo,

O Znaymurem tobie S. Pietre, sto tych proshlych czasow
stalo sie, Perestawilsie z siebo Swieta na on swietb
Rab Body Jarmola Stefancie wierz siucbai, kotory me-
shal podlie Serkwi Swietobo Tudora y Swietorie Mierim,
y byl to szolownik wielmi nabożny, szto widie okolo Serkwi
Worobie Miotlom obamial, Vidolhom hodziedu haramon-
bez poresa y bez nadawie Hodzil, borody y Holony
miholi me szosal, Nosa miholi me wczeral, szyllo iu-
zourem lisal, Nobody me obredywal szoboty szere-
uski, dzio hciom madyrial, szosnal szbulni Rybu
Hnutu, ^{"ruskny szpolleruy krasz 3 szredznie szpem ocsonem"} wielmi rad zedal, Horelku ^{"norgan. Serok"} quartocu bra,
szuhomstom ducsom piial, Usobotu nashlo, szafom mi-
sa podzwal, szafom y wiery ich ocannoie kak szra-
kana me nawidzel, Howneino szwoie Swiety Pietre
szefsz Niedrel szwiedo poscil, y ty Swisty Pietre za
szakowye zesh Swistyie dzela szobiesi zesh do Carstwa
niebiesnobo puszcil, Daklijshy to me wedymit, a siebo
Raba Bozesh do Carstwa niebiesnobo mepuscil, Widay
ze ty otam, szomny tworedo postu me budzem puszcic

A dy

SENTENTIAE GRAVISSIMORUM
VIRORUM.

Fortuna opes non animum auferre potest
Dum fata sinunt iuuente laeti
Properat cursu uita citato uolucrig die
Nota praecipitis uertitur anni
Durae peragunt pensa somores
Nec sua retro fila reuoluunt | Stygias ultero quaerimus undas
Certo ueniunt ordine Paucos
Nulli iusso cessare licet
Nulli scriptum proferre diem. Recipit populos urna citatos
Alte uirtus animosa cadit
Venit ad pigros cana Senectus
Tona est timori semper in peius fides
Quem saepe casus transit aliquando inuenit
Sequitur superbos ultor a tergo Deus
Cum uictor arma posuit Diuictum decet deponere dextra
Virtutis est domare quae cunctis pauent
Non est mollis e terra ad astra uia

Violentia uia qd zo pofelid, a tu diel base qd liach ad don de
 Dage nigh de, Roming magd, pofelid, a to, y tal ota uielo coj pibid uiffelid
 uiffelid, Domito des, tuelbasat, y uiffelid, y pofelid a nagrod y la cog

Fortuna uiris Inuida fortibus
Quam non aequa bonis premia diuidis
Votum secundet qui potere nostrum Deus
Minor labor est exequi quam iubere
Aequum atq; iniquum regis imperium feras.
Ira quae tepitur nocet
Qui nihil sperare potest desperet nihil
Iniqua regna nunquam perpetuo manent
Seuus dolor aeterna bella pace sublata geret
Post multa uirtus opera laxari solet
Quae scelere parata scelere languescit domus
Quod fuit durum pati meminisse dulce est
Fortuna fortes metuit ignauos premittit
Leuis est dolor qui consilium capere potest
Qui genus uictat suum aliena laudat
Atq; prima Regni est posse inuidiam pati
Ingrata uita est cuius accepta pudet
Miserias lenit quies
Cecus est ignis stimulatus ira
Nec regi curat patiturue frenos
Haud timet mortem cupit ire in ipsas obuius enses.
Vindicta leuis est quam ferunt paruae manus.

Ira Pietatem fugat iramq; Pietas
 Quod nimis miseri uolunt hoc facile credunt
 Immo quod metuant nimis nunquam amoueri posse nec tolli putant

Arma non seruant modum

Nec temperari facile nec reprimi potest

Sticti ensis ira bella delectat cruor

Inex Senectus adiuuat, baculo gradum

Nunquam est ille miser cui facile est mori

Felices sequitur mori miseris fugit

Nunquam stygias fertur ad undas Inclita Virtus

Laus est miseris ferre perferre graue

Regem non faciunt opes Mens regnum bona possidet

Miser esse mauult esse qui fateri potest

Stumi iacentem scelera non intrant casam

Serum est cauendi tempus in medijs malis

Past nebula Phœbus

Cui prodest scelus is facit

Non timor uincit uirum sed trepida Pietas

In seruitutem cadere de regno graue est

Fortuna belli semper in ancipiti loco est

Quisquis est placide potens Dominusq; uita seruet innocuas manus.

Nemo ad id sero unde nunquam, cum semel uenit potuit reuerti.

Vis uicta morbi Pectus oppressum leuet

Error cæcus quæ caput eat.

Proxima puris sors est manibus ne scire nefas

Pectora tantis obfusa malis

Non sunt ita ferienda lexi

Hostis est quisquis mihi non monstrat hostem

Casus culpa caret

Quisquamne segnis tanta toleravit mala

Maiora tollerauit mala maiora quaeque timuit

Saepe error ingens sceleris obtinuit locum

Quis nomen unquam sceleris errori indidit locum

Morte sanandam scelus

Mittit luctus signa futuri

Mens ante sui praesagia mali

Tic statue quicquid statuis ut causam tuam

Famamque in arcto et ancipiti scias

Impera cruore quadruntur cruore perduntur

Contempsit omnes ille qui mortem prius

Aurea tecta rumpunt quietem vigilesque trahit purpura noctes

Veniam dabit ipse sibi qui nulli dedit

Novit paucos secura quies

Quicumque factis ignoscit et parit sibi

Qui blandiendo dulce nutrit malum

Sero recusat ferre quod subit iugum

Qui timide rogat negare docet

Mori uolenti deesse mors nunquam potest

Dubiam salutem qui dat afflictis negat

Vbi turpis est medicina sanari piget

Metus in auctorem redit

Veritas odium parit

Sors caeca uersat incertum praemium petit Certum scelus
 Veritas occidit moras
 Quos cogit metus Laudare eosdem reddat inimicos metus
 At qui fauoris gloriam ueri petit
 Animo magis quam uoce laudari uolet
 Vbi non est Pudor. Nec cura iuris Sanctitas Pietas Fides exulant
 Instabile regnum habet
 Quantum bonum est Obstare nulli capere securas dapes
 Venenum in auro bibitur
 Habere regnum casus est Virtus uero dare
Nemo confidat nimium secundis
Nemo desperet meliora lapsis
Miscet hae illis Prohibetq; clotho
 stare fortunam rotat omne fatum
 Nemo tam diuos habuit fauentes Crastinu' ut possit sibi polliceri
Res Deus nostras celeri citatas Turbine uersat
Redeat felix fortuna licet Tamen afflictos gaudere piget
Juvenile uiaum est rogere non posse impetum.
 Quoptura possis plura patienter feras
 Violenta nemo imperia contemnit diu
 Moderata durant quosq; fortuna altius Euehit ac leuauit
 humanas opes Hic se magis suppressere falicem decet
 Praferre Patriam liberis Regem decet
 Tempus nos auidum deuorat deuorat et Chaos
 Mors indiuia est noxia corpori Nec parcens animas
 Miserrimum est timere cum peris nihil
 Hoc turpe puta quicquid miseris fortuna dabit

Nulla est fides colare quod pro das statim
Recline Pietas unde submota est solet
Reparatq; vires iustus amissus amor
Ima permutat brevis hora summis
Nec abnuendam si dat imperium Deus nec appetendum
Haud est virile terga fortuna dare
Solent suprema facere secures mala
Res secundae non habent unquam modum
Odia qui nimium timet regnare nescit
Alium silere quod uoles primus sile
Laetitia iuuenem frons decet tristis senem
Quod non uetat lex hac uetat fieri Pudor
Bonis nocet quisquis pepercit malis
Dedit sicut animus sero quod didicit diu
Magnus sibi ipsi non facit finem dolor
Perdere est patriam graue grauius timere
Ferre quam sortem patiuntur omnes nemo recusat
Per scelera semper sceleribus tutum est iter
Ceca est temeritas qua casum petit ducem
Quem paenitet peccasse paenit est innocens
Inertis est nescire quid liceat sibi
Vat facilem ueniam cui uenia est opus
Nil ratio et usus caudet in magnis malis
Poscere laus est quod deest non quod licet
Iners malorum remedium est ignorantia
Quem dies uidit ueniens superbum. Hunc deus uidit
ueniens iacentem
Solet ira certis numinum ostendi notis
Dubia pro certis solent timere Reges.

Os homini sublime dedit caelumq; tueri
 Iussit erectos ad sidera tollere vultus
 Quod saepe fieri non potest fiat diu
 Quemcumq; dederit exitum casus feram.
 Obstare primum est uelle nec labi uia
 Pudor est secundus nosse peccandi modum.
 Pars sanitatis uelle sanare fuit
 Qui regi non vult amor vincatur
 Prohibere ratio nulla periturum potest
 Quamuis tegatur proditur uultu furor
 Erumpit oculis ignis e-lapsa genat
 Luem recusant nil idem dulce placet
 Artusq; uarie tactet incertus dolor
 Semper impatiens sui mutatur habitus Populatur arto cura
 Quem facta cogunt hui quidem uiuat miser
 Magnis fallax fortuna bonis
 In praecipiti dubioq; nimis
 Excelsa locas: nunquam placidam
 Sceptra quidem certumue sui. Tenere diem.
 Incipere etiam ignauro licet perficere non nisi forti
 Alia ex alia cura fatigat.
 Vexatq; animos noxia tempestas
 Feriunt summos fulmina colles
 Quod ratio nequit saepe sanant mora
 ubi animo errat optimum est casum sequi
 Nam sera nunquam est ad bonos mores uia
 Res humanas ordine nullo Fortuna regit spargitq; manu
 Munera edca peiora fouens
 Vincit Sanctos dira libido
 Fortuna quem nimium fouet stultam facit.

Frans sublimi regnat in aula
Castas sequitur mala Paupertas uitioq; Potens regnat adulta
Leuius fecit leuiona Deus
Qui non uetat Peccare cum possit iubet
Mortem misericors saepe pro uita dabit
Minimum decet libere cui multum licet
Quodcumq; libuit facere Victori licet
Vt calidus fumb ab ignib;
Veniat spatium per breue sordidus
Sic hic quo regimur spiritus et lucet
Leuius solet timere qui proprius timet
Generosa in ortus semina exurgunt suos
Optimos uitae dies effluere Prohibe
Propria describit Deus
Exoritur aliquod maius e malo malum
Magnifica uerba mors prope admota excutit
Durum et inuisum et graue e seruitia ferre
Procul impudicas corpore a casto amore
Quis sapiens bono
Confidit fragile dum licet utere
Tempus nam tacitum subiuitq; hora
Semper Praeterita de ferioy subit
Miseris colendos misere superos reor
O nulla longi Temporis felicitas
Quodis est Tyrann; morte qui p;nam exigit
Nil in propinquos temere constitui decet
Iustum ee facile e cui uacat Lect; metu
Magnum Timoris remedium Clementia e
Extinguere hostem maxima e Virtus Ducis
Seruare ciues maior est Latrid Pri
Flare decoris singuli carpunt dies

Magis exarunt quos secreta lacerant cura
 Difficilis conscensus olimpi
 Facilis descensus Auerui
 Pulchrum est eminere inter illustres viros
 Teneris in annis haud satis clara est fides
 Inuicta gerit tela Cupido
 Sopitum malum in altum tendit
 Qui perfido homini pronas dat aures ut fallat monet
 Omnium Societatum nulla praestantior et firmior est
 Quam cum viri boni moribus similes conuicti sunt
 Ante circumspiciendum est cum quibus edas et bibas quia quid edas et bibas
 Nil praeter laudem ex sociis bonis reportandum est
 Caeca est Temeritas quae casum petit Ducem
 Non sic Abibunt odia uiuaces aget uiolento animus iras et
 Saevus dolor aeterna bella pace sublata geret

Planctus De Passione Christi Domini

Primus

Wslytka radesza ziemora wslytke ludzkie woliac
 Jaghezagada y galat casne donce wstanie
 Wslytke placze narody wiebie sie
 Wslytke lamentujcie choy Anielstie
 Niekto opoz swarob dopiczo padnia
 Niekaj lej obfite wchryj wylewaj
 Krowe swoicenie dgotam i doplaceni
 Prdybaj ostar i was lamenty daltosnemi
 Droga smere y niewinnu meci zbawicelowe
 Wsponinajmy cie dnie rany stworzycelowe
 Goy obrucie dla nas nadrytu prdybity
 Zbawicel nasz umidral mielito ciworu Hity
 Placze dnie w dny w dnie Robodny pleni
 w dalsio tej nicowinej meci to dte stworzenie
 Zbawicela Christusa Pana na tego
 Dzy luige mada nadrostka smere ie.

Planctus 2dus

Zawitaj ciatto nas wotcie zbawicela nasz
 Nalidy tu obrucnie prdybite Christa sywa Bode
 Zawitajcie prdena y drosie esto dte zbawicelowe
 Wslytke daltosnie na w dny postac Christusowe
 Jato ostia korone dabrni w gtonie utopiono
 Stwardiego swiatu w lno i unociono
 Rkce y nogi obrucnie do dny y da prdybite
 Zboda wozie dabra leia cie obfite
 Krowe na mielstey klora dancas w gtona
 Dla zbawienia ludzkie prdel Christusa Pana
 Otworzyła nam wslytkin gion stny m do raju wrota
 I port dazugitka nie os dacowranij wrednie gionta.

Planctus 3tus

Oto nalidy tu stromenie dawit dny
 Dancet nie winny y Bog nie stonctony
 Oto w lno obfite jato w dny re dertualto
 Christusa Zbawicela prdena unq to se ciatto

Widzisz mierny chwilec iako dla ciebie roz y noze
 obrutnie draniom nakijs brzo bice srogie
 Jalo obrutnie dla ludzkich tloci damojawany
 Chruscius Ebanicziel nasz baranet nie imatany.
 Podiatles cztie me i me ston lo ney milosci
 Easla cztie Bogu altug wotyerich naszych stosci
 Jucz wstydowa smiercia obrutnie dla nas umiera
 cte cacsie nam Erolupie Ewrasowa melle przymierda.

Planctus 4tus

Wypatracisz tu dwas lasky y gorsto cztie sie walcie
 Chrusciusowa wspominajac nagle y serca swe redgacie
 Abjreci mogli dallosnie y godnie lamentowac
 Ebaniczielowi cztutacia naszychu postlugie oddawac
 Wotym grobie ptac skwym ledac Polodnemu
 Chrusciusowi Panu stworzy cielo wi naszemu.
 Dajuc Polton orszak gorsta zego melle wspominajac
 Patidac na tlo ciu wstyd rany ic sty obfite wylewajac
 O Jezu dobry Jezu krasawy mi ston edoney milosci
 ctemus wstyt kas cztie umierasz dla ludzkich stoci
 Niemasz cztie niemasz mi loziedru twemu lonca
 Obfite wylewasz swe dary cztie nasz obronca.

Planctus 5tus

Ymaru chruscius Ebanicziel woraca wotytlic
 obronca y milosny nawodu ludzkiego
 Jucz dus Bogu oycu dusz swoya wrze poddacie
 opozu sil oddalu padacia slonce wustanie
 Ziemia nad brzytaj me podobne trzera wice
 Wypuszcza narwiat obto zw lys dawice
 Stasliwe wypadacia Ebaniczielowa wspominaia
 Smiere y miodinna melle swiatu opowiaciaia
 Cztie rpta dem wotytrey do ciebie sie naci tany
 Dze swiac talie nasz stano dalwe nadrosterany.
 Jecz cztie swiy dla nas wylac nie litowall
 Ahys ludzkie krawenie naprawill moc stakansz depromall.

Planctus 6tus

odmgi Polozanie cot serce swe stworowill
 Dze swe melle dbrate sa przy domowu doslawill.

Ciebie ubawicaku iustend od nas wystronow
Czato y' i'ewi swagru eta wupominu nam gostardnic
Abysny droga smier' cwoie sobie or' y' pomina ali
Czato da to' arm a' i'ewi na' poj' p' y' wali
A tak' c'wre w' h' y' do' cubie goraz' uolany
I'edkwoie sie s' i' y' d' ta' m' i'ewi m' y' i' u' c' l' any
Pr' y' stapoie mowiaz' w' h' y' na' olana swe paday' c' e
I'edusa m' i' e' w' y' m' grobie oglad' y' c' e
Zm' y' l' y' s' i' e' na' c' n' a' m' i' s' y' n' u' d' a' w' i' e' w' b' o' k' e' n' a' z' o' y' s' o' l' o' s' c' i
o' b' i' o' c' s' u' e' s' e' r' c' e' d' o' n' a' s' z' g' l' a' d' n' a' s' t' e' H' e' s' e' i.

+

20.

85

Psalmus Davidis e Polonico in latinum uersus

Ecce iam Summe rerum Opifex aduenit expectata a longe dies
Affecisti summa uoluptate placatam regionem tuam.
Soluisti e compertibus Iacobicam Prolem
Veniam dedisti nr̄is delictis atq; Traculis
Eradicasti iram et furorem tuum funditus
Conuertas igitur iam mentes nr̄as ad tua suspensa
Et emersum in nos furoris tui Diuini ignem compeſcas
Quem semper tua Diuina Maieſtas ab ipsis humana uita primordiis
in misero homine tollerauit.
Tu nobis prodesse ad uitam extremis iam iam laborantibus
Tu solacium in afflictionibus positus.
Ortende tuam benignam faciem, ut nota sit gratia tua cuius infallibili
spe hucusq; sustentamur.
Auditu percipio meo, qui bus mecum Creator modis procedat Tranquilla
Pacatamq; uitam Populo suo pollicetur
Et ii superſedebunt ut arbitror a fatuis moribus suis
Non dubitandum modo solum Diuinis sacrisq; eius Prescriptis satis
abundeq; fiat.
Ipse omni gratia et benignitati dabit campum.
Et restaurabit iterum Illam Iacobicam Prolem
Ecce mutuis nexibus uentus et amor pariter iuncti stadiis discedunt
Rediit Pudor redierunt Virtutes redierunt aurea secula
Deus Ter Optimus maximus terris dat omnem benedictionem et
illa aduehet fertiles et uberes annos, ut Iusticia quocumq; ille pro-
greditur ubiq; cum illo perseuerabit.

+
 Descriptio Leonis Ab adiunctis
 Carmen Heroicum.

Cernis ut inflammas elato corpore rapens
 Fundit et ignitas furibundus ab ore calores
 Magnanimusq; leo: uastam de corpore mollem
 Produens, spernit totum graditurq; superbe.
 Quis neget exiguo tam magnum corpore robur,
 Roboris eē alacres spiritus magnunq; uigorem.
 Præ reliquis cumbellua fortior eē sciatur
 Conturbat timidas aliis in pectore uires.
 Sui caput e' illi totius præ corporis artus
 Ingens et sic præ reliquis quasi regis ad instar,
 Præseferens maiestatem sceptrunq; regale,
 Torua supercilis scintillant lumina tecta
 Villosiq; tegunt uirga per colla per arces
 Effusa: spirat laterum uis magna leonis
 Protuberat uero maius de pectore robur
 Maximus est autem terror qui eduit ab ore
 Et rictum faciens dum dentem dente fatigat,
 Cum sit ubiq; potens tum tempore maximus eē
 Præsumit ~~ille~~ sibi uo comsi quando uenantis
 Ad se permiserit propiusq; uenator adese.
 Exiit hinc subito: primumq; rugit buculentia
 Immanitate feras atrocis callos uolantes
 Perterrēt uolucres & ipsas deniq; frondes
 Siluarum conturbans ipsaq; saxa panore
 Et quasi sic forti signum pro Marte datur
 Accingit pugna: caudam primumq; uilosam
 Exagerans rabidus iusto tellure replaudit
 More eadem quasi spontaneose percutit ense

Et post erumpens oculis quasi fulgura mittit
 At ingens aperit furens rugitus feroci
 Inualat in nocuos animus arripit hostes.

Et Hæ Hippocratis seu descriptio uera leonem & naturam

De Vertica.

Aegris dat somnum, Vomitusq; tollit ^{et} Usus, Illius semen,
colicis, cum melle medetur, Et tussim Veterem curat
si saepe bibatur, Frigus pulmonis pellit, Ventrisq; tu-
morem, Omnibus e morbis ea subuenit articuloꝝ

De Hissopo.

Hissopus purgans herba est e pectore flegma, Ad pulmo-
nis opus cum melle coquenda uigata, Vultibus eximiu fertur
p̄stare colorem.

De Cheresolio

Appositu canceris exitu cu melle medetur, Cum Vino potu laterib;
sedare dolorem. Saep̄ solet eritam si necrib de super herba,
Saep̄ solet Vomitum, Ventremq; tenere solutum.

De Enula campana

Enula campana reddit p̄cordia sana, Cum Succo rutae Succus
si sumitur eius, Affirmant ruptis, Quod prosit potio talis,

De Pulegio.

Cu Vino nigram Chelidonia potata repellit, Apposita Veterem
dicunt sedare podagram,

De Nasturcio

Illius succus crines retinere fluentes, Illius adferitur den-
tisq; lenare dolorem, Lidenas succus purgat, cum melle punctus,

De chelidonia

Cacatis pullis, hac lumina mater hirundo (Plinius ut s̄pt)
quammis sint eruta, reddit,

De Salice
Turibus infusis, Vermes succub necat eius Cortex verrucas
in aceto coctam, resoluit. Huius flos sumptus, in aqua frigida,
sotere nouit. Infantibus veneris cunctos acerb, stimulant. Et
sic desiciat ut nulla creatio fiat. Et populi, et salices piante
fructum perimentes.

De croco
Confortare crocum dixerunt exhilarando, Actus defectos, res
ficitqz, separ, reparatqz

De Porro,
Reddit facundas mansum per saepe puellas. Marentemqz
potes maris retinere cruorem, Vngas si naves intus me,
dicamine tali.

De Pipere
Vod piper est nigrum, non est dissolueri pigro. Phlegmata
purgabit. Concoctricemqz iuuabit. Lenco piper stomacho prest
tussiqz, doloriqz. White prauocmet motu, febrisqz, rigorem.

De grauitate auditus,
Et mox post escam. Dormire nimisqz moueri. Ista grauari
solent auditib, Ebrietasqz
Post carnam aut passus mille meabis.
Balnea Sol, vomitib, adfert repletio clauor.

De timu sive somitu aurium.
Motus, longa fame, vomitib, percussio, casus, Ebr:
etas

et ab, frigus, timutu' caupat in aure

De visus Nocuentis

Balnea Vina Ventus Piper, Allia, fumus, Porrus cu' cepis
faba sens, fletu' qz sinapi, Sol coitubqz, ignis, labor,
ictus, acuna goulus

Ista nocent oculis sed Vigetare magis

De corroborantibus visum

Famulus Verbena, rosa, et Ubelidoma rubra subueniunt
oculis dira caligine pressis Na' ex istis aqua fit, quae lu-
mina reddit accuta

De dolore dentium sedando

Sic dentes serua, porrorz collige grana, Vre cu' hyosciano,
Simul vtere iure dactili

Per Sictomium et fumum, cape dentem remotum

De fluxu ventris

Si fluxu' pateris, si non caueas, morieris, Concubitu' potum
minium, cum frigore motum

De remedijs Generalib⁹.

Anglor⁹ Regi scribit Scbola tota Salerni

Si vis incolumem, Si vis te reddere sanum
Curas tolle graueis irasci crede p^{ro}fanum
Parce mero, cenato parce, non sit tibi Vanum
Surgere post epulas, Somnu^m fuge meridianu^m
Non mitlum retine, nec comprime fortiter anum
Hac bene si seruis, tunc longo t^{em}p^{or}e viues.

DE CONFORTACIONE cerebri

Lumina mane manub, Surgens gelida lauit Unda
Hac illac modicu^m p^{ro}gat modicum sua membra
Extendat, crineis p^{ro}bat dentes fricet, ista
Confortant cerebri confortant caetera membra
Lote cali, Sea pranse vel. s, frigesce minute.

Krew kamowae temi stony g^ojs keyo
v^ohodi) nowie nod Krewa rokodra ym k^o
mry potrykroo Krewie traktym p^{ro}uie
gnawny

Kaim abla rahl stony Krewi kamowae
aten ktorego krew rokodi mask pomzra
osnowyriowey Korka) te stowa potry
Krew potybrae

omgie kamowae Krewie inremisto
tabre pneragaand) nowie)

Panu strytko Prochopano wozazeme vro
ditie (wobtelien) i Krowdan wtemzaleru
lakoto prawda tak to Krew mekrie rast
nowe) obore do swaderone)

† HANIZ Moc y skutka

Z Hamidem cslub dobrze przec y Dobrowy na rodnie Choroby, y białem.
głowom nieplodnym przyzrytym y Dobry.

Też gdsieby go od przerzeczone cslieba przysło Wzywac ma byc
Zwarzonimi potrawami Wzywany, a Zwlaszcza od tych ktordy ja.
wrot glowy cierpia. Zamierzeniem przed ochyma talibe
kroplom, albo muslom, liatunym przed ochyma Wstawme
Wzywac go dobrze

Tym ktordy Catarrum albo rymę y Saple Zgoracze przychym
mewara, Balsze potrawy przyprawione z hamidem, albo
y cslub, dychaicznym y Ciesho edobiacym wst Wytlem

Hamis. Kasliu Wstawme, Zoladka odmiataniu y rozganiu
sfrulauce bestey. Mozg y Doladok zimny Zagrzeua

Moc sdcusloscia odobozacy wolno wyroddi
Zolta. niemoc spada, Od chrobactwa y glist
zarbowywa Wstawimego Wzywaiac

Miesiacna chorobe zastanowionu wzbudza, Wplawom bialo.
głowstem rest ratunek Wsmierda

Biegunki, Zawsciaga y distanowia, Pragneme zbytnie

Naszenie przyrodzone woborey plodzi mrody.
Bolimie glowy vsmierda kadzac nim pod nosstem, Tenze
Toz esym w Wime warzony z Maieranem y are ciepła Zinego
wnosi puscbaiac.

Dyc hamicznym Pifersecony trunku wst bardo dobry. Wziac
Hamizu, warzyc go w Sycie miodowey, albo w Wodzie a
miodem slodzie, y to rano y na noc przecieple po dobrym
trunku.

Rodzaj dziatek białymglowom wielko edym pultowierci tota
włucione, stak wielce kopru swojskie, z białym winem da-
iac pic. (Dalion).

Bolnosciom maciczym go dle demu w istb wielkim ratunku
Do Wenus y skutku matrenskie niepotędnym wielkiem
w istb lekarstwem, Także ktorymby przynrodzone nasienie zm-
szalo, y zmilnialo. Czi miedz Hamdu Wedma, Moskon
Bociamio krawanyeb, Cytore Latinney, Geranium San-
guinariu, y Radicem Sanguinariam; Grecowie Ische-
mum, zowia, a we trzeci kwartach wina dobre, do trze-
ciey ediesci wynwarda, y tego poranu na sebo, y na wieser
go kwaterce cieplo piaz. pomocy wodnaja.

Hamis. Cze do iedbema edym w potrawach y w oprydmach go
wdynwajac. Plinius.

Hamis. Sny strastnie odgania, Dawwshiostry go spiacemu w we,
z elku pod nosem, zoby mu zapach wnos szed. Plinius,

Hamis. Bolnie glowy wsmierda, w wierzianstzy go dobre, y
nacierac glouq. Plini.

Hamis. z winem go piaz. Poty wolne w kucha, Stolce takze
z winem slodkiem pobuoda. Plinius.

Hamis. Wonnosci utraconey, albo zapachu zginone jest le-
karstwem, w dynwajacy nasienia y diego zieleciem, w mi-

me wardze, y parz z niego wnos, z puschat
Pytagorus. gdzie z ci ktorym KADVK bywa
pohy by Hamis w garsci trzymali, od niego meby wiaz
nagabien. Plinius.

Grucoly y Guby. Bolachi datwardzial, z Olzy, Hamis

1730 Octem

z octem plasterowam, Jbiera ze wotok, albo teb rozpada sosime

Plim: Tym co w dachy drogę iaca, zebny spracowani mie-
wstali. Hamdowe naszenie z winem kaba pie. Plim:
Hamd s'wemie w karc wista, toz nasienie Hamdowe
wgorbalce mocone y w wody pusebane pomaga

CVKIER na Hamdu siepla przyrodzone rodmera ko:
rden męski oslabialy swiga, a miassjedym swym ro:
zgrzewaniem. St. Nasienie męskie Mnody.
Lekarswo męskie St. Bzqz

RUTA

Barbosie korda, gdy ia nadimę popiolem posdy pue y obriva
A gdy ia rosalem kropi buymiey rosce. Nojem am ja:
dnem zeliadem iey nie dotyhaiaz bo przedo dmksfere dia:
try glowie Mesiacey megod si sie iey dotyhae. Nojem
s'zebrnym chrzeszwaic, a tak wellue d'zewho wrodme

Na ciemny wdrok. Nady y ostry wdrok posilia, y osty
Listochow ruty wznac, korzenia wloskie kopru Naci Lub:
sedylowey, Soku. Pierwiasnki, albo bialej bukwi Soku
z Kurdwanu, To wespole co naylepiej utluc, Strocha Octu
y wybac przez edustly edendoga, a w naczymu s'hamy
edouac pusebaiaz po kropce piorkiem kable ama dwa:
kroc w ody. Lekarstwo to. S. Teodo.
ra. Matka SS. Kosmy y Damiana Wynalabla

Ruta, Sumieniu, Dymieniu, Tyscedeniu, y innym dzwizgom w szu-
rodzaimym, Sok. ruciany z smiedzym maslem. albo z tustko-
sciaz ze spyrek wieprsdowyc, albo z bielą, y tustkosc
musa wieprsdowego wyskwardona, pomieszany, i w No. 3
cieplo puszbany, odpada. Namney dwakroć na dzien
to, przed kielha smiedzmac.

Toz tez dym kude Sok, zruty, smocem paraboliecia,
malego mepotalane, y z drzewego zmiesany, y cieplo
wme puszbane.

Ruta, Glisty, y wodekalkre cdrobactwo, bacz w Zolqdku, albo wierz-
nact mordy, Ruta, w dlinie smazona, i trunkiem Wyzwana,
Salbe ma dymot namaduiac. (S. Dios.) Co y Macer
Poeta przede, Umbrius o Leo decora, y pita repellit.

Toz dym, Zmiatko, Ruty, starty, przed zwinem. Smierec tota go-
na srebro piiaq, albo w Winię, a godie uina memaß, w No.
dzie wardona a pita.

III. Ruty wdyac dwie garsedi. Piolynu gorne garsed to w No.
dnie do polowce wardyc, a rano, y nianoc pokwatercie
cieplo pic.

Bialym glowom. Pannom Wdonom Maistom,
Ruty, Ebea die wystredgar metylko iezes albo pic alie
tuż y woniaq, stia ponsciagliwosti od wstetcedentowa,
A Mescyzme dlate, ze nasienie przyrodzone
mieszce wysusda, mieszce swa goracofedra.

Ruta Krew nosem dobytne ciekawa, dawsciağa między
palcami utarta, a wnosz wrabona, Toż sok ruciamy szym,
buszczek albo bawelnę, skrzeciowszy, wnosz, wlozyc (Dyonis.)

Ruta Od wpcia długo jacobowie, Wardac liscie iey a piac
Toż po przepiciu, bohemie glowy oddala, Plinius.

Ruta. Osprze dzieciom, żeby ~~lucian~~ Odzu mępszou a.
ty. Korden ruciamy nășzyc mu dawiesic na gole cielo.

Ruta. Szaty od molow zapowyrwa, kladac iay między me do,
sraffy albo do skrdzynie, Pochly talise y Pluskwy
Zmieš wygama, tymde sposobem między me nakladziona

Ruta. Boli, w ktorymkolwiek miyszebu wsmierza, Ruta Snięta
na gorazdey czeghe rospardona a przykladana
Thluconym radom, to iest ratunkiem.

Na odzrebienie nog, albo ktorego kolwiek czlonka Ruta
w oliwie Wardona, a co na gorazdey na odzrebienie przy
kladana, bo iay rozgrzewa.

Mocu zaprzymac, ktorzy memoga, a wposzechli sie wszika.
iay szym, Ruciane nășemia przyprzecone, albo przypra
zonego, Wzjac swierek lota, y pie dawac, edac zwinem
porzadzme przez 7. dni.

Rute dobrze siac y sadzic szolo domu, obolo obory, stareu szic
won, Szop, bo męszlo samia, alic y cien iey brom, w szc
liaknem buszjom iadonitym, przystempu, iako y szic
drzewo, Toż przed zapuzem iey albo szmem, y kurzawa smey
w szc talie gadziny, iadonite wciakia, Przetu dobrze na szota
y w szcby ogrodne, do wdyuama szc szego, przy szc szc szc.

Biskokt z Hamidem z krawiu wzyteczny

Goricka Rozdział 3,

Gorycha, ktora, łacinnicy zowią y Grykowi Gentianam,
zowią od Gentusa Króla słowiańskiego albo Słowiańskiego. W
Bydliu dyebawienę y Kaszycemu jest bardzo wzyteczna, z wody
dawana.

† Zachowanie też przed długi wiek w dobrem zdrowiu, bez
chorob wyzwalających, c dlowieka. Wzynaiać samey tyłko Go,
rychły. Mały kęsdek każdego dnia na śniadanie poranu.
Amomus Agrecol.

Kmin kramny.

Wiszach, Szumiene rodmarie, albo spuwane, y dzwieg
odpędza, Kmin, miało wtlucony, Szepley wody, a zma,
slem swiezym, ciepło w uszy puszczając, albo wiem wngtrano,
sci w piec rodgama.

Kmin, Pekły z gmaczu wytraca woda, polucniając pavement
w kłozey, aby ten kmin był warzony.

Komorzy wigama y zabya. Krzama y dym s kminu po domu
o dymona.

Na bolenie zebow

Wzige siemiema luno pnego, y na wogole goraiące na fa-
ierce uszypac y nad tym dluższy głow, kuczyci się ro-
wiwszy dokoło, ażoty owen dym robota zamorzyd. Albolutez
cegie rozbawony do siemiema w naczyniu iakim albo wgarlu bo-
dokoło włożyc y piwem polucniając nad tym talze sie dluższy, lubz

Dzięgiel nasz Angelica Vulgaris 26.

Als. Radix spiritus Sati. Sercu Smutne. Sercu Smutne
Zucbaic go w wosclia, y wupers dlugo trzymaiac, y podsaiz
polykaiac.

DZięgiel. Tym ktorzy iesste, iadem powietrza miorou mesa
zaradem, dla wstrzezenia sie y dajsonama odme dobrzego ka:
Zdy poranek poly sie z domu merupa, dac a zucbaic go, imina
gla polykac.

Albo gdy z domu idete wymies, kordem Dzięgielouc, miallo v:
tlucone wdyac, iako ziarno boboue y zwinem cieplym co na:
przedmiejnym wypic. A to zime.

A Zasz lecie, sprzedme dobra wodla rodina, albo sebauloua
y kto takouego lekarstwa po ranu na sebo wdywa, ten da
lafua, y pomo ca, mtego Boga wtrzedz sie moze zaraby.

Toz obymc, mocac go wocie winnym mocnym przeB noc, a
poranu indly z domu wymidze, creplo pic, y zeblec albo duszlec
wtym obmarawsz pod noscm trzymac.

DZięgiel. Dla sarow, dla strachow y Snow straszliwych
Pradza go niektory przy sobie nosic.

Serdecmk albo Seliem korden curuj

Albo Seliem oko. Stgo Serdecmla Jstnosz Ajmiona
W ilpotedne do Wenusu Ajm potedne, biorac iey po
nastaniu Kzedzwa, taboy dzien ab kupelm po quincie

Sól, ste^o Zelia Serdecmla, Frasowliu y Smutne Twestlia
y przeto od niektórych Serdecnym Zieliem rdecone.

Cebula

Wszę. Żeby wstodolnie niebyły dla psdowama Złoda, cebulę
posiekać y moczyć ją przed noc w studziennoy wodzie
y tą wodą ziemę wprdy siekać polać, rab, y trdy pier:
ney mdyby Złode było wmy kładzone.

Kurzac lisobrem Idardena Trisou. Myszdy ddy. Plinius

Cebulia. Nasienie w łowieku przyrodzane mrozy, Vzywana
zwłasza. pierona z oliwy a s solą. Setk.

V kaszlemu od łowieka. Cebulę wprdy y w młodym a świe:
zym bez soli masłie wardyt, a na nie przykladać. Kt ike
Cebulia biala. Od wśelakie Psia. Zmiodek a s solą ro;
sobierana a przykladana, bywa tie harstwen przed noc y
Dien, To rest od godbim do godbim miodymuac. (MIZA)

Gdy kogo cialo boli, gdy sie stłuck albo na koniu strzesie.
Jecmienna, Slomę bez kłosow, a Onspaną slomę skłofaim y z ziar:
nem, wardyt wkołfne y wtem sie łapat w wannie obkła dazq
y cialo

Kto chce, żeby Pszemce albo y Jecmienia wroble
murdly. Tedy to siac po zachodow slonca, gdy tez ptacy
na gniazdach siedzą, Albo przed wschodem slonca,

27.

Ocet Piwny. iako robic.

Wzyc piva dobre (bo jedle mi mebenohe dobre) Zwardyc go y gro-
sdu dobre prdyprabone co na gorozysse wlozyc y troche
drozdzy, albo kwasney naciasty. Tak za krotki czas bedze
Ocet.

Drudzy miasto grosdu. Psdemce diarmista, takbe wpanu, albo
wgarcu praba, y co na gorozysda wten Ocet Sypia, y
Shorki zgrdaneh odleba rdanego. H. Mircdy troche. Ten
sposoben ocet bywa kwasny

MIĘSO

Namoczmy mięso w occie piwnym, albo edustu wnim omoco-
nia obwinionę, bywa kruce y smacne, y od edvobactwa
i zasmrodzenia, a zwlaszta ucieie bron.

Zy tak robic siasta kwasne wlozyc wgariec, y obrać przy-
sypouac wiecplac sować,

Jeczmiem kiedy dobrze Siac

9. Maia. Pierszy Jeczmiem Siac } Aby Jeczmiem y Pszemce
23. Maia, wtory Jeczmiem Siac } a zwlaszda cholo adamu, wro-
6. Juny. Ostatni Jeczmiem Siac } bhe meially, Tedy ten oblop
nicz sobie dlom nasmarac
Takze pudlo, ktore sieie,

W Wigilya Bose Narodzenia
co dostanie kuczy zwiędzery.
Psdemce Grosu y mbycs y fedy. Tedy to wliac na wysadki
kapustne, Przelociesse wglowac kapustnych nasienie bęskie, y
dobre do nasienia

O Puszczaniu Krwie Żylami

1. *Hociaz w kalendarzachs pewne dni klada sie krew do-
brze puszcama, y bamiak stawiana, wszakze y to tu
moze miarlowac zebym daden cionek mebyl zachinany
ktore miesiac na tlen daz opanowal, abo on przybygal
Jako to Baran ma w mocy glowę. Gedy w baranie nie,
masz ani krew z glowy puszcac, ani bamiak stawiac
Zyl opanowal sznuz, Blizmeta ramiona y rzece, Rak
Zolazdek y sledzionę, Len Serce y grzbiet, Panna
Bruch helita albo wngrednosci, Medsniadek Pu-
clinda, Strzeliec biodra Rodorog kolana, Woelmik
golem Ryby, Nogi albo stopy wlotorych znakach
miesiac na lody dzien przecodzi w kalendarzu
porzadkiem nadnaczo 2. Na wiosnę y lecie
tedy sprawę Strony Żylami puszcay krew, Jesieni
zaz y Zime z lewey. 3. Gdy nowy miesiac mlo-
dhi tudzie maria, puszcac ktorym laty 14. minelo a
Kamplowey sanguinie po pierzby kwadrze mę-
stwy przyrodema a Cholerycy Po pelmey starzy a
Dzignalyey, Po ostatney kwadrze iuz starzali y
Melanholicy 4. komu mmi 40. laty migodzi mu sie
puszcac krew z glowney Zylj ab by za wulkię potv-
zeba Po 50. laty Niepuszcay z Medyany, a w 60. lat
iuz niepuszcay wszedy ale te krew iako skarb iaki
zafoway a wzbahde oproc potrzeby gwallowney. 6.*

Do puszc.

Po pusebaniu krwie Zwlaszba dma pierzse, skromme
su zachowac w jedzeniu y w picciu me libebz darab
gwaltem dyly napoil, Dma drugie ius moze wiecy
wiesz Trdciu y swarte wseze su ma chrone duslwy ro-
boty, piate y szoste, mode robie y dmje sie

Czlowieka zdrowe

Medykouu tak podnawiaa, Naprdod, ktory ma piehny pro i
porczy, y ksztalt na swaim ciele 2. ktory sie mernie odoua
widlie w picciu / wedlug potrzeby okrom zbytku, 3. ktory po-
karm snadmi strau, bez zadney boleci zywota 4. ktory w-
Jadnie, y w picciu dobry smak cure, 5. kwady kto lakme y pra-
gmi czassu przy dwycuone, 6. ktory medstauime melanco:
lidnie, albo ma ospote do igrama bartow 7. ktory ma chuc
to przedbadama sie po polu, po lassach y nadwodami, 8. ktory
cziedo y dobrze sypia, bez wolama lukama sie y snow czisluch
9. ktory lekko y dobrze na nogach postepuje, 10. ktory przed-
to potmieie, malo albo nic nie kufa abo przysha 11. ktory me-
wst nabbyt tlusty, ani nabbyt chudy, 12. ktory ma pie-
kna farbe na twarzy, 13. ktory ma mysl, y dobry rozum.
wedlug czassu ku starosci.

Znaki iako poznac Czlowieka chorego.

1. Gdy czlowiek nie dobrze je ani pije albo tez nie ma gosci
 - do widzenia czassu slusne 2. gdy niema dobre smaku
 - wiadlie abo w picciu 3. kwady kto lakme a iesz niemoze
 4. Gdy potrawy medobrze strau 5. Gdy niemedlie zny-
 - caie iako sie nalozy na stolec chodbi 6. Gdy smagly y
 - frasonliwy jest przy dobrej biespedie, 7. Gdy niemoze
- spac y

skac y odpocynwac r^ussu zmycayne. 8. Gdy komu ocieziecia
czlonku, glowa, r^uce y nogi, 9. Gdy temnia spoch, a spozeme mu
pryrdze czyslo, 10. gdy mecz^usto potmere 11. Gdy glouik
na twardy blady, Zolty y smutny, 12. Gdy mu zmysl wst^u
ochy, y m^ust^u glonku wstawiaiy y mdlecia. 13. Gdy nie moze
robic, 14. kudy r^udeiy wnu^z d^upamietawa, ktoreby mial
pomoc, 15. ktory wiele wilgotnosci, albo polegny wyplusa,
16. ktore nos dawste pelen wilgotnosci 17. komu r^uce
albo nogi w^udywiaiy sie albo puchna. 18. komu sie ochy
zaciwiaiy, y wstawicme pelne wody sa. *z*

Na Parci Konskie

24.

Mrowiska ze wszystkim znow nabierać y w piecu spalić
Sto^o ług woznic, którym ługiem parcy wymywać.

Druga, Rosol cedernom z Burahow Zagrdemac s Solą y wymy^{wać}

Trzecia, Koziem mliekiem wymywać.

Czwarta, Jare Zyto przes. g. sm mocy. y troc smat wst^ę:
nimszy tym wymywać.

Piąta, krew koniom puszczać, y tą krewią s Solą ciepło sma^ć.

Kiedy klacá zrzuci Trzebieg. szosnek sluc, y z Jed:
mimien dat ziese. Bo trzeba deby za pospiała.

Siarkę warzyć w Miasle albo s Sadlem, y łoma
przewrocimszy parzyć, wstedy tym nacierać, ia:
ko nagoraczey

Na parci Showronka żywo dostawszy w wo:
recku zawiązać, y nasszey komoui zawięsic
totori^o łoma puszc s Showronkiem między
łome parssyne, Tedy zdrowe zostana

Karpie do Sadsawki puszczać. Ttedy chlebem s Solą
y stroga Jmbzeru natarszy, posmarować s łolo Zoladha
gdzie dziurka, y Puszczać.

DE temporibus Anni.

Temporibus Veris, modicū prandere iuberis, Sed calor aestatis dapib: no:
cet immoderatis: Nilumni fructus, caueas ne sint tibi luctus, De
mensa sume, quantum vis esse bruma.

De potu prauo corrigendo.

Salvia cū ruta, faciunt tibi pocula luta, Adde rose flore, minuitq; ^{anorem} potentex
Pone Guly metas, ut sit tibi longior atus, Esse cupis sanus, sit tibi
parca manus.

Si tibi deficiant medici: Medici tibi fiant, Hac tria: Mens hi:
laris, reguus, moderata dicta: Sit breuis: aut nullus tibi Somnus
meridianus. Febris: Pyricus: Capitis dolor: atq; Catarrhus:
Hac tibi proueniunt ex Somno meridiano:

De flatu in ventre incluso.

Quatuor ex Ventis Veniunt in Ventre retento.

Spasmus: Hydrops: colica: et Vertigo: Quatuor ista.

De caena

Ex magna caena, Stomacho fit maxima pana, ^{Ina breuis} Ut sis nocte leuis, sit tibi ca:

De cibis bene nutrientib⁹ et impinguantib⁹.

Nutrit triticū et impingat, Tac. Salsus misano.

Festiculi, Porcina caro, cerebella, medulla.

Dulcia uina, cibus gustu iucundior. Oua

Sorbilia, et ficus matura, uuaq; recentes,

De boni uini proprietatibus.

Vina pbant odore Sapore m'tore, colore, Si bona uina cupis, quinq; hac
laudantur illis, Fortia, formosa, et fragrantia, frigida Friska.
Corpora multum augent, tibi dulcia candida uina, Si uinū rubecum
mimū quandoq; bibatur, Venter stipatur, uox limpida turbificatur.

Contra Venenum

Allia, ruta, pira, et rapbanus, cu' Theriaca nux
Hac sunt antidotum, contra mortali Venenum.

Allia, qui mane reiuno sumpserit ore, Hunc ignotum no' laedit
potus aquarum, Nec diuersorum mutatio facta locor.

De nimia potatione uini,

Si nocturna tibi noccat potatio uini
Hoc matutina rebibas, et erit medicina

De meliori uino.

Gignit et humoris melius Vinum meliores, Si fuerit in grū corpus
reddet tibi pigrum, Vinu' sit claruq, Velus, subtili maturum, Ac
bene dilutum, saluab, moderamine sumptum.

De ceruisia

Non sit acetosa, hac ceruisia sed bene clara,
De ualidis sit cocta grans, Satis ac veterata
De qua potetur, Stomachus non inde grauetur,

De nausea marina

Nausa non poterit, hac quem vexare marinam
Vidam, cum Vino mixtam, qui sumpserit, ariet.

De generali condimento.

Salvia, sal, Vinum, Piper, Allia, Petroselinum.
Ex his fac salsam, ne sit conixtio falsa.

De lotionē manuum.

Lotio post morsam, tibi confert mūnera bina
Mundificat palmas, et lumina reddit acuta
Si fore vis sanus, abluo saepe manus.

De pane.

Panis non calidus, nec sit nimis inueteratus.
Sed fermentatusq; oculatus sit bene coctus
Et saluus modice, et frugibus validis electus
Non comedas crustam, cholera, quia gignit adusta,
Et panis saluus, fermentatus bene coctus
Purus sit sanus non talis sit tibi Vanus

De caribus porcinis

Est caro porcina, Sive uino peior ouina
Si tribuis Vira, tunc est tibus et medicina
Ista porcorum, bona sunt, Mala sunt reliquorum.

De musto

Impedit Urinam mustum, soluit cito Ventrem
Epatis Embrazim splenis, generat, lapidumq;

De potu aqua.

Potus aqua sumptus comedenti incomoda praestat
Hinc friget Stomachus, crudus et inde cibus.
Vina bibant bovis, animalia caetera fontes
Absit ab humano pectore potus aqua
Int' prandendum, sit saepe parumq; bibendum.
Si sumas ouum molle, sit atq; nouum.

De Pisis.

Pisu' laudandum nunc sumpsimus ac reprobandum!
 Est inflatum cu' pellicibus atq; noxiuum
 Pellicibus ablatis, sunt bona pisa satis.

De butiro.

Lenit et humectat, soluit, sine febre butiru'.

De modo edendi et bibendi.

Inter prandendum sit saepe parumq; bibendum.
 Ut minus a grotes, non inter fercula potes
 Ut vitis panam de potibus micipe canam.
 Post pisces nux sit, post carnes castus adfit.
 Vinea nux prodest, nocet altera, Vicia mors est.
 Singula post oua, pocula sume noua.

De caseo.

Caseus est gelidus, stipans crassus, q; durus.
 Caseus & panis, sunt optima fercula sano.
 Si no' sunt sani, tunc ne iungito panis.

De sero.

Inciditq; lauat, penetrat mundatq; serum.

De pisis

Adde biro potu', nux est medicina Veneno
 Fere pyra nra pyrus, sine uino, a pira Virus.

Si pyra sunt Virus, sit maledicta pyrus
Du' coquis antidotum pyra sunt, Sed cruda Venenum,
Cruda grauant stomachum, rehuant, Sed cocta grauatū
Post pyra da potum, post potum vade cacatum

DE CERASIS.

Si cerasum comedas tibi confert grandia dona
Expurgat stomachum, nucleus lapidem tibi tollit
Hinc melior toto corpore Sanguis inest.

DE PRUMIS

Frigida sunt laxant, multum prosunt tibi pruna.

DE SEMINE FEMICULI

Semen femiculi pellit spiracula culi.

DE ANIZO.

Emendat Visum, Stomachum confortat anizum.
Copiam dulcoris. Anizi Sit melioris.

DE SPODIO

Si cruore emanat, Spodium sumptum cito sanat.

DE VIPPA

Bis duo Vippa facit, mundat dentes, dat acutum
Visum, quod minus est, implet minuit, q' abundat,

De diæta

Omnibus aduetam iubeo seruare diætã
 Quod sic esse probo, iussit mutare necesse
 Hippocrates testis, quoniam sequitur mala pestis
 Fortior hæc meta, est medicina certa Diætã
 Quam si non cures, fatue regis, e³ male curas.

De administratione Diætæ.

Vali, Quid, e³ quando, quantum, quoties, Vbi, recte
 Debent hæc medicis in uictus ror notari
 Ne mali conueniens ingrediatur iter

De caule,

Is caulis soluit cuius substantia stringit
 Vtraq; quando datur, Venter laxare paratur.

De mentha

Mentitur, mentha, si sit depellere Lentã
 Vntis lubricos, Stomachi, Vermesq; nocuos,

De salvia.

Cur moritur homo, cui Salvia crescit in Horto
 Contra Vim mortis non est medicamen in Hortis
 Salvia confortat nervos, manuumq; tremorem
 Tollit, et eius ope febris acuta fugit.
 Salvia, Castoriumq; Laurudula primula Veris.
 Nascent: Aldanas: hæc sanat paralytica membra.

Salvia Saluatrice. Natura conciliatrix.

DE RUTA.

Nobilitas ruta hæc, q̄ lumina reddat accuta
Auxilio rutæ, Vir quippe videtis acute
Cruda comesta recens, oculos caligine purgat
Ruta Viris minuit, Venere[m] mulieribus addit
Ruta facit castum, dat lumen edigerit astum
Cocta et ruta facit de pulcibus loca tuta.

DE SINAPI

Est medicu[m] granu[m], siccam calidūq; Sinapi
Dat Lacrimas. purgat caput, tollitq; Venenum

DE VIOLA PURPUREA.

Crabula discutitur, capitis dolor atq; graudo
Purpuream Violam, dicunt curare caducos.

Na głowę. gdy nieposobna cłora, Tedy dobrze mije stem
Ziolki, Serwonej rosy troche Salwyey, ruty, Mare,
rannu wlozyc do wody y tym mije głowę czysto.

To dobra na toż. Od wstru edusty, Biepla, pocierac tu łobow
Crosnku. (Sebulu stridals sue reses,

Prst tez wezelek, ktory domia n. H. H. H.
dostame go. y trzymac go między debami; Tedy flux zglony
sobiaga.

Suchu tez banki wbylac dobrze stawiac na bolenie glomy
Capeche, Brodnem, Zolham y Wodham dac Wrobic y go.
dzio mmey

Krobac tez dobrze. a kto niemod. Tedy kopak zbur.
ku Wrobic y wnosz wetknac, krysme przedlo.

A iz od Zoladha pochodzi bolenie glomy, Tedy sie szrom.
me cłowac, cwipto. (Wina węgiersku. Rynskiego
re. Zabywar.

Gdy sie lito na łomiu wtrudymie, Dwa bialli zianies, zdo.
brem octem shuelkanascie tydek zbur. y cwipto przy ogniu
miesac debysie bialli do kupy me zbur. To cwipto wypic.
y poćic sie.

Na Kaszel. Kaplumie Sadlo, wyiamody s kapluna, a mema.
cariac go sifluc s Safranem t Gluconym y pierzci. Smarouac

Salvia, s'Herbarda wsieta (C. 425)
Sok saluiowy. Sok s' Saluiy, tym sposobem iako y Dingos
Lioł obyma wyciągany. To wst. Swiżda, zlikać a zniey
wypraszurac. Ten iako Helius puzze, y ^{wypraszurac} Wykley sie po-
nie. Nieplodnym białymglowom, iest barzo wdytleny
tu harstwem, pulkwaraty go piac. Stroda, Soli. Czwart.
tego dnia po wyceszemu Miesiacnym, a po tym
zmeżem przebywac, y Blacdemie miec.

Wlosy szerm Soliem Saluiowym i nacierasz,

Krw. Zbytne, a b. 3 miary, Braza, c. d. w. l. a. c. d. a. J. a.
Stanowia, Saluiowac z Saluiowym Soliem,

SALVIA. Nieplodne białeglowy. Bym plodne, pulkwar.
ty soku Saluiowu 3. Soli, Czwarte dnia, po wycesze-
niu Miesiacnym ^{11. wypraszurac} Ctery dni przed Blacdemem 3 me-
sady, wtory kroc przed samym przebywaniem
Act: To od Egipczykow wzjeto.

Pisda melioru Historyhowie, ze wiadnym Mie-
siecie Egipskiem po gwałtownym powietrze mo-
rowym. ci ktorzy podastali przymuszali pic Saluiowy
sok. dla rozpłodzenia. Przewo. Agrippa Saluiy
nabwal swiżym dzielem, Is metylko do rozma-
tych chorob, alie tez do plodu, albo rozpłodzenia
iust podytecna. ats. wdytlena.

Spółunem Salwya warzona Czerwona niemoc teci. Plinius:
 To 3 tiszcie redzone samo bym.

Wschlonyim od Wędow, y besty Jaidowitych, iestb lekar:
 Stwem, piac redzac przykladaiac, wymynaiac y dasypu:
 iac maj: Plinius:

Wlosdy opadle opiersible sparzon, na glowie bym poro:
 sly Sokiem Salwiyowym, plesowatosci chysto nacieraia:
 Plinius libro, 22. C. 6.

Chrobactwo w tsach zaliegly Sok Salwiyowy wme tzeig:
 mordy y wygladzi,

Wente sok. Plewrze y wbolacz klociu.

Kaslaiczym Salwya piac, iestb ratunkiem.

Komu cudnie zygby smrod, dobrze Salwya zuebat tym

Wodka salwiyona, tak

ma bydz robiona.

Salwya posiekac drobno y woda ia pokrobiosy 3 Bal:
 neum Maris, distilowac, tak bywa osobliwa y

Wytiena

Omskriwaiaczym, Pulody tak wskromiac, iako wchadz:
 y pod noszem dobrze nacieraia:

Mieta, Do wenusy pobudza miernie y skromnie.

(: Dios: Gal:) iakiemkolwiek obyczem pozynana,

Sok rey 3 octem piat, Krwia Karla i z chym iest po-
zyteczny (: Dios:) albo smiodem kwafnym (: Gal) takze

Mieta, Od Psdy Vngsone wiecey. Mieta s dola wtarta,
a na rany plasterowana, Dios: Takze w Schiekle
psda rany goi. (: Sim: Szeti)

Kolka y darze w kishar w lada, w wodzie albo w piwie
warzona Mieta, a przez trzy dni porzadzme na sro-
z na noc cieplo wzywana, Tak mgdy die niewroci (: Acius)

Bregunka. Zastanawia, skrodmalzem i swoda ia piat

Sokrem, dziurki wnosie nacierajac kren pobudza
(Liber: Plinius)

Nasienie Wretcane dywot Purgure

Ranym y ludzom zolnierskiem s chodliwie rey wzywac
y mgdy die, przeto is do wenusy pobudza, Inszym liu:
dzom magesy zme, skromnie rey trzeba wzywac gdyz
dolta cholere mnozy

O. Dziecielinie, albo Smerde włoskim^{35.}

Wzywać go dobrze w potrawach y w trunku, bo y zdrowie wcale
zaczowuje, y od nakabemá go bremi.

Szumie w Usdu Zwietrosci Zimnych, podkurżając je má
przez tutek; tutek (Mir:)

Także vszy bolieiące, bol wmiś wklada, Zwardoney, tutek:
tutek, parę wmiś ciepło pusebáię, Szamym Zapacdem
Mozg possilia.

Zolazek do trawienia sposobnym bym.

CZAR

Do Wenusá wzbudá, procb z Ninem, albo Zmiękkim iarem
wzywany. z Kapparami wardony, Zapac y Smak bardzo
prdyemny bym. Taber:

Do Jedsemá teci pobudá

Moc nad przyrodzenie zatrzymany pędzi, z Bazylyą, a z Rod:
kwią wzywany

Sczytiący, y Srogiem boliesciom wbiodrób, wst lekarstwem.
Zmątką pskencą albo Ssainą, Pskencą plasterowany, Dios:

Kolek. z Zimnych flusow y Zwiatrow wsmierdá, naparżając
y piąc.

Pchly w lomu wytraca, w Nodziego roscberáię, a w szędy
má polewáię albo kropię.

Luina

Luina

S Czabru Olieiek. Młotki olieiel może byc, Pierwszy
wolwie mocny, iako s Polunowym sie powiezbialo,
Drugi dystyllowany obycarem Alchimiskim Ltore do gorob
opisamied, tak przez Wta, Zinem przymieszadzem rżca:
mi, iako Zwiersadowme może byc używany (Taber).

Skacierzaduska.

Polna potędmieysza jest miedzy skutkard mibly ogrodna,
Moc nad przyrodzenie zabijany, wywodbi, wardac iz, a piug,
Tende: Grydziem y morzem wzywacie, w mierza, w Wime
wardona a pita

Także sie wiecej napardniaf. Prdepullym, polurconym lot
procbu iey z woda, albo sctym imym piug, jest tiehar skolem,
Plini: Kurdinem swym odpada y domu wygama be:
stje iadowite.

Skiedionę bolieiąca, procb w y z octem piug, y przykladaię
wst podytcomy. Plini:

Do potraw Wytanie wiodobi dla iadu y trucibn, Prdeto
gdzie rodmaitę gadziny w polu bywa. Zencom spo traua;
mi wardona, pospolicie dala, Zeby m scthoduc niemogla,
Zwlasida wspięchi po spracowanui Plini. Vul.

Mocu zredamem, y sctwis hosbia, od sctodacę wst znacnym
ratunkiem, Kwiatki w y z nasieniem w Wime wardac a
piug. Także w wodzie wardac, a tym sie napardniaf
To sctym.

Toż też kamien łamie, a swłasota wpecberdu piąc, y tym sie na:
pardaiac.

Ktorem edustolroc serdecna mdlosc przypada, bardzo jest wdytana,
y do zaparcu, do wina, albo piva, y do potraw.

Wsdzialum dolieglosciom piersi, czynie kaszli s. Pdeminey maku
a wody, potym ia prosem Macierdyoushy potrdaffy, wdywai
dobrze. Plat:

Od os: Trzmelion, Siersiem, Pcol wlassonym jest ratunkiem
predkim y pennym, Cwierc lota prochu iey Zmodowym oc:
tem albo skwasnym miodkiem wdywaiac. (Ferber: Mesua)

Kashe, Znadigbiema y s. fluksom dimmed flajmsztyd teciay.
warzac ia wpi tym miedzie, albo wslodkiem wine, a piac. Plim:

Tym spassobem. Zola, lhou Zadiabione jest lekarstwem, Tenbe.

Toż. Wietrznosci wcielie rozpada

Polamanym y polucionym doctem pic ia dobrze, takze do li:
wa sie też napardac ma

Owo do wsdzialuch edorob wzgl dymc, iako y czabr ofobli:

wie sludy, alia tlego ia Macierdanha zornia, ze jests

Matka drowia Lucdurego.

Karys MATERAN

Piac polowke Zwardone maieranu, albo y sok, Takze
Zwiersedu przykladam na gloue. Plusz dylovy
Zciygac bendre, Toż y Melankolicny. Dros;

Z Maieranu. Wience nagłowie dobrze nosić; Moźg, poszila,
y Zagrzewa

Maieran, Wardat Brodmarynem s Bukwici, s pszczelnikiem
a s Saluja w Wini, a puat. Bolenie glowy zimney
przydajmy wklada (Taber). glowe mola poszila,

Wiedame edym, na procb utarty. Maieran, a wnos ciagniony,
za edym glowe wycedada, s Flegmitych, y z melanko:
licim s wilgotnosc.

Glowie bolacey, z Melanolicim s Wilgotnosc wklada, w No:
dnie a w Wini napoly, albo w lugu samym wardony, albo
dlugo przy ogniu pardony, listow Senesonych troczq
mu przydamsy. Talze z flegmitych, g dzieby bol byl
glowny, albo wpulglowy moze do mego przydat Rosmaryn
Bukwic, Szalwicy, rumnu, Lawendy, kopru włoskie, y
swoyskiego. Rozey, Gzki Modrzeioney potrosz y innych
przydatadacych Ziol, y tym glowu przyemuat czesto

Temuz boleniu glowy z Wilgotnosc zimnych, takowa

Zapecke. Styd midy pomienionych Ziol moze wedyne,

Wzyac listeczkow Maieranu Suche, Rosmarynu Rozly Su:
ley (czernony kwiatow, Szyszlowey Lawendy, kwiecica
Liawendowego, Rumienkowe, Spilonardowych po rowny czesci,
kwiatu Muskatow. Talze czesci Gwodzilom kramnych,
tylos to wkluc na procb, y bawelnę tym procb do brze na;
binisy wafte ia przydaj. y koscalk Zapecki wedyne, a na
glowie ia nosic.

Sluch slaby poszila Wardac Maieran w Wime a vsdy
nad paraž napardaiac, puscbaiac iaz wme, Teb tymbe
Wardonym Zieliem vsdy nagrjewaiac.

Rymz y Saplez z Zabiebiemia odpaSta, Flisibia a
skwiecia Maieranowego worek sucho y cieplo na glowie
bdymaiac.

Zoladek vbytmé dimm. y dhe trawiacby rogrjewai
y poszila, Wardac Maieran s Polunem w Wime, y cona.
cieplem nan prdykladaiac, tuelka kroc prdeb sber tfo
dymiac, Tab: Teb ucty tē piiac, Toz dym.

Ter worecek vbdymom s kwiecia a dusebia ie, a na do.
ladku nesrony pierwengo na goracsey ceghe rosparfym.
sdy: Plat:

WAtrobze y Sludeme, borey y Jamulonej z Dimm s
prdybdyn uct ratunhem nepodlym, wardac go y
piiac, y nim napardaiac, Plat:

Paralizem naruszomm bardo sluby, Szalomm y odrozumu od.
sodbcym, Glisty wbywocie morzy z wywodbi, Zwinem go
piiac, Czwierc lota mialko vtarpy, albo z mtehem tro,
se prdydawsoy rogu Zlhem tarte,

Zolty niemoc spada, wardac go y piiac
Wuzru Szumy y drwighi uklada puscbaiac wme sok maie.
ranowy cieplo.

Wodha z maieranu.

Piolun.

Czasz zbierania Piolunu na koncu lipca, a wciemięsu
słony bo tego czasu natrapiey kwitnie y nasięme
dym

Głębokę oddalia, Piolun w Wini warzony, pare cie:
po wosy tręchem puszczają

Tob też Piolunowy cherech dym z cherechem z Brzoskwi,
mionych i aderek na póły zmieszany, a wosy wy,
sen dozone po trzy albo po czterey kropki ciepło puszczany

Sumy y Piolu w Wsad, też chereki wkładają

Tob Czym Piolunowy sok z Zolcia, wotowę wosy
puszczają.

Hiemiola Dembona. Dobra na przetęlmome,
Dziatuk malych y doroslemu, Stłukęby proszek
w Wini dać pić. Ba y na BIEGUNKE,

Na Biegunkę. Grzanek z kłosa dobrze vsuszysz
Muskatowę, galikę, dobrze na trzec, y dać na
Cco zesz

Wator Zbábki gaderka. zetrzec y wocie dać pić.

38.
Na bolhemie oczu, Bialek ziaia Szwedego (Wyrzucinsy pre-
zolttek) zbit dobrze na misze cieni dogrey glinianey i z sie w Piaz
obroci. y przykladac to przyes gusstle cudna na ody. Cresto.

Na rane lekarstwo

Bkwnica Zielie, List warzyc w piwie albo w Tabberde
y przykladac list na ranę. Wymyjnając tą wodą.

Na spardelne od ogma albo od Wkropu

Socenice wwarzyc y do słodkowsy przykladac. z seceide
Druga zaś miode m smarowac y z ognem odjedzie

Kiedy sie lito trsdaska obrabi, a diewno wranie dostame
to rane miode m smarowac, y diewno zarab wymysie,
Druga, Sadlem zaiędzym smarowac ranę, y za tym też wy-
sodzi diewno albo trsdisha zciata

Piesz wsciekly gdy kogo wkaszi

Te slowa napiszawszy na papierze dac szepem hol-
wick zieses Kłodemu stworzemu.
+ Brezea + Breseda + Dyalphis + fibrys +
+ Deus. + meus + Jan + Liran + Kiran +
Kirian + Karakon + Kafaron + Skolidon +
Eleyson +

Bydło kiedy zdycha // Kosze wyshciu

Mysza kumego szepem holwick dac zieses // tledy L. B. Jacoba
Druga wera żywo spalic y ten popiol rosmacinsy w
wodzie dac bydłu pic // Kosze wyshciu woda w dnie y
sol mied, gdy lito pyta: komedac, z morie k... wrofolie ledy.

WIERZYNIEC SZLACHTY LITEWSKIEJ, KTÓRZY NIEMAJĄ, SKI ANI, WIC

Antypa	Szłuska	Bulata	Wriblik	Manko	Wulisko	Szorc, Pukuc
Arypa	Dawicka	Lusta	Dwarlik	Jodko	Tomko	Sikuc, Siruc
Lapa	Tyska	Kapusta	Podmak	Panko	Wlocko	Kimic, Czapluc
Wotsoła	Kosska	Sapierda	Wrszik	Burko	Koncho	Fic, Chac.
Huba	Wladika	Bieluga	Rak	Sonko	Klarsko	Ossmenc
Sluba	Kotka	Komada	Dobekstak	Luwisko	Kapsko	
Kanabka	Kotka	Komada	Ptak	Lenko	Konichko	Gudruc, Kirmenc
Lapka	Wysotramka	Zalpuśa	Sapak	Piwko	Baccho	Sic, Kublorc.
Burda	Joroka	Wraha	Burnak	Pronko	Bucho	Radziwil, Giniul
Zaba	Cayka	Klicha	Baybuk	Bohusko	Hurko	Stricel, Jlatyl
Bakraba	Zabka	Wolkebon	Szygalk	Agrusko	Surho	Wlontwil, Towtwil
Buba	Kozicka	Jewruha	Trzciak	Browko	Zubho	Widzil, Kuszel
Sukluba	Zemczynka	Jewruha	Szostak	Wesko	Zanko	Kiswil, Fwil
Baka	Korobica	Wuryfa	Aksak	Kayko	Piesko	Kaszil, Rosiel
Ploczka	Melamka	Jurana	Sak	Dryscho	Wipko	Ryngiel, Szymul
Zalubka	Bobamatka	Jenubyk	Bushak	Wlucsko	Czereplo	Szymbel, Kubel
Szpyrka	Kedamatka	Luscyk	Buthak	Lelisko	Wolochko	Kubwil, Kubel
Szemiaka	Hutorka	Jesicik	Kulak	Chorosko	Hlodko	Fowwil, Kuzwil
Kilwaka	Turibalka	Szuscik	Kolbak	Curnsko	Chnadio	Szakszkul, Wicpstul
Sobaka	Tarapata	Zubryk	Korcak	Sangusko	Zerisko	Sokol, Slegdal
Draka	Kuropatua	Sicwruk	Sloblak	Kosnusko	Chorowko	Losiel
Wirusoska	Lopata	Borsuk	Samorok	Stusko	Shuanlo	
Lyka	Lodowata	Lodauk	Wolk	Chowdusko	Szaroko	Zod: Blad,
Prstajka	Podbipreta	Medyk	Zuk	Szasko	Szanko	Prod: Slepord,
Kutyka	Polupreta	Benedek	Korsak	Dassko	Sznadko	Jaszkold, Drazd,
Prinsobylka	Lypopreta	Byk	Samuk	Burko	Koc	Jasbolt, Kurowd,
Zuka	Pucjata	Bobryk	Kuczik	Chocko	By-sowoc	Wlucowd, Bobowd,
Sobuka	Kimta	Kitlik	Lasok	Sopocko	Dro.	Drinowid, Wolnored,
Bielka	Kaneta	Kwadyk	Szascik	Lopocko	Alko	Cigard, Tulgand,
Osierka	Kneta	Czerwik	Wolcek	Zucko	Kulmuc	Dongirt, Gredgand,
Fulka	Suta	Sutwik	Wlacock	Lojko	Kopko	Dowlud, Bugmit,
Silka	Wreta	Wlalk	Wlask	Lomizko	Bramic	Ormid, Wumid,
Wlodzka	Pulasta	Hercyk	Burdok	Romyko	Wilkainec	Towtwid, Wozard,
Kozurka	Lapota	Bielik	Zarank	Giniyko	Chamier	Wozgirt, Kimul
Seruska	Szuskota	Braznik	Podszuc	Wodzyko	Podowc	Wozwid, Wozard,
Szyska	Dulista	Sowul	Szanko	Romaszko	Odorowc	Szimid,
Wszyska		Dremok	Sanko.	Tolesko	Odowic	
Wszyska					Odowic	

Kontort	Sypito	Muryn	Niclub	Hornastay	Zauisa	Cybała	Bury	Bury
Dankont	Sypulo	Kurin	Blinstrub	Leluy	Nouisa	Maquila	Bory	Modom
Balant	Burylo	Sougin	Hilowia	Korony	Smistoda	Kobyła	Orsham,	Czikany
Gubut	Kurylo	Sasin	Klowia	Kohntay	Rimisa	Zyla	Dziwiaty.	Dudy.
Wysibut	Budulo	Stisun	Worona	Hotlubay	Boksa	kumla	Budm.	Cartokus
Wortmont	Rylo	Taluun	Rosdyga	Dunay	Boreysda	Flonia	Chladli,	Ostouch.
Zsimont	Smidlo	Szwalkun	Sderbina	Patrickay	Trapsda	Jarmola	Seriyato	
Polimont	Ralo	Buigin	Boewina	Kirduj	Kasda	Gapla		
Nurmont	Mostulo	Bomn	Bocwina	Pocely		Cuolmiede		
Wmont	Drgalo	Dumin	Hrydyga	Hambzey	Pudat3	Toporusidi		
Klimont	Wedogalo	Turdyr	Protrawina		Kosic3	Komsde		
Limont	Trnalo	Suzyr	Ludoma		Telkat3	Fomisest		
Surmont	Surulo	Pumin	Dolubdina		Kopac3			
Limont	Krusulo	Sobalim	Hraburda	Dwinght	Marhar3			
Skimont	Krisulo	Kuruin	Orda	Shryles	Lapac3	Korra		
Skurant	Morawulo	Seruic	Broda	Ssikidns	Matac	Kronra		
Nigant	Seilo	Kirman	Shoda	Czurdos3	Chwatat3	Kanra		
Polant	Wrylo	Bulan	Juda	Kampios3	Prybora	Pomsda		
Gofare	Sunczulo	Kiamin	Kolunda	Polondus3	Kofera	Pansa		
Vialbut	Montulo	Molian	Selwiera	Kundys3	Proslura	Splanda		
Saybut	Alasulo	Cholaim	Gwudda	Furs	Putra	Koryma		
Korybut	Sylo	Horain	Stapor	Moigro	Sira	Kuropatwa		
Karbut	Hasulo	Koda in	Artor	Neas	Mumia	Sona		
Cmiebut	Montulo	Bolharin	Burledor	Burlund	Suleiera	Lydra		
Rent	Konczylo	Woyden	Hutor	Polus3	Stana	Sielama		
Dolmat	Ronygalo	Chariton	Komor	Kurmis3	Wydra	Dorsda		
Czort	Daugalo	Anton	Dowbor	Lumies3		Stoma		
Kondrat	Songialo	Stridion	Bulor	Agis3	Purpula	Stoma		
Sedecot		Karacou	Szmit	Troms3	Misa	Rahoda		
Czecot	Kuran	Lunon	Jawor	Drobis3	Jardyna	Jaloda		
Sedyt	Bzuray	Woron	Czibar	Krymas3	Slis	Culica		
Kficut	Soltat	Szrbun	Lukawr	Pryby3	Czy3p	Lisica		
Kotilicat	Daran	Burdun	Kalaur	Gibis3	Zirma	Shuculica		
Somet	Kacou	Burdun	Wysnar	Famois3	Sulima	Shucba		
Wysybuchost	Polinar	Skun	Anubur	Korays3	Rubonna	Soleda		
Cuchayb	Kimian	Bowlon	Sebor	Kiermus3	Woyna	Onca		
Cuchaylo	Bobign	Dickin	Selurer	Kulps3	Szoloma	Boda		
Wuchaylo	Doloban	Golgan	Lozar	Kulus3	Korysna	Kodwa		
Suchaylo	Kofjan	Samson	Skindor	Kris3		Kawia		
Wuchaylo	Bubun	Solokub	Cur	Kwips3	Rulca	Koda		
Wuchaylo	Dubun	Holub	Prodor	Kuras3	Cyruka	Paroda		
Wuchaylo	Zien	Hryb	Gwystar	Dukras	Birula			
Wuchaylo	Skumia	Zub						

Bucba

Moria mila Litro
 Saluti's vob plures
 Qua' sūt in Polonia fues
 In Bohemia Karolici
 In terra Suthrasia rufici
 In Italia scorpiones
 In Hispania Leones
 In Ungaria Pediculi
 In Parrhisia articuli
 In Saxonia Potatoes
 Et in Venetia murca
 & foras
 Romae Curtisami
 In Almatia Capelloni
 In Frisia Caballi
 In terra Francie Vassali
 Pises in Marchia
 Surs in Pomerania
 Quis in terra Anglia
 Paves in Regno Daniæ
 Alencicis in Bamberga
 Arifices in Nurnberga
 In Praga Tubi
 Colonia Barisari
 Clerici in Horyspoli
 Nauis in terra polæ
 Busto lucis acuficis
 Franckfordia pulchra
 Nobilis in Franconia
 Nauis in Selandia
 Sodomitici Florentia

Caloris in Flandria, Sacer in Turingia, M' infimtas saluti's vob opto.

gdy tego pšedolla vltasi tedj nšiac Bozogo orbenca
zlyšonu, ftruty, jnatloc to mješce, tedj mepudline
Zela tye

• Zely mješy Ibođa Ilođorego meiadly j mepromally nšta
Dole tedj narvac paproc dila j dac posmici na
delna Panne Marije, j to paproc po ičlad onego
Ibođa vltasi j pšimarniac tymi stlowy, iabo tej pa
proci dudre bjole ani plastvo mejada, a mješy zely na
jtađ callo dostoi, tal tšy j roj bestyje onego Ibođe
Ilođorego mearuštajice ani pšujice,

Na bolene zubow
Kedy bolę tego zedy, męchaj mermie naparsiel j namie
roj pšapru naparsiel wstrjch wapna gaszowego wstye
Sole miallo vftartaj wstrjch Corballe aquarwitly
Zel dme abo j tly j Zapalensky verna hie j pšul
nadpalensky za smudnag, a potym wdrjansky platel
abo bawolny omocjny j nater zab pšlyse ra 3
dwa abo j tly to velynie, mędy iu pšmęcy me by
Sole bolatell

Na rozpalenie dzieciecia matego
Našrobac kropinkę Deonorczu dwie tylo fiolowego
Korzenia w mme Rynslim albo ochlanslim Dobrze podsto:
dzioszy polyzece dziecieciu dawoi posilac azely Sioj poito
przy tašte Bozoy pomože.

FUNDAMENTUM FIDEI TURCICAE IN HISCAE VERBIS
CONSISTIT.

Labilahé, Hilalla, Mehemet, Resullalla, Tangari, Bir, Beremberac, Id est. Deus est Deus, Nec est alius Deus, Mehemet est Nuncius, aut consiliarius Dei, Deus solus et Verus propheta. Sacerdotes ipsorum. Meseu, et templa, Meschet, dicuntur. Quia nunquam ingrediuntur, nisi pro Dei adoracione et inclinationibus, quas vocant, Zalauat, et quinquies in die eas faciunt. Praeter ipsorum Sacerdotes, qui sunt, Meseu, et Tulismaib, Hent, et Deruiz, Sophiz, Demcher, Seriz, atque spiritus religiosorum, differunt in visitu et ceremonijs, Nec et nec.

TURCARUM Imperator, Fata monent, stellas docent, quibus volatus, Totius subito malleus orbis ero. ROMA diu bitubans magnis erroribus acta. Deridit et mundi desinit esse caput. SUMMUS Pontifex pius, TURCARUM et Regi contra Fata silent, stellasque tacent, nil predicatiles. Solius est proprium scire futura Dei.

PARIA LITERARUM AD MAGNUM
ficum. Dnum Boczkai datarum.

Res continens

Quomodo Algæ D. Vra ad nos scribit: nobis Dys, sic annuentibus cuncta prospere euenire, Videtur ceterisque Bassa iuxta postulacionem vram in omnibus morem gessere, et tras corporeis praemambus habeo Algæ D. Vra iam videtur, moueat utque patria nra tam tuctioso statu, neq. tam destituat, probe omnia ad huc succedere poterunt, nullus namq. mihi nos tanta uir auctoritatis est. qui rei huic satis facere queat, eu a prisco etiam statu defecerimus. Ita.

BREVIS EXHORTATIUNCULA, CVM PRÆMONITIONE QVADA
ad Senatvm Populumq; Vngaricū, de Sarciendo publico bono, nūc
recenter instituta.

Am ne m Vngari collegistis sensum
Vt ad bonum Vestru, ferretis consensus
Status enim Vester, ite in dies pessum
Cur hunc non fulcitis quam catademerſu
Diu m Vngari minum erratis
Regni hinc vltima curare cessatis
In dies a uobis iam degeneratis
Nil ad libertatem addere tentatis
Concordia trā, quicquid spondet ore
Odeo desinit rumpitur tuore
Aequo ml mitur uos procedit terrore
Nocendi inuicem turnetis feruore
Amor titulorū moratur non nullos
Kly tenaces, curant suos minimos
Spe data, gratia, obturat huic os
It sensim m leges, suus cuiq; mod
No vestro profectu cogitis conuentum
Nisi Citarys ut rigetis mentum
In cauti legibus, misectis fermentu
Tristem hinc Sapezes suū dant euentu
Comitia Vra sunt Bacchanalia
Vlibus exerceantur festa Vinalia
Nihil curantur hinc mala Vernalia
Vā sunt toti regno tam funeralsia
Vā cuiq; res est prior publica
Era obore placet omnibus Fulica
Pūbs misera carit ipsa pams mica
Sua tamen Dangi cætorquetur dita
Prater dicam istam nihil concluditis
Septi conuiuijs certatim bibitis
Frustra tot quercillas fundere cogitis
Montu, parente domum dispergitis

Sine belli neruo bellū exeretis
No plus Vobis ips, quā hosti nocet,
Hinc præda agere latronis doctus
Cautu hoc celo ne uos præfocetis
Duss Aristopica stridentis cochleæ
Vā i gmb³ estis dudum impusita
Montes cur Vra sūt dumctis obſite
Vidētis quā propē sint Vra spes site
Libertatis Vra arbor iacet fracta
Lanā corporib³ Vris est extracta
Nec ipsa cutis, iā seruat intacta
Num Vō sic Virtus ē p̄cio facta
Virtus Vra spreta in dies fatiſcit
Nullū Vrum opus p̄mo clar escit
Fauor et grā Principū languescit
Hinc nemo censere Vra merita scit
Nulla sunt militū sua stipendia
Vita hinc coq; ruunt subsidia
Domini seruoꝝ, ferunt imperia
Danturg Vrens Virtutū premia
Nulli tanquā præd; gerūt flagitratu
Spinis tribulib; serdat iur pratu
Indictis factis ml hinc ratum
Vtrumq; Vmēns lacry ē his gratū
Passim impunta dant licentia
Principū conuict hinc indulgentia
Quercillas nulla ē audientia
Peritis, nisi sit uobis audientia
Vid quod iā et ora Vob obſeruant
Protulpes quercilla Vocesq; ducunt
Vix nosupplicio Vobes puniuntur
Vauis uocis aura, sic quidam
ringuntur.

Discurso torpore ergo vigilate,
 Regni reliquias ne ambulante.
 Industria signa potiora date
 In bonu Vos vrum Vigetis prastate,
 Reuictis somnis Vos iungite vo
 Sobry estote ne gaudete mero
 Sitis iudicio pradi se vero
 Ne frustra sapere, Vos contingat sero
 Tollit a vobis Vespas bisstrolas
 Et temerant Vras Veneno Violas
 Ingerentes Vob molestas remotas
 Virtutis ne Vra Volitent p orab
 S. Alibus Vos ipsi custodite forum
 Plumis dum canes, funguntur lupor
 Magnae copia passim carnuoz
 Rectus quili patet tot pradonum
 Sincera fertatu Vobis ipsi oplen
 Statu miserate Vrum ta m oplen
 Q. meretur hunc diserte honore
 Mariob haurite Virtutis odore
 Frustra foris arma vos exercebitis
 Si no consilio domi Vixeritis
 Nec tuta cladiu Vrgua fueritis
 Nisi uim internam compescuerit

Vram consilio date madaganidas
 Maiori qua datis armis coparades
 Opera pstate vs honorandis
 Et pronamens e tot malis sedandis
 Polonos vicinos exemplo pomte
 Solitas vos Vras strictim compomte
 Legu dispendio nihil suscipite
 Libertate factis omnibus sapite
 Feruat in Vobis salutare votum,
 Opus pretatis Vt sit cunct notu
 Nullu Vrum vulnus sit Vob ignotum
 Sitienti ferrent cunctetis potum,
 Alter alteruis damno moueatur,
 Ad hoc resfringuendu a cunct eatur,
 Nemo opis Vra capers relinguatur
 Ad iuuandu qsqz p huius feratur
 Publica clades sunt damna priuatoz
 Adumenta ergo sunt fronda horum
 Plumas ne timore euellat his for
 Petula Vro quoz cessit armatorum
 Pelle a vobis procul muidiam
 Publica comodi sic ferite Viam
 Libertatis Vra munitte orbitam
 Concordis reliquam transigite votam

PTOLOMEI ARPHAXIDIS AEGIPTIOR REGIS TABV

De Iudicio

Nunquam Magni feri Tirranum, Nec odio habui pauperem iustum
 Nunquam iuridicandi tempa pauperi distulli, Nec largitionib9 adduct9 diuitem peperci,
 Nunq. feri gram alicui fauore captus, Nec iratus paenam inflexi,
 Nunq. permisi malum impunitum, Nec bonum irrenumeratum,
 Nunq. cam ligati iactu alteri tractandū comesi, Nec obscur. solus decreui,
 Nunq. uis regauit peccenti, Nec misericordiam meam merenti,
 Nunq. qui in pram iratus multauit, Nec dona letus, in agnifici permisi,
 Nunq. timere gestitibam in postteritatem, Nec in aduersis nimium dispendi,
 Nunq. aduo incitat9 damnu alicui intuli, Nec rem turpem ob amicitia comissi,
 Nunq. adulantiu amor capnebam, Nec aures detractantibus praebui,
 Semper optabam a bonis deliqi, Vt me timeri ne mali, Et breuiter fauere pauperib9.
 Et extraneis fauor currenibus.

Postremo quod omnium est maximum, Fui dilectus a Dys multa petentibus,

PROPRIETATES REGIONVM, CIVITATVM, ET
CYARYNDAM ARTIVM.

HUNGARIA, Amen dico vobis, vobiscum sū vsq; ad consumationē seclī.
BUDA, - Deus meus, Deus meus vt quā mē dereliquisti
PEST, Domine, si adfuisset, non fuisset frater meus mortuus,
NANDOR ALBA, Dñe mē dereliquas mē in senectute mea
STRIGONIAM, Ob gemis Vperarū holocausta Vra nō sunt accepta
et vitene Vstra non placere.
THEMES VAR, Preciosa mors in conspectu Domini sanctoꝝ.
GIVLA, Domine memor esto mei in Regno tuo.
CASTR. HIGET, Vscipe Dñe in manus tuas animam meam
OBITVS CÆSARIS TVRCAR, Et nisi ducertati fuissent dies eius,
Non fuisset salua omnis caro.
KANISA, Misere mihi Deus mē, quonia conculcaunt mē inimici multi
BARCZIA, Nisi Dñs custodierit civitatem, frustra laborat Vigilator
KIS COMAR, Dñe nō sū dign⁹ vt intras sub tectū meū, sed tantum dic
Verbum et liberabimur.
PAPA, Tu es spes mea et refugium, Quonia mē te speravi
WESPERIM, Esto dñe nob̄ turris fortitudinis, a facie inimici
PALOTA, Circumdederūt mē dolores inferni, circumdederūt mē dolores mortis,
CHEZNEK, Vt qui prædaret, qm̄ et tu prædaberis
ZENT MARTON, Domine si vis poteris mē mundare.
LARISZMA VAR, Speculatorem me posuisti domine Israel.
FARRINVM, Nisi Dñs edificauerit domū, frustra laborat q̄ edificant ea
TATA, Deus in adiutorium meum intende, Dñe ad adiuuandū me festina
COMARON, Dñe tota die laborauimus et nihil capimus
VYVAR, O tardis corde ad credendum, qui repleti recalcitratis
LEVA, Domine discende antequa filius meus moriatur.
CORPOCA, Domine, adauge nobis fidem ad credendum
BOZON, Facta in Dominum cogitatu tuū, ipse enutrit te
CZABAAG, Male paria male delabuntur
ZITNIA, Et tertius hares non gaudēbit In diuersus. In
male quæsitis, non gaudēbit tertius hares.

BARABANIA, Cor contritum et humiliatum Deus non despicis,

VASON, Nolite timere ego sum alleluia,

TYHAN, Durum est tibi contra stimulum calcitrare.

CHIOBANK, No' solo pane vivit ho', et o' verbo qd' egreditur p' os Dei,

SZYGLIGET, Posit' su' in medio inimicor' quo Verba nescio, q' p' me passus

GESZTELI, Dimiserit rite, et secuti sunt Dnum custodiet

POSONIVAC, Avari, scortatores, nunq' Deum videbunt,

TIRNAVIA, Superbis Deus resistit, humilibus dat gram,

VIGLES, Levavi oculos meos Unde veniat auxilium m'hi

ZOLIOM, Panem m'um quotidianum da nobis hodie,

SASKIV, Et dimitte nobis debita nostra,

ZENT BENEDEK, Spelunca latronu' canes no' valentes latrare,

NITRA, Asperius m'hi est misero du' surgit in altum,

AGRIA, Surge tibi dico, et ambula, qm' fides tua te salu' fecit

CARLO, Dominare in medio inimicorum tuorum,

TRANSILVANIA, H'q' claudicatis, Si Dnus e' legim' illu', Si uo' Baal, ite

MOLDAVIA, Et iratus Dnus, tradidit nos tortoribus, post ipsum

BULGARIA, Domine quousq' obliu'iseris mei

ZIBRIK, Aegypto d' dimisimus manus Ut saturaremur pane,

ZENT ANTAL, Ego dixi in excelsu' meu', Omnis homo mendax.

TRACIA, Quid vultis mihi dare et ego tradam illum.

SARNO, At illi constituerit ei 30 Argentos

BOSZNA, Amen dico tibi, anteq' galus cantabit ter me negabis.

CRORACIA, Et si me oportebit mori non te negabo.

SCLAVONIA, Vigilate, quia iadicures, ad radicem arboris posita est.

DALMACIA, Dne' aperi nobis, Amen dico vobis, Non noui uos,

ITALIA, Non est sapientia, no' est prudentia contra Dnum.

ROMA, Et uenit sup' te ois sanguis iust' q' effusus e' super terram

VENETIA, a sanguine iusti Abel Noni opera tua, quod nuq' frigidus neq' calidus sis

sed incipiam te euomere ex ore meo.

CRATIA, Et uidi animas m'rfector' pro nomine Jesu.

Parisus.

PARISIUM. Oculos hnt et no videbnt, auris hnt et non audiunt
HISPANIA. Dnus patris nrori, resuscitauit Isum quem psequemini
GERMANIA. Nisi abundauerit via iusticia, plusq; phariseorum
Non intrabitis in Regnum celorum.
VIENNA. Non auferetur sceler de Juda, donec Eilo Veniat.
SAXONIA. In vniuersum orbem phicatio euangelii oi creature
VITEBERGA. In om terram exiuit sonus eorū.
BOHEMIA. Discedite a me maledicti in ignem aeternum.
PAAGA. Ligat mamb et pedib mittit eos in tenebras exteriores
SLESIA. Dni Duo talenta tradidisti mihi, et altera duo lucratus
sum. Euge serue bone, sup parua fuisti fidel, sup meliora te constitua
POLOXIA. Nisi penitentia egeritis, simul ois peribit, et q se exaltat
CNACOVIA. Am dico vobis. Tollerabilius erit Sodoma Humiliator
et Gomorra, qua ciuitati huic in die iudicij.

Concordia res parua crescunt discordia uel maxima
dilabuntur.

TIPVS HUNGARIE

Concordia genuit

Discordia perdidit.

 Pana peccati
 Ergo tam dirus Ferro vastator et igne
 Exigo peccati debito flagra tui
 Sic Deus mittit, pacis post tempo.
 ra bellum
 Hostibus ut hostis humiat ille suos

Inimic
 Diffendam si potero no pro te
 sed pro me
 Pellere si potero vis de finibus.
 Diffendam nras nec contineboma
 nus. Sed pro me potius, quam
 ti mea seruiet ira
 Ut mihi det victas, turcia ca
 pta manus, Concordia genuit
 Discordia perdidit
 Quam genuit quonda felix
 concordia mater, perdidit hanc
 diro, petulans discordia ferro.

HUNGARIA TVI

Illa ego qua quonda latissima regna te,
 abam
 Et getici victrix Sarpus hostis eram
 Et sub infesto iaceo vastata Tyranno
 Pannonis hostili proxima terra solo

SPOSZOB MIERZENIA POLABOROL,

NA L. Kny. Pul Lanke, Swierci, Pretty, Pulpretty, Czwierci pretowe,
 Takowym Lanem Shaydeburskim, którego pospolicie w Podgordiu y
 w Rusi wdywają, Który też Dżerety Krolewskiem Aprobowanym jest,
 Który ma miecz w sobie stajanie wsderz, ktore stajanie ma miecz w
 sobie lokci. 180, Także toż stajanie ma miecz w sobie w dalsz lokci
180. A widno polie ma być talonnych staraz pulasma, A w trzech polia,
 w dalsz stajanie dwadzieścia y pultrzedcia, **A** Który tedy wymie:
 w domy snur łeczamy plecioni, iako Bartmicy łeczyna swou robia, aby sie od
 wody albo od rosy miestempował, A ten snur ma być odmierdom na dalsz
 sprawiedliwej miary lokci. 90. A to snur ma być pullaniony, A talonnych
 snurów w całej lan wsderz ma być dwa snury, A w dalsz snurów. 45.
 Który snur ma być zamknóm wloncach wedy druzna, aby sie sprawie:
 dlizna miara znaczyła, A na jednym koncu za wędlem ma być dalsz lo:
 kwi. 1. albo 2. dla dżerwama, aby znovu dwadziestu odmierzyć mogli,
 aby dawsz miara sprawiedliwa była, **K**oniec widn te snury sztorom
 gandy naprzed miara cho dobie, ma być naprzed odmierdom polowica spra:
 wiedliwa y wlozycy platek iaki znacm, a poten platek ma być lokci
45. A to będąc Czwierc Lanoma wsers, albo trzy pretty, iako kto nadwacz
 chce, **A** sie dawsz odmierzyć od onegoż wędla lokci 30 y pla:
 tek taki, wpliwiesz, A poty beda, dwa pretty Lanome wsderz, A takowym
 pretow rotan cały wsers ma być licono Dwunascie, A w dalsz w dalsz
 idac Lanem snurów. 45. **M**A sie dawsz odmierzyć od onegoż wędla
 lokci. 15. y platek inocy maszci kady ma być, tamde wkręcisz, A poty be:
 dawsz wsderz pret jeden Lanowy, **A** Który wese odmierzyć od onegoż
 wędla lokci pulasma, y platek takież wkręcisz, po który ma być mierdomo
 pulpretta Lanowe, wsers idac lanow, **M**A sie dawsz odmierzyć od onegoż wędla,
 lok: pulcuarta, y swierc lok: y tamde platek wkręcisz, po który ma być licono
 Czwierc pretta, wsderz lanow idac, **M**A sie wędle odmierzyć od onegoż wędla
 lokci pultora y swierci lokcia pultory, y tamde ostatni platek wkręcisz,
 po który ma być licono pulcuwrci pretta, Idac omni smierem wsers L. Knyom,

Poczynając miare jedney dziedziny skoncá wszé,
Od granice albo miedse, granicney, idąc w dól lub w górę przy miedzy, skto-
wego Jagona przy miedzy snurém me i stemponac, ab sie wymierzyl dluz
Lanowa snurów pullankowych. 45. wbiwszy kol przy dagumniu skąd
sie miara ona wezmie, A gdzie sie ona miara snurów. 45. będzie
konczyła wbić drugi kol, aby sie od omych kolow lam po przeki poczynały

Dla sprawi dlivosti miary takież na drugim koncu Wsi przy granicney
miedzy, koly do budwu koncu wbiwszy, odmierzyć takież dluske la-
nowa od kolu do kolu snurów. 45. W środku takież odmierzyć y
koly do bierowsy, aby sie przeki sprawi dlivosti od kolu do kolu mie-
rzyć mogła, aby sie y lam sprawi dlivosti po przeki wymierzyć mogły,

Aby był kol, albo rol albo chrostow od miary dluski Lanowej zostawa-
ło, albo zbywało będzie tego iaka potrzeba Wladomala na ostatku ono zmie-
rzyć mase, odmierzyć naprzed rolu, Lam pullanki oney wsi, albo ia-
koby czyja rola, niemieszając uż wymosła,

Si dluska, Sady, Ogrody, Nawia, wymierzać dluski nigdy nie ida, ie-
dno wymierzać przeki, aby dadeń nie mogli mieć sędzicy Si dluska
w wsi, a ni dy roli w polu, aby tym radney Si wiesz dalsza

Dluska, Naprzed dawać ma być mierzona, Albowim gdzie dluska zu-
pełna miare, lanowa snurów, 45. wymiesz, tedy iud bardzo lacno przeki
ke lanow przydacie mierzyć, pullanki, gwurci, przyty, po to wady tlo udnaw-
ko na dluz idzie w trzy polia,

Aby by dluska Dupelney miary ni wynosila, tedy cym niżej będzie ja-
ko ono raczować przydacie, wedle miary iatio będzie wynosila,

Lany po przeki mierzać, Jesly na starych roliach, lacno iud me-
rzyć kwiły iud dluska spelná będzie, Jakiom wyszy pisal, iud snur po-
kadować będzie, kwiły sie na jedney roli wymierzá dwa snury, To iud będzie
Dupelny lan y wierz, y w dól. A wsił wiecny, ni bi dzuć trólcu snura
co by za pullankę raczować przydalo. Tedy iatio snur Wkabi, na a przyty by
ono raczować musiał, kaddego chloga rola osobno mierzyć, a niemieszając
am wymiarć im rol, lacno wymierzyc od miedse do miedse, A pisacz snury
co sie przeki na żywy roli wymierzyć, Aby pouinnosci lacmcy wiedziat, co
by który z snury roli placic, takde y robicó był pouinné

A wsił

Jeśli rolę nowe, y w Nowych Wsiach masa bęć mierzone, tedy najlepsza miara, aby się każdemu równo, y ujednako we wsi mierzyło, żeby wsiom się y ujednako placili, y ujednako robili, aby nikomu krzywdy żadney nie było. Jako w placdemu Cynszu, Także y w robieniu robot w szelakach, A wsiom by się iakie takim wrolach trążyły, żeby rolę na którym miejscu dohodziły kłose, i żeby w dzień łomac, poleadowali się cymkolwiek szerszy niżdy drugi, bądź na Snurow, bądź na lokcie rachować, Tak to rachować y równać z ładby, który by się szerszy od wessego poleadował, Wiać tak wiecie od szersze przydzierze, a do wessego przytraćować, iakoby obadwa, na obu dwu łoncū bądź snurow, bądź lokciem, ujednako wynosdily. A będzie y miara równa y sprawiedliwa, y tak się om takim zrownają, A to co by się na oney szerokości pokazywało, gdzieby spełna dłuśka wysła; tedy na szerokości łacno rachować przydzierze, co się donego wymierzyed ma, Bądź Lanow, pullankow, Pretow, jaleduolowek miara wicade,

AGDZIEBY na dłuś miara mi wyprasila lanow mary dupielny w trzy polia snurow. 45. Tedy ono wiadno polie, tym sposobem mierzyed y rachować musdi. Tym obyciūm, Gdsu wymiesie wdalluś snurow. 15. To wżym wie, ano polie stajian pulosmā, A ludy się do talsowey dłuśki, wymierdy w szerz snurow dwa, wżym to we trzy polia szery przety, A gdsu wiadno polie na dłuś wymierdy sie snurow pulosmā, a na szerz snurow dwa, Czym to we trzy polia pretow dwa, A gdsie wiadno polie, na dłuś wymierdy sie, snurow pulowarta y lokci dwadzieścia y pultrzedcia, A na szerz snurow dwa, Czym to we trzy polia pret woden, A gdsie sie wymierdy wiadno polie snurow pultora lokci trzydziestci y pulowarta, quadr. 1. na dłuś, A w szerz snurow dwa, Czym to we trzy polia preta pul, A gdsu sie wymierdy na dłuś wiadno polie snura pul, y lokci. 39. gdr. 1 1/2, A na szerz snurow dwa, Czym to we trzy polia Cmierz preta 1/4, A w szerz snurow dwa, Czym to we trzy polia polowca (wierz pretoncy,

Converso, Chziby szerz niewyprasila, tak to rachować polie, trzieda, Wiadno polie na dłuś snurow 15, a w szerz snur ieden, Czym to we trzy polia pretow dwa,

x gdsie

A Gdow wiadno polu na dlub snurow 15. a wsderz snura, $\frac{1}{2}$ To ust lokci. 45

Czym to w trdy polia pret eden. A gdow wiadno polu na dlub snurow 15.

A wsderz lokci. 22 $\frac{1}{2}$. Czym to w trdy polia pret pul, A gdow w

wiadno polie na dlub snurow 15. a wsderz lokci. 11. Quadry. 1. Czym to w

trdy polia suwr pret, A gdow wiadno polu snurow 15 na dlub, a na

wsderz lokci. pwr. gdrz 3. Czym to w trdy polia pretomey pul Cwirci,

A Gdzieby tez malo dluski, tak w trdy polia ialo w dwie nie

dostawalo, Takie y serolosci, podlic tegoz rachowacz mode, przy dau aiqz

do polia, tak ialoby potrzeba wbadowala, A ladzba tak snurow, ialo y

lokci, zby sie lamacz dopuscila, by to chcial posciokacz ialo kapuste, k to by

widno zladzba rozumial, tylico aby wsdytko na Wegulmic czirklowa mierzyt,

Takie su w mirdamu nowyrd rol kopamu sprawowac nie miechy bi, ktfzo

widno w tym bedzie Vmial sobie postepowac, Sama miara sprawiedliwosc

bedzie wbadowala, kiedy widno arte w tym sobiu kadzy poczamac bedzie,

Do Czagmema snura przy mirda, Cterech chlopow potrdzba, To ust, ieden

co Naprdod Zuidym koncem poydow snura, a drugi prdyim, ktory home,

nie tyck drespec, takuch ialo do sietci tkna, A gdow w snur do brde roscia

gnom stame, wtkmi widne tyck, y poydow dalicy, ab on drugi nabad

zadym koncem do oney tycki prdydzie, On naprdiaku druga tyck wtki

knie, A on drugi zadmi przy zadym koncu idac, om tycki wybierac bedzie,

ab wsdytku daw sie wybierdz, tuz ze dasz wsdytku radem da przedmiemu

aby sie snury mylic niemogly, widno zby sie dzwisiatki spramudliw snu

ron wnciagnomich karbowaly.

W E dawe trdba, p stajama w dnalw danday, wstawoz dwa snury na

dlub ida, y isc3 maia, jalo wcalym tamie, tak wpullanku, tak dasz y

w Cwirci, tak wpecu, pulprecie, Cwirci pretz, Jednakw stajama ziw3dy

na dlub chodzie maia

Tbalomp3 miara wsdytku lam, Slady, Drdwy, Jalo Maydeburskie PRU

slaw, Francuslaw, albo Francomekie, Mimiclaw, polslaw, mirdne lacno, Je

ano wiadawc to potrzeba, jalo by on Lan ktorymby mirdne chcial polia

wubiey w sobie most na dlub stajam, stajame ialo wubie lokci, takde na serz ialo wielo lokci

A wiadawc te ladzby miary, lacno takowz mirdne, jakim snurem bedzie chcial, Takie3 snur

na pullanek wymierdzysdy, potym na Cwirci, pulcwirci, pretz, pulprety, zedta

Ako talowa miara pol na sprawiedliwicy mirda nalezy, tak dasz wiecku na sprawu dliwym

rachunku, na ldy, bo miara mode miechy bi, ale rachunkiem ktodzim me dobre radumie

wubie y precko zby bi

w. 22a

MANSVS SIVE LANEVS FRANCONIC⁹ ITA D3T ESSE

Mensuratus, Primo D3t e3 mensura quatuordecim Vlnar⁹ et Vnam palma
in se continens, Quareq³ mensurax⁹ huiusmo, 170 mensura ad longitudinem,
Et latitudinem V3 duodecim mensura, mensurare debent, et sic fiet Ver⁹
Mansus Franconic⁹ et in quolib³ manso debent e3 octo stadia, et quolib³ stadi⁹
um mensuras sup⁹scptas in se continere d3t, Et hec e3 mensura Mansi seu lanei Franconici

CAROLINA SEV VERVS DE EODEM MANSO SEV LANEO Franconico mensura d3t,

Vlnis his septem fac Virgam iungit⁹ pugnam
Bis senes latus, ex his fiet tibi Mansus
Bis centum longus et Virgas septuaginta
Virgas, ter quinq³ solum sibi iuger habebit
Iugera ter sena, sunt in Manso numeranda
Franconic⁹ Mansus perfectus sit tibi Senus,

ALIA MENSURA LANEORVM

In primis d3t e3 corullus, Septem cum medio cubitorum, Horum
corullorum in Wirtel in longitudinem sunt triginta coruli, in lati
tudinem vero sunt sex sex corulli, In Wirtelion in Virga sunt
sex priston, In lanum Thutonum sunt duodecim.

MANSVS FRANCONIC⁹ ITA D3T ESSE MENSVRATVS

In primis, Mensura d3t e3. 16. Cubitor⁹ seu Vlnar⁹ Varum mensurarum
Decente Vnquaginta mensura ad longitudinem, Et latitudinem V3s duo
decem, Qui mansus diuisus ad tres partes, in tres campos, in quolib³ campo
d3nt e3 stadia sex, Et quolib³ stadium quatuordecim mensuras sup⁹scptas
in longitudinem continere d3t in se, et erit Mansus perfectus,

MANSVS SEV LANEVS POLONICVS

De quo laneo sicut dicitur dicitur decem in septimana laborare, Talis d3t e3 dicitur
Suis in tres campos, In primis, D3bet e3 ad longitudinem quolib³
stadium Octuaginta quatuor Vlna, Et huiusmodi d3nt e3 duodecim
in lanum in longitudinem, Et latitudin⁹ V3 laneus d3t e3. 170. Vlna.
It⁹ Et Team alius Laneus, de quo sicut dicitur laborare suis dms
decem in septimana.

D3t esse

Dicit esse lanxus diuisus in tres partes, hoc est in tres campos, in quoslibet campo, dicitur esse quatuor stadia. Et quoslibet stadium ad longitudinem dicitur esse 150. plantis, uti stop. Ad latitudinem vero dicitur esse lanxus 24 sulcus, uti Zagom, Et quilibet sulcus ad sex plantas, uti, stop. Dicit esse,

LANEVS FRANCONICVS IN MINORI POLON. COSVET.

Lanxus Franconicus, in latitudine sua dicitur comprehendere vineas consuetas 180. In longitudinem vero huiusmodi vineas consuetas, 4050. Siue dimensiones, seu cordas, uti Snuron. 45, Varu cordarum glat. 90 vineas consuetas debet dimensionari. Ea mensura passim ab omnibus dimensionibus, obseruari ac attendi consuevit, Quae talis exstat, et scriptis certis probatur.

Hic Msci P. Polamicki, y P. Bialobrodzki rodmierdano w Robicacki, w takim kształtem wlasnu An^o 1591, in Nouembry, Gdow Dabyl byl wielki,

Latitudo DE LANEVS Longitudo
 Longitudo lanxi Franconici fac vineas 180. Latitudo vero vineas 4050
 Wxta Diercti Sac Re: Mltis lokci. 7½ in Preciu. Pretom dzie, fere w snurze, Snuron trzy w Morgu, Morgon. 30. wloka nadluffa, a poprdiek w den snur, a w dalsz snuron. 90. NA lokcu tym sposo-
 btm, w preciu lokci 7½. W snurze lokci. 75. uti Pretom. 10. w Morgu lokci. 225. uti Snuron trzy, We wloce lokci. 6705. uti Morgon. 30.
 6750.

Prezydentowi M. S. Bp. de Lubina
Kolegium G. Kasia az 30 Septembra 1683

Carolus W. Montz
W. Kowicz

Wrodzenie Gasnie Wielmoznego Pana Je. Msa Pana
Leona Sapiebi Wojewody Wileńskiego Hetmana
W. X. 10

Roku 1557 11 y Aprilla Wrodzit się Je. Msa Wostrownie

Roku 1586 21 y bra Ozenit się Je. Msa na Rusi
z Je. Msa Panią Dorotą Firleioną z Dambrowice, która była
pierwej za Książciem Stefanem z Barashin Wojewodą Smo-
lim, Wesele było w Wilgdyzyczu

Tego roku Krol Stefan zmarł w Grodnie 12 tobra w Piątek

Roku 1587 Electia Krola Je. Msa Zygmunta III pod kursum
Tego roku Wrodzita się Ciska Je. Msa w Białej Łce Catarina
która Krolowa Jll Anna Jagietonna obrzuta, ta wryc niedziel po
Wrodzeniu zmarła

Roku 1588. Coronacia K. Jll Zygmunta III 27. Januar
Tego roku. Wrodzit się był syn Je. Msa Krzysztof Krol go-
rdy Bemat Maciejowski Biskup Lucki w Wilgdyzyczu
potym w put roku zmarł

Roku 1589 Odprawonat Je. Msa Comisyj w Rydze w Juliu
w Augusto az w septebrze skoczył z Jll Carem Bonarem
Carem Krakowskim

Roku 1589 Wrodzit się Jll. Pan Jan syn Jll. a terazniejszy
Polstoli W. X. 10 w Wilgdyzyczu ze wtorku na srodek
w Xocy o godzinie 5 y 25 octobra

LADISLAUS Bikes de Vormiat Capitaneus Berstanen, Serenissimi Regis
 Polonie Avlicus & Rotmagister, Fateor in hac mea Intercessa, quod nemine
 cogente sed spontanea voluntate desponsavi & accepit in uxorem Carissimam Filiam
 Græ Dnæ Ksiana, laterinam Vsalii, Quam vero iura Regni in Polonia, in tali ma-
 trimony negotio, ex parte Vtraq; Intercessam requierunt, Ego ex parte mea hanc
 Græ Dnæ Ksiana, et factoribus eius Intercessam do: Quod si quacumq; rone dimissis
 nram hanc compositionem infringere, & annihilare, et fide honoriq; postpositis Græ
 Dnis sua, filiam ducere non vellem, ex tunc ego Ladislaus Bikes Dnæ Ksiana, &
 Successoribus eius teneat, talem pecunia summam deponere, Vizt, 60000 floz Polon^{is}
 Ex omnibus bonis meis, tam mobilibus, quam immobilibus, tam ex Polonicis quam
 Lituanicis, secundum iura Regni Polonie, Quam vero in Litvania, tam ha-
 reditaria, quam Regalia bona, plura, quam in Polonia habeam, quorum
 adutilitas, libet etiam post mortem meam, Carissimam meam Coniugem (Ks-
 terinam Vsalii, concernat tamen in confirmationem dictæ compositionis meæ
 etiam extra hanc meam Intercessam, secundum iura Magni Ducatus Li-
 tuaniae, super me, Et supra Græ Dnæ Ksiana membranam sub Si-
 gillo, et manus propriae, subscriptionis dedit, Horum aut maioris pteri-
 titudine, Magnificum Dnum Stephanum Gheshaby, et Dnum Ladislaum
 Cubim rogavi, ut manus meæ, manum suam, & sigillo sigillum adyterent,
 Arnania in Die Natiuitatis Dni An^o 1594

S Dremissime Rex, Domine Dnæ clementissime

In quo nam statu res meæ sint, cæterozq; hic, apud Serenissimum Principem
 detentoz, Vra Mltas benignè, ab exhibitoribus har p literaz cognoscere po-
 terit, eadem erga nos clementia vsus Princeps Serenissimus, quam cæteros, ante
 aliquot dies in Patriam remissos, Nostram quoq; in hoc Regno diuturnam de-
 tentionem minime expetit, Quibus tantum conditionibus, nobis propositis,
 Quibuscum Petrum Von Haben, Blasiumq; Kerey, Vno anno consensuq; ad
 Vram Mltam expeditimus, Quapropter humilr obnixeq; eand; Vram Sereniss^{im}
 Mltam oramus, ut his conditionibus a Serenissimo Principe oblatis, ex sua innata
 clementia, consentire benignè dignetur, ut ea finem in loco designato, termi-
 noq; scripto sorciantur, cum hæc non solum moderna, quin etiam multoies
 & antea,

et antea, in Vram Mltiem merita nra, ipsamq; Offum Christianitatis mi-
nusq; clementissimi Regis, a tua Mltē exigant, hac etenim clementia sua,
Mltas vra, atq; uis grauiora deinceps q̄eoa, purferanda nos promptiores,
alacrioresq; reddat, saterosq; animos, ad similia, toleranda sufferendaq;
excitabit. Deusq; ipse omnipotens, rerum omnium remunerator, munificentis-
sime tibi in nos (pro te passis) Omnia modo collata beneficia repondet,
retribuetq; KAlmaria 13 Junij, Anno. 1. 5. 9. 9.

Vre Serenissime Sacrae Regie Mltis
SVbditus humilimus.

Ladislavus Bekes

Odpisz Pknu Bekiesowi
Wrodzony wuirmie nam mily, Jkko rychlo Nass wiadomosc piersza dosla,
Co sie swiadczenia twa stalo, y o Zatrzymaniu mszych ktorzy tam sa
przy Wierch. Twoj od Xiabieria Serya nasze, meszamechalizmym Zaradem
staramie pilne wczym, o wyzwohodzeniu wasz stamtad, Tak y teras za
przywachaniem sam Peter von Hasen, y pisaniem W. T. a przylozmem
Condicy, za ktoremibysobie walmi byli, y do Nass bez omieskama przybywala
Wizymleszym Zaradem, odprawiemy nabad, y wiezmi sam Zatrzymane,
oddac reszkabylizmym tymze, Peter Von Hasen, y kurey Blabemu, Liczne
nam od Pkna Boga zdrowia dobre, rychle do nasz wrocdema, DAN W.
Warschawie Ama. xxviii. serwca, Roku. 1. 5. 9. 9.

Niasmejssa Mszczyna Kroliemno

y Pknu Pkno mme Mszczyna.

Wznowzenie y ofiarowanie W. Kro. Msci, mey Mszczyny Pkny, metylo mne
Zalozney rest wadsieone, ale y Pknu Boga przyemne, gdy kas poboznoscy y Mszcz.
Swiutobney krwie Jagielowey Znykta; ku lubstom Dasmuconym, y teras za
ko Slonec w Obocie W. Kro. Msci swieci podnoszanc metylo rēnel, Alie
gorance Serce: y modlitwy strapionych, przed Mlarcistatim Naywyszi. za
sedyblim W. te. M. Pknomame, zeta Wurm sluga J. Kro. Msczi Pkna
sdru. A Malsonek moy mily Pkn Bekies, dla wielkuch not, y dziełnoscy swcy
Co wuierzal y gdsie; (z wafplina nadzieia godoiny kadacy o zdrowiu serwym)

Wiczmen

Wziwim dostal, bacię z W. K. M. Jęzłom ludzkich: y slawy w° dobru y spra-
 wiona bycz: A z tym y otkucki dobrej, o rychłym wydzwigniemiu one° dwie-
 dzina, przed pracowite staranie swe Panu, dodawac mi z Mszciney lasky
 swy radzys; Wozym chociaz ia miewatpie, maianc przed obzyna przystoy-
 nosc, y powinnośc pomadanta Bode° (ktore° serce wst wreku ic°; Iku slugom
 wierzym, y wiarę cala dobre° slugi ku Panu swemu, Alie gdy sie obezdrę nadie-
 roctwo moie: y the kraie: wktorychem jest Cudzoziemka: A co wreczsa me-
 widzac iaki komiec ta Saczenta Treacia Skatzonka me° mlc°; y ialso rych-
 lo wozmie, Luce me przedermannych na kadby obasz: mierztem prozba: ktore
 yz oprocz lasky Bodey, y Mszcine° dbania W. K. M. wtey sprawie utulione
 bycz niemoga, Wszemie W. K. M. o Mszcine° pryncypie, do Kro: Ję° Mszc, y po-
 ty Dru starame, ialso by, ten dobre, Ję° Kro: Mszc, zaslusom sluga: Drchu me przy-
 iacubstuch, mogl byc wyswobodzom, prosbe, Naymysy to dawca dobr, W. K.
 Mszc, siodarobstwa laska swa nagradzi, A ia niegodna: onego: Ja sabszlu-
 ochromenie, Skrestatu W. K. Mszc, w Modlitwach sdrzych, prosie z wima
 dostane, Klady przytym ialso na Wmierzney slubby sdrve pod nozi W. K. M.
 mey Mszciney Panm. *AMF*

W. K. M. mey Mszciney Panm

Podnosna slubobmta

Wladislawowa Dukesowa
Katarzyna Skatanka

Jasme Wielmoznym a moy Mszciney Panme.

Panie Marcehalcku Coronny Zi

Zefom siulic stalo czasu Jod miligo Skatzonka me° Ję° Mszc, kta Belwesa
 iak wulka laska V. M. ku sobie smal, y one wyslacwal, na sluchiwata (zestom
 tez za Lwisem od Pana Boga sobie nabnacomm, podana wty kerare, psky
 go mi przyjaciel Ję° Kro: Mszc, na slubbat z Pana nasze° dla Cnoty, wia-
 ry, y dzialnosci ic°, za gardlo mendiql, byla ste° wreczona Icz sste-
 jedu za czaudem inacy (bo ten ktory zwierzoni° sobie od Pana swi-
 klynotu dobre° strzegl, obliwasac kromia me przyjac. laska, mietyls

Slury ka kromislaw

mury Valmarskie, ale y polne pod Valmarum, Zwątflina na ten czas nadzie-
ia, kadby godsim odarowiu bywm, v meprjacielu kro. Ję Msci rocznie
Dostal, mm. Salofna Sierote Matsonlu swa, mustawie mm. fra sunku, y Lzack
meprderwamch dostawinody, Terab trdy yz da occasia radze Daroney, y po-
mody V. M. do mydowigiemia onego naydlu. Prosze swe Msciui. Pana, ze
bys3 V. m. rdera sama, A datym y przybyna swa, V. Ję Kro. Msci, 3 Msciuey
Lasil swey pokadac radyl, cho Jz y wpryypadku Dobrot Znykta V. M.
prderimko Panu Matsonluu memu, me jest odmenna, Pan Bog cho
V. M. Zaplaty Lcyng nagrodzi, Ję Msci's Lan Matsoneli moy Basluby,
A ra bwdna wpaclorkach sduych, Da subeslwe powodzie me V. M. Naywys
Lemu sie modlic winna dostanz, Oddare datym Vmzone sludby swe W.
Jlscidny lasu V. M. mi Msciue. Pana, Dkt's kren y 30. Jm. 15. 9. 9.
V. M. mi Msciue. Pana
Vmzone sludby mecu

Wladislawowa Belisowa
Katarzyna Kralynka,

Copija listu od Jana Protra Smolaka, do Ję Msci Pana Sibiety.
iana Sobwsku Choraz, Koronne nadzworne, y do kaisapitana
82 data 3 Kamenta Podolsku 18 23 Nouemb 1600
Oznaymujac o smerci Ję Msci Pana Belisowey.

Msciuy Panu Chorazy, Ku pocuwina Nomiru V. M. oznaymuj, O smierci
Ję Msci Pana Belisowey, ktore nam Pan Bog wsiat, stery milu przed
Chocimem, Stuy mi sibietyney Multanskoy Zemie idac, 15 Nouemb
Vmarl w Wiosede Frybnhouszack, goracka okrutna, ktora Darab nadz
uutrd po potrdzie popadla go, a 3 do Samey Smierci trzymala, do choroz
by ten, wulki mencijs, Go y zimno, y glod, ile chorimu byl, Pucien
te Ję go V. M. Salowac bylsu, bo 3 V. M. mail. Smie prjacielu, y wcho-
robze chysto V. M. w spominat, J grot ty sam Dalobyby, co go V. M. wcho-
lebyk dal przyimme rest, y V. M. go sam oddam, Ję by tam kto Matson
ce rego trudnosz Dadawac chinal, poluenem te 30. Ję. v Kro. Ję M.
pomocem Ję Msci mi wstakim budzesz, bo 3 to prwie dobre Kralo-
wi Ję Msci Zasluby, Ciato me bosoby kowsku w Zapku ludy, A posta-
liszmy do Ję Msci Ję Msci do Litny, by by po ciato przylano, Chial
byl mi bosobyk co 3 prardana smiercia rodrada 3ac, Ale malard y go-
racha.

raczka medopuszula, Atoli wbytkuch co komu byl wimen kabal przedpro
sdiu. i. a. w. A. Latym w. D. A. H. V. S. S. P.

W Scimy Lami Capitanie: Widzi Pan Bog Ziakim Salom to mow puzami do V. M.
Ognajmiaz V. M. o Smiracy J. E. M. Pana Bilusa powolac przyacuta V. M.
Kfori. Pan Bog nam w diał 15. G. E. S. Odjars (tery mlu na Noctegu w Wiosse
Prbysonfobacs, Inuukim zalum wstuliu Rycer kawa J. E. M. S. P. H. Helmar
Sam cialo wprawadzil Inuukia Rycer kawa, Ham do Kamienca, y chorabyl od.
dat, ty ostatnia powinnosc, y cialo pogrodes, Ale obawiajac sie frasunka
ialu od Fry M. Pamuy Kalfiney, J. E. S. powinnosc, ta,otka wy Matbonla
Nuboszykowska odprawic, k to cialo re. do Zamku do Kaplicy Daprowadzona
y tam cialo b. d. s. A. 3 do wiadomosci Fry M. Pamuy Kalfiney, kudy
choronal w Kalifu Nuboszyk, tak rzecz wspominal, ze by w Wilnie byl po.
chowam, Teraz otym J. d. n. e. y. w. m. i. n. i. e. m. e. c. h. y. m. i. t. bo tak y. n. a. l. p. r. a. w. i. e. w. g. o.
racebr, ktorago polswarty Nuboszyk meopuszula, i. a. w. m. p. e. n. i. e. d. e.
J. E. M. Salomat b. d. s. w. l. u. p. r. o. d. y. a. c. i. e. t. a. s. d. w. e. y. t. h. e. p. o. u. i. n. n. o. s. c. e. s. c. o. d. s.
V. M. Za dywota wmu byl pouimen, o d. a. s. p. P. r. o. d. y. p. o. m. i. n. a. m. e. m. t. e. b. k. r. o. l. o. w. i.
J. E. M. S. i. a. b. y. m. i. a. l. k. a. i. s. t. e. n. i. e. n. a. p. o. s. t. a. t. a. M. a. t. b. o. n. l. u. i. e. a. b. y. k. u. d. y. w. d. y.
J. a. d. n. e. y. m. e. m. i. a. t. a. b. o. c. h. t. o. d. o. b. r. d. e. N. u. b. o. s. z. y. k. d. a. l. l. a. b. y. l. w. s. d. y. s. e. b. y. s. a. m.
w. t. y. m. w. o. y. s. l. u. w. g. o. C. h. e. n. e. s. y. d. z. r. e. l. n. o. s. c. z. w. i. d. z. r. e. l. i. y. J. E. M. S. P. H. H. e. l. m. a. r.
m. a. n. m. i. a. l. p. i. s. a. c. z. o. t. y. m. d. o. k. r. o. l. a. J. E. M. S. i. i. e. i. e. f. a. D. A. H. V. S. S. P.

Ano 1601 Miswartik przed Dapusty, przywiziono cialo do Pan J. E. M. S. B. E. k. u. s. a.

Ano 1606 d. 13 January Slawimlym Ardykysydr Swajer
Krola J. E. M. S. i. i. P. o. l. l. u. i. g. o. z. s. i. o. s. t. r. a. s. w. a. T. y. g. m. u. n. t. o. w. a. B. a. c. o. r. o. u. a.
do wstuliu Krola J. E. M. S. i. i. w. y. r. e. f. a. l. i. z. f. r. a. c. i. f. e. o. d. o. m. u. m. i.
b. d. s. d. o. b. r. n. e. s. w. o. s. a. r. h. o. w.

Ano 1612 d. 4. Marca Zaręczyły morie. Za pomocą Boga były
A wezrelie wprzysle szwiatshu

1612 d. 28 sept Krol J. E. M. S. i. i. w. i. l. n. a. d. o. M. o. s. k. w. y. w. y. e. c. a. t.

LITERÆ REGIS POLONIÆ SIGISMYNDI PRIMI
Ad Iodouicum Regem Vagaria, ex fratre Wladislawo Nepotem,

Præsuasū habeat Illas Vra, Nos eius bonum statum, et dignitatem ita cordi
habere, ut manū propriam, eiq; nos, quam optime consultam semper Velle, et
promde non nullā conducen honori et statui, M. V. pro nro debito, et sumo
in eam amorem sugerendam illi duximus, Ac in primis, Via dñs pñtis nra
omnes sortis nra in manu Dñi sunt, et aduersus eius potenciam, tanquā puluis
ante faciem Veni famus, Rogamus M. V. Vt in omnibus actibus suis,
Deum præoculis habeat, eiq; diligenter miseriat, et tam in templo, quam etiā
in cubiculo suo frequenter et deuote oret, Missas, et sermones audiat, Elemosinam
pauperibus eroget, Diebus festis non Venetur, neq; comedat ante missam, Venatio;
nes ipsas faciat rarius, Et quando sunt negotia magna tractanda pemptus di
mittat, Solatia sint moderata et honesta, qualia principem, et conditionem ho
rum temporū decet, Quando autē est in Concilio, et casu hominum loquatur ipsa
quantum et que opus sunt, ne simulacris magis principis, quam principem
ipsum referre videatur, Canes Venaticos, in domo, in mensa, in cubiculo non
hatriatur, Nam hi Regio contubernio minime congruunt, Videt pro virili com
potaciones, et crapulas, que burcibus conuincunt non principibus Non
fugiat consortium uirorum grauiam, cum quibus Versari honestum est, et
salutare, et cū talibus conuersetur, nec sit solitaria, In dando discernat
cui dandum sit, idq; parcet, Bahenag, horum extenuat, et moluit, non
frequentet, neq; in illis edat, cum id noxiuum sit, et plerumq; mortiferum,
Sed rarius illis, et cum paucis Vtatur, Super oia Vro fugiat M. V. socie
tatem et conuersionem leuium hominum, tam pueroꝝ, quam barbatu
rum, Ni nec sciunt, nec solent, nisi de potationibus, de solacijs, et alijs
que hominem dehonestant, et ab actionibus, et negocijs honestis, et neces
sarijs seducunt tractare, Et si integerrimo animo M. V. scribimus,
et paterno offō illam comōre facimus, Rogan illam omni studio adque
Et hac nra saluberrima manita, et postulata, si nos, si statum, et honorem,
si deniq; Vestam suam amat, exequi, et in ea partem Vri scribimus accipere,
Valatq; felicissima M. V. Cuius amori mutuo nos commendamus,
Amores, Sex semper fugias, Sed quinq; sequaris, Cum quōq; breui tpe
scis eris. Ac bimis vel trimis, poteris simul Vri et abuti.

TYRACI IMPERATORIS RENUNTIATIO PACIS, IMPERATORI CHRISTIANO.

Magni Dei saluti gratia, Nos totius mundi hominum Deus princeps Omnium Christianorum Maximus victor, seu dispensator, Tibi Rudolphe renunciamus omne infortunium, de vastationem Regnorum tuorum, tibi, ac successoribus, et coadiutoribus tuis nostro Magne potentie sumos cruciatu, seu afflictiones, Notum facimus tibi Rudolphe, Quod nos ex magna Dei celestis gratia micatissimus dominator perpetuo in terris Egypti, Rex totius Europa, et Achaya Sultanus Dominus Emthia natus Gnosissimus Vilihelmus Dei Summus coadiutor, Vix Aridi legi Achagie montis, Rex regiam ab oriente usque ad occasum, A meridie usque ad septentrionem, Proprietus Paradisi, et solus Deus Machometistarum, solus dispensator et oppressor Christianorum, Omnium eorum qui se Christianos profitentur, solus Custos et defensor Monumenti seu fosse tui crucifixi Hierosolimis, qui te ipse in Regno nostro, scribis Regem Ungaria, sub amissione coronae nostre requirent te domi, seu in loco residentia tua, Certo igitur scias et credas, quod te una cum tredecim Regibus nostris, et eorum gentibus, qua plurimis scilicet tum Milibus stipatis, seu confirmatis, Equestribus, et pedestribus Copijs Turcicis, Et germanicis bellicis apparatus destructis, magna vi et potentia, qua nec tu, nec tua gentes senserunt, sciverunt, audierunt Vixi in Metropolitana seu principua Urbe tua, te regere volumus, in eaque cum gentibus nostris capremus, Nisi te Deus tuus parvus, quo gloriaris adiuvit, Ego vero in hac terra Deus, omnium coadiutoribus nostris, te nostra magna vi, et potentia opprimemus, intenuemus, in nihilum redigemus, et morte atrocissima, turpissimaque captivitate, qua plurimos adducimus, Infantes et parvulos tuorumque catulos interfici curabimus, Haec tibi significare volumus, ut te una cum miserima gente tua scias, ad hoc accommodare, Omnino Rudolphe apud nos metipsas conclusimus, quod te cum populis seu gentibus, ac Regnibus tuis devastatis nostrum potentissimum Regnum, vel Imperium amplificare volumus, De his vero tu miser huius seculi homo curam habeas, Datus in civitate nostra Constantinopolitana, ex qua nos antecessores tuos misericorditer vincimus, prosequimur, tuis comitibus turpiter devastavimus, Etatis nostre 28. Regni vero nostri sexto.

Deus nunquam videt, Rex raro, Rusticus semper

In preclaram faustamq; conubij solemnitate, Gnosa ac Egregy Dni
Francisci Darochy de Berognie Cancellary Transylvamen, et Gnosa
Dne Elisabetha Palfiana, re ad 22 Febr. 1604 celebrandi.

Uncta pari sponso Daroczio Elisabeth annos
Vni sponso uiuat sponsa pudica pazes
Sunt anni uobis, solus quot aguntur in Anno
Prignora sunt, noctis quot nouus annus habet,

LITERÆ PASSYS

Sigismundus tertius Dei gratia Rex Polonie, Magnus Dux Li
tuania, Rvsie Prussia, Masouie, Samogochie, Liouonia, ita.
Nec non Suecorum, Gottorum, Wandalarumq; hereditarius REX,

Vniuersis et singulis Principibus tam Ecclesiasticis qua Secularib; ac
ceteris cuiuscunq; dignitatis ordinis, et conditionis, potissimu Vo in Hun
garia Regno, exercituū ac copiarū, prouinciarūq; ac ciuitatū, et locorū
quorumuis Prefectis, gubernatoribus, Administratoribus, magi
stratibusq; et corū uicarijs, ac loca tenentibus, amicis et uicinis
nris, Salutem et beneuolentia nra, significationem. Subditis Viro
nris, gram nram Regiam. Confert si in Hungaria, Vna cūconiuge
sua Gnosa Gasparus Hornall, Kulcius et fiditū nrm Prefectus cer
torū negotiorū suorū causa. Eum nos Dnbus Vris, ita cupimus re comen
datū, ut nostra hac adiutus commendatione, per omnia ditiorū earū
Loca, quacunq; iter hoc suū praequerit, libere et absq; im
pedimento, cum omni comitatu, familia, rebusq; suis, ire, proficisci
commorari, ac pro necessitate ubiuis locorū subsistere, retireq; poss
set et ualeat, ac omnia humanitatis carū, et amica hospitalitatis
officia, nostra causa expleatur. Nichil sebi ab eo pestilentis con
tagionis metuendo, si quidem ea loca, in quibus proficiscitur, ab
eiusmodi tūc, et infectione, per Dei gram tuta et inimunia sūt,
Id nos carum hominibus, simili occasione, beneuolentia nra,
relatari sumus Subditis Viro nris, ne aliter faciant, pro gra
nra serio Mandamus. J. N. Cuius rei fidem, presentes manu
nra

nostra subscripsimus, et sigillo Regni communiri manda-
uimus, Datis Vlna Die xxx. February Anno M. DC. II.

Regis r^{egni} Boh^{em} xv. Suez. VIII.

Dedi' Anno 9. 2. Febr^{is} Pr^{agae}:
stalem in Grenach do Lana
Capitana,

Gyrgismundus Rex

Com^{itis} Pal^{atini} R^{egni} Bo^{hem}ay

Sis patiens, si uis sapiens et sanctus haberi

Nobile vincendi genus est patientia: imit

Qui patitur, diuis vincere diste pati

Vivit ad hoc Christus, sollicitudo uale

ALBERTVS LASKI. Pallatinus Sandomirensis pro Indigena in Vinga-
riam recipitur in ciuitate Vienna Austria. Die. 22. February An^{no} D^{omi}nⁱ.
1576. Tempore Maximilianⁱ imperatoris Hungari Dei gra Electi Ro-
manor^{um} Imperator semp Augusti ac Germani^e, Vngariae, Bohemiae, Dalma-
ciae, Croatiae, Sclauoniae, et Regis Archiducis Austriae, Ducis Burgundiae,
Marchio Moraviae, Comiti Tyrolis, et

C^{eter}is eius in pr^{incip}ibus re^{gum} do^{min}o^{rum} Polonub nullo Vng^{ar} t^{em}p^{or}e in Vngar^{ia} recipiend^{um}.
Nam deinceps nullo Vng^{ar} t^{em}p^{or}e legi vetustae Mat^{ris} Regis p^{ro}ductu^m ee^{re} volunt.

Decretum Mathia Regis Vngariae An^{no} D^{omi}nⁱ. M. cccc. lxxxvii.
Venit et Polonis nemo audiat bona seu Arces vendere, aut quocunq^{ue} titulo inscribere
vel donare sub Pena infidelitatis.

Articulus. xxxii. Quia Veneti et Poloni, omni arte omniq^{ue} Via, et
tr^{ans}itu sonati sunt et semper conantur, ad terras et domina, ad Sacram
Cromam pertinentia, pedem inferre, et illa Usurpare, prout v^{er}am aliqua
partem de facto Usurparunt. Promi^{ss}i Statutum et sancitum est, sub nota
perpetua infidelitatis, vt nemo regnicular^{um}, audeat illis, aut eorum
alicui, Castra, Fortifica, Ciuitates, Oppida, possessiones aut alia bona
immo^{bil}ia, vendere, inscribere, impign^{or}are, commendare, donare,
vel aliter qualitercunq^{ue} dare vel assignare.

Rn 1606 d. 4. April. Stephanus Bockay de Kis-
maria, Diuina miseratione Transyluania Prin-
eps, Partiu Regni Hungariae Dnus, et Siculor Comes,
Prszystac mi raczył w Koszycach do gospody, przez
Jana Zadwarskiego y Jana Bodowego kubek posła,
cisły oj Portugal zmyrzoną namim osobą sruu
w którym było Czernamiel Hłotyeb wieszęc.

Łoz Rn. waz ad d. 7. Augusti Roloff pod
Szendomerzem.

1603. Roku

Rothmistrze pobietyursku w Weyrdach przy nasz
wten czas byli Dworzycy Mikucki, Jordan
po 200 kom mil. Wten czas z Turck na-
szyc kwiłkaszel wzięto, y Holowitą s sobą wy-
prowadzili. Naszym rotmistrzem na ten czas
był Pan Golme cztowiek, Łazy rycersky y
w polakach kochaniac by sie. A potym wszytkich
Polkow, Starstym Hetmanem.

Sacra et Serenissima Regia Majestati Poloniae, atq; Sueciae, et
 gno Dni Lithuaniae, et cetera, et cetera, Dno, Dno, et Dno, mihi clementer

N. Książcydemu y Niczymciubone Monarsde, Zygmuntowi Trzeciemu Sla-
 sky Doby, Krolowi Polskemu, y Szvedskemu, Wierlkemu Książcyem Litw. a. c.

Serenissima Principi Dna. Dne Constantiae Dei gra Reginae Poloniae et Sueciae,
 Serenissimo Principi D. D. Mariae Archiducisq; Austriae, Stiriae (arintiae) D. obstruan-
 Carniole, et Ducisse Bavariae Viduae, et Dnae obstruan. Tomatka Krolowej
 Illr. et Mag. D. Dno Joanni Zamoyssky de Zamosscu Supremo Cancellario et Secretario
 Gnali Capiteo Belsen, Mariburgeni, Derpateni, Muidenseni, Grodniceni, Jauorouiceni,

Illr. et Mag. Dno Dno Christophoro Radziwyl m Bredt et Dubinli Dna et Sal-
 Latino Wunen Gnali M. D. L. Kolonausen Soluch' Vredobuwn, et Capiteo

Illr. et Mag. Dni Dni Christophori Monuid Dorohostaysky m Dorohostaze,
 Supremi Alteschaltii, M. D. L. Ner no Wolkowiscen, Msci Bohouwn, Seresouwn
 Wwlnunen Damenten, et et Capiteo,

Serenissimo et Excell. Principi Dno Rudolpho II. Dei gra Electo Romanorum
 Imperatori Semper Augusto, ac Germania, Ungaria, Bohemia Dalmatia,
 Croatia, Sclauonia, et cetera Regi Archiduci Austriae, Duci Burgundiae,
 Styriae, Carintiae, Carniole, Wirtemberge, et cetera Comiti Tyrolis et cetera
 Dno cognato et uicino nro chariss.

Ser. Principi Dno Maximiliano Dei gra Archiduci Austriae, Duci Bur-
 gundiae, Comiti Tyrolis, Amico et affini nro char.

Georgius Fredericus Dei gra Marchio Brandenburgeni Sac. Rom. Im-
 peratoris Princeps in Prussia Dux,

Illust. Principis ac Dni Dni Georgius Fredericus Dei gra Marchio
 Brandenburgeni in Prussia, Slesim, Comitatus, Cassubord, Vandalord, Silesia,
 Carnouia, Dux, Burgrabus Norinbergen, et, et, et, Ner no Regia, et cetera

Illustissimo Dno Dno Jeremia Mogilla Palatino et heredi perpetuo Terrae Moldauiae
 Illr. Carol Chodkowiue Krabia na Sklowu, Mysdy, y Bzeczauu, Starosta Smolenski,
 Tei, y do Woywka Inflancku Commissar Generalny, atq; Hetman, et cetera

Janisconemu a wysocemu Wzbornemu Oycu, y Janu Bernatkovu Slacwionskemu
Archiduchowu, Nacelnemu, etc. Cardinal

Yndis^{mo} in Christo pri Dno Stamslawu Notulcu, Epi Cameracen.

Stamslaw Garmacki Kastellan Plocki Starosta Gostynsky ^{z Nazywcu} ^{Chrabra}
Cf. J. J. J. Komorowsky, Synow ma pivez, - 1. Nicolaus a Komorow ^{Comis} ^{Liptow}
Densus et ^{gruon} ^{Osdimicimen} et ^{Zafforien} ^{re} ^{Saprius}. Dnus in ^{Zywie} ^{har} ^{Kitari}
2. Petrus. 3. Andrius. 4. Alexander. 5. Joannes.

Zbigniew Landskorunsky Podkomorzy Syndomirsky.

Jakob Cusanowsky Rotmistrz kro. gr. Msci.

Paul Cwikomsky Podstoli Gostynsky

Jakob Dulakowsky Dworzanin Krola gr. Msci.

Jakob Plada z Mstrowa Starosta Lubaczowsky.

Plada

Stamslaw Radziwonsky Starosta Soharowski.

Joannes Gratus Comes de Tarnow.

Abbas et Pri^{mo} Dno Petro Tilugsky, Episcopo Warmiensi, ac Regni Poloniae Secretario

Konrad Radomilowa Starsza Salkowa w. x. l. Krudna ^{fortan} ^{slucy} Starostania ^{Krom} ^{ska}

Czoty Kostka Starosta Golubsky ^{Wronom} ^{Slaborsky} ^{Woiwodna}

Joannes Bramochi a Rusza Castellanus Biechensis ^{Saprius} ^{Nepolomicki}

Joannes Tomas z Drohoicowsky a Droborow Regni Poloniae Pufferen-
darius, Pramienski, etc. ^{Saprius}

Stamslaw Zaliowsky Starosta Warszawsky.

Piotr Nonbart Rahanczsky Lauaryski Starosta Lesney Mewer-
tui Przelayski Orancki.

Adam Szandziowy z Jarulowa General Wielkopolsky, Gmedziensky
Piedrski, Wolpinsky, etc. Starosta

Illma Principi ac Indis^{mo} in Christo Pri Dno Dno Bernardo Macce-
iowski. Sacra Romana Eccle Cardinali. Diu gracia Archi Epi
Dni Severien. ^{Servitorum} ^{medij} ^{humiliorum} ⁱⁿ ^{gram} ^{re}.

Claudius Rangonus, Comes Dni et Aplice Sedis gra Eppus, Regy et
Princeps, etc. et in hoc Polonia Regno cu facultationibus legati et latel-
re. Nuncius Apostolicus.

Illustr^{mo} Principi et Domino Dno Stanussio Duci in Ostrog Comiti in Throno
Castellano Cracouien, Biatoczerkreuen, Circasien, Bobusslauien, Cauom:
cnsiq. r. r. Capneo.

Illustr^{mo} Principi et Dno Dno Alexandro Dei gra Duci in Ostrog, Comiti in Tar
noni Hellatinako terrarj Volsimienj

Illustriss^{imo} ac Reuerendis^{imo} Dno Stanislao Carnouio, Archiepiscopo Gne:
snei, Legato nato, Regni Poloniae Primati, Primog Principi. r. r. r.

Illmo Significo et P^{ri}ncipi Dno, Dno Rectori et Professoribus totius Communitatis
Academiae Crac^o. r. r. Dno et amicis mi observ^{at}

Re^{do} Dno Dno Petro Tiliicki Secretario maiori et Referendario Sac. Re. M^{aj}est.
Episcopus warmensis

Chrystoph Radziwil. Diade na Birsach 3 Dubinck Woiuoda Wilenslii Nay
mysy Kelmaj W. x. L. Wladomslay Solicli Starosta, Kolonkhauslii Dyer,
Zauca, r. r. r.

L. S. Sapucha Sautlerz W. x. L. Slominsly, Pernawslu, Hlodonwslu, r. r. r. Starosta
Leon

Joseph Worschylsky 3 Wreschyna 3 Lasly Bodey Biscup Kyonshy Dpat Siccie
Sonshy

Illustr^{mo} ac Re^{mo} Domino Dno Laurentio Gembicki Dei gra Episcopo Sulmen^{si} Ep^{is}co:
tus Comisamen perpetuo administratori. r. r.

Illustr^{mo} ac Illmo D. D. Alberto Baranowsly. Dei gra Episcopo Stocn^{si} r. r.

Illustr^{mo} ac Re^{mo} in Christo Fri Dno Dno Georgio Zymoyshy a Zamosc. Duce Episcopo
Helmen, Abbate Cerucnen administratori perpetuo. r. r.

Illustr^{mo} D. D. Felici de Woianon, Dambrowslii Comendatori Sosnamen^{si} Aulici S. R. M^{aj}est.
H Gonzaga

Illustr^{mo} et Illmo Dno Dno Sigismundo Slyshtomslu, Marchio de Shiron, Regni Po.
lonia Supremo Starostallo Castellanu Woynicen. Capneo Corcinen r. r.

Illustr^{mo} ac Illmo Significo Dno Dno Nicolag Radziwil Dux Olca et Kurwiesz Comes
in Sidlowicz et Shru Pallatinus Troctn, Capneus Sautlerz, r. r.

Illustr^{mo} ac Illmo D. D. Nicolao Febrzydowsly a Febrzydowul Pallatino et Gnali Pra:
cauen, Smakinsqz Capneo. r. r.

Illustr^{mo} et Illmo D. D. Paulo Sapucha in Olca Praefecto stabuli Regni Ducat. Litt. Cap:
taneo Ormanen, r. r.

Wielmożny Pan, Krzyżowca Janusowi z Ostroga Zaslanskie, Woje-
wodzie Podlaskiemu, Zytomierskie Starosobie,

Adam Hieronim Sumiansky Podcastry Koronny

Andreas Zausa m Barszty Suptmi Magm Duc. Lit. Tisaurary Rudmiczki Capiteo

Curia Jendrycy Furley z Dabrowie Castellan Radomski Starosta Kowalsky

Stamslaw Wulopolsky Stolnik Cracq.

Władca M. D. D. Stamslaw Krasinski a Krasnie Pallatinus Plocki

Curia
R. 2. 1. 1.
S. 1. 1. 1.
Wielmożny Pan, 12. Miesci Panu Mikolajowi Wolskiemu z Podkarcze 12. Miesci Mar-
szalkowi Nadwornemu Polskiemu, Krolewskiemu Zabrzyńskiemu, 12. Miesci Starosobie,

Stamslaw Zolnowsky z Olkmi Castellan Zmowski Krubiszonsky Rebatynsky, 12. Miesci Star-

stolskiemu Kraszki w Drohime Marszalek kola Podolskiego

Stebistyan Sobusky Chorazy Dworny Koronny

Jan Smosdowski Podcastry z Posut Zymni Zmowski

Paul Odga de offa Judix terris Leopoliens.

Nobilissimus, Prudentibus ac Circumspectis Vris Consulis Magistris Civium ac totius
Senatus Incolta Urbis Cracq.

Z. do Dno Simoni Rudmicki, Regni Slavore Secretario

Andreas Lipsky Secretarius S. R. M. Scholasticus Plocki.

Mathias Lenck Castellan' Depatten, Nouogrodeni,

Otkone Schunking Episcopo Wenden

Georgius Farrensbachius Pallatin' Wenden, Lomselreni,

Stebiel Woyna Podhanchurzy W. x. L. 12. Miesci Klercki. 12. Miesci Starosta

Wielmożny Panu, Panu Mikolajowi Olszniczemu zolnowski, Castellanowi Malogaski,

12. Miesci Marzalkowi 12. Miesci 12. Miesci Panu Andrzejomu Bobolci, Pilzonskiemu, 12. Miesci Starosta

12. Miesci 12. Miesci 12. Miesci Mikolajowi Krasinskiemu Podhomorze Radomskiemu, 12. Miesci

Adam Ciocki Komornik Krola 12. Miesci

12. Miesci Opalinski Starosta Lesaysky

Stamslaw Lubomirsky z Lubomirza Starosta Sudycki,

Jan Karusewic Lowcy W. x. L.

Cryspin Kerstensteyn factor Krola 12. Miesci Tomaron Lesaysky

Halba
D. 2. 1. 1.
12. Miesci Woyna Podcastry W. x. L.

Baltasar Stamslawski z Stamslawie Kuczmanski Krola 12. Miesci

R^o do D^{no} Phulo Rubero k^{ap}to Slawoⁱ Eccle^e Vacunses Archidiacono Tor:
nensi canonico & subcustodi alma Eccle^e Metropolitana Strigomien^{is}, Nunc non
Magistro Crucigerorum de calidis aquis Waldensibus. & c^o D^{no} et ami:
co n^o maxime obseruan^{do}.

Stephanus Hluschaby Comes Comitatum Trincmi & Liptow Nunc non Sacra
Casar^{um} M^{aj}est^{atis} consiliarius, ac per Pugna Hungariae Magister Curia^e. & c^o.

Spicabili ac Magnifico D^{no} Tomae Erdody de Momorokerek perpetuo
Montisclaudi et Comitatus Varasden^{is} Comiti, Sacra Casar^{um} Regia & q^{ue}
M^{aj}est^{atis} consiliario, Regno^{rum} q^{ue} Dalmatiae, Croatiae et Sclauoniae Bano, & c^o.

Georgius Tursa de Beteklumfalla Comes Struensis, partium Crisdanubia:
rum Supremus Capiteus, Liberbaro in Bicia & Litua, Magister Pinder:
nar^{um} Ungaricalium Sac^{rae} Cas^{ar} Reg^{iae} M^{aj}est^{atis} consiliarius & D^{no} Amico & Vicario m^o b^o s^o
Studij uⁿ uⁿ craci b^o h^o. Subie^{ct} Istuan. a Koruall^{is} Istuan.

Adolphus ab Altan Liberbaro in M^{aj}est^{atis} consiliarius Sac^{rae} Casar^{um} M^{aj}est^{atis} con:
siliarius bellicus, Capitaneus in Orogon & Nad^{is} Palmedy: A nad
w^o g^ory Orsy Peter Capiteus, Budoum^{is} y naten c^o byl^{is} Casar 1602

Thomas Bakoc^s de Erdud Cardinalis Strigomien^{is} alma Dei geometria:
M^{aj}est^{atis} Virgins^{is} extruxit Capella e^t Marmur An^o M^o: CCC^o. VI. m^o
Estrigon^{is}.

Franciscus Nadabady Senior, Tomas Nadabady Junior,
Alarina Dalphi de Erdud consors Sprich^{is} et Magica Dⁿⁱ Stephani Hluschaby
Fokae Perens. Episcopus Nitrauen^{sis}.

Martinus Petr^{us} Archiepiscopus Solocensis & locum tenens
30 May 1602 W^o W^o dⁿⁱ y uⁿ f^o d^{is} p^o r^o h^u bylem Polym do R^o b^o u^o Tam
Rubetruytus Fancumery locum tenens

Erasmus Fancycie Freyler Rotmagister. Alter, Endrius B^o b^o n^o c^o r.
Vulgerens, Hans Laszmi Hoff^o b^o r^o g^o l^o r
Hans Familarda Capitaneus in Kumarno,
Alexander W^o l^o k^o us Rotmagister,

Benedict Pogram Capiteus in K^o r^o n^o u^o a
Scharyas Saydu Capitan Numwili na Wisogrodzre
Marcus H^o u^o an Capitan W^o g^o l^o r^o h^u Tambe y corona tam bywala, Sol,
Asper Harshret Rotmagr^{us} vacrens^{is}, Andreas Orosi Capiteus

Ungaricalis, Vicecapitaneus, Istwan Dyak.

Włodas wulobowemu, 4° Młci Oycu Jpaczowi, lociowu zlaske Bedy Archi-
episcopowi Metropolitowi Kyowskiemu, Halickiemu y wszytkuy Rusi, 2°
w Ladice włodsimierskiemu y Brdylskiemu, Archimadritowi Manastera
Pwitrskie, 2° 20°

Joannus Joo, de Kazahaba locum tenens. S. Cas. Młtis in Pder-spork.

Nurbolozylca Płna Płłfu. Zona, Młria Fukorym, Dżurci w^o Zyrych, Synon. 4.
Jstuan, Jhanus, Kłuel, Młklus, Dżurmek. 3. Katardyna Magdalena, Zaphya,
La Zamku Veruskley, Locum tenens. Petrus Kocbary. Tam wtyjm Zamku
Pivmie na Pivnicy. 8. Studnia, Złoda, Wina, 2° 2.

4° Młci mł Młciw 2° Kmasui Bogdanu Solomidski, Krdienski, Oliciu. Sta
Pasly Młslunski, Kmas (moczowcy, Romanowu Trubretu, Młsbaylo Chlebo-
wic Saltulom, Pisari, Ephanasi, Jwanon syn Młsow

Sibi: Jtan Sibi: Jtanowu Jendana Zumblij Zmudski.

Spectabili et Magro Dño Sigismundo Forgac, Comiti Comitatus Nogra-
dien Sar. Cas. Młtis Consiliario. 2° Dño Casser 2°

Francisco Forgac, Sar. Cas. Regi 2° Młtis p Hungaria Cancellario
Jhus et 2° Dño Martino Fethe Archiepiscopo solocen Sar. Cas. Regi
2° Młtis ppr Hungariam locum tenent.

Stephanus Szuhai Episcopus Agrien Regia camera Hungariae pra-
fectus Archiepiscopatus Strigomen in spiritualibus administrator,

Jnos Dño Joann Lippay de Zombor, Sar. Cas. Reg. 2° Młtis per Ungariam Secretario

Młs^o Dño Dño Bartolomus Kezzen ab Ulrichskirchen Sar. Cas. Reg. 2° Młtis Consiliario
Publico Imperiali et rerum bellicarum directori,

Cassiar Horwatt Aulicus et Suprem^o Capitus Liditi Ungaricalit Sar. Cas. Młtis
Centuriones. 1. Marcus Racz, 2. Petrus Bagom, 3. Petrus Koppam, 4. Kagy
Jhtal, 5. Ondrosi stary, Kiem Paul,

Nicolaus Dersfi de Ferdabei, Hereditarius Dñus Arcis Stricn. Co-
mes Comitatus Montensis. Sar. Cas. Młtis Consiliarius,

Nicolas Miliacius Epus Waradien Praepositus Jasouen. Pra-
fectus camera seepusun. Slub danal Panu Darogemu, 22 Febr 1600.

Georgus Salatnaki Epus Quingz ecclesiensis, Praepositus Agriensis.

Flincenti Benedict,

Na Symbli
Illustriss. Jms. Pndus. Magnificis ac Generosis Dns in senatu Warsawiensis
congregatis, Domms. Dms. & patris observandis

Wielmozn P. Anu Adamowi Szandbimowowi z Szarnhou Generalowi Wulgo-
polskiemu, Gniczmi szlucmu Pizdrsluemu, Wolpizsluemu ref. Starostie

Wielmozn P. Janowi z Gorli Roskonsluemu Castellanowi Przemuchemu

Henricz Fryley a Dambrouca Scholasticus Sacri Secretarius S. R. M.

Wojewod Zielonski Secretar3 kro Jso M. Tezasu, ad senatu particulare Sledin

Stephanus Boekay de kis Maria, Diuina miseratione, Trans-
siluania Princeps. Partium Regni Hungariae Dominus, et Siccu-
lorum comes

MZCHTY KYLIBEK Posel Persky z Wiedma od Cesarza ra-
daje tu do prawna przyrzeczal, w 19 Nowembry 1605

Arol Ksiazdz Suoermanskie Jest poradone przed Jso M. Pa. Alota Choc-
kiewicza Starosty Smudhugo. Hetmana naywysze W. X. 2. w 27. Se-
ptemb w dnie 5. Stamslawa Roku 1605 Pod Kiercholmem

Za swi Miklas z Kosdy y Zaslo Bodom Polozony Pa. Bocharago,
przywodzi od P. Bochara uina w. 20 Na weszle Arola Jso M. Sledin
ktore sie odprawiano w aduent, amie Wladzeli przed Gody 1605

Glehalen do Węgier s Pirem Capitanem na weszle Pa. Sigmunta Kormisa. Roku
1606. y
A miszchales Jm tam y przyeb Jzym koszycski ad 20
Na tem dymie bylo niemalo kanon węgierskich.

A miadzy mizemi. Prly Jso M. Pa. Stephana Bochara	Poslowie Siedm	Obor Miedzal konsultus
Stephan Illibskandy	mgrodzoy	Joannis Oras konsultus
Humanay Halent	Kendy Istwan	Emi Miklas Capitanus
Humanay Dzurab	Bedoy Istwan	Madaram Secretarius
Katay Miedzal kancierz	Szarmasey	Christops Tansa
Kielymusy Miedzal konsultari	Zuhasz Drake	Joannis Ambrosi
Wladzi, xcm Malowielu	Murani Jan	Orbi Miklas
Gen radil.	wielu	Zygmunt Prapostwari mlo
Stephanus Lonay Consularius		Alaq Istwan
Nadabdy Tomasz poslem byl z H. Hau. do Sledin.		Soba Dzurab konsultarius
Schestyan Teokwile Consularius		Dauel Nary de Bedias konsula
		Stephana usziary Aulicus

Infra VIDE. H. 99.

Natasmeysszemu Skonarski Dymitrowi Iwanowiczu, Szalki Borsy Wiel-
 kumu Jarowi Skoskumskumu, Wolodimerskumu, Rzan'skumu, Nowo,
 grad'skumu etc. etc. Wielkumu Hospodarowi Wgurskiu, Lab'skiu, Ob-
 dor'skumu. etc. etc. Jaru Kaban'skumu Astrakan'skumu, Sibirs'kumu
 Gnowslaycy z Driedziwoni Rus'skumu.

Natasmeysszey Lamey Języ Skodzi Lamey Marynie Jarowey
 Skodumskizy. etc. etc. Skodzie Wielmodnego Lania, Lania Krzy-
 Wni'ska z Wielkuz Koncyr. Wozewody Sandomierskie. Inow-
 skie, Samborskiego, Hledenskiego, etc. Staroszy. Corki,
 di. Rufficki Sup. Generalnego Zupnika.

z 22 Nowym 1605 Slub sie odbraucowal tly Panm z Jarem Mosku-
 skum w racy przed posta wigd w Rygnku. ktorz z podobni barzo
 kosztowni oddzial.

F. gano
 34
 supra

Kapitani co Wyciecz nad Woy'skami byli Rolow 600. Fudy Istwan Capitan
 nad Kanem, a to Jan Pana Doebusarego
 Bahocy Laosz, Capitan nad woy'tkum Sa had legieniami
 Reday Ferens, Capitan nad Woy'skum Polnym
 Ami Miklus, Capitan nad Woy'skum Dworskim
 Nad Giergiel, Capitan nad pieszoty Dworska
 Fogarasy Dwidz
 Fudy Istwan Capitan nad Woy'skum Lepkumskum
 Gicci Andreas Capitan Siecensis, mteb bonf
 Ruber, Georgius Capitan Tolaysz z woy' dassy oddal Wegrom Tolay
 Wte dassy Na wara dymu Koncbyn wloca byl Capitanem.
 Dingiellegi Mudal Hetman nad 10000 ludzi Eod. An.
 Hornat Istwan Capitan Junak Dobry
 Racz Abriaam, Capitan nad Racam z Sumody Maibajd. 1605. z 1000
 ludzi do Casurza weszli.

Pl. Ill. V. 1605
 Szepdania Do-
 modnie directo-
 ra causa. Sac.
 R. M. dal obre-
 sie conz. Instige-
 nal. ex dehone
 Casaris

1618 d. 26. Sept. Plusz w Ziem
 Swancarskiej. Panem Starozym.

Napisz na szcime w wielkim Kosciolce Koszyckym

Anno Dni 1440. In die sabbato Beati Petri Apli. Circa auroram In castro Comaron. ex praeclarissima Regum sapia, Vest, Dno Alberto. Romanor Hungaria, Bohemia, Dalmacia, Croatia, & Rege, ac Dna Eliza; belha, corpe Regnor Regina, olim filia inuictissimi Principis, et Dni Dni Sigismundi Romanor Imperatoris, Natus est gloriosissimus Princeps, Dnus Ladislaus verus Rex et heres, in successione horu Regnor et Ducatuu, hereditarie possiden. Eoq etia Ano, in festo Pentecostis, Sacra Regni Hungariae Corona omni cu solemnitate in Alba Regali legitime coronatus.

Georgius Drugett. de Humanari, Consularius, & Comiti Cottub Vngs. &c.

Sermissimo Dno Dno Demetrio Joann di Dei gra Russiae Casari, Nec non totius Monarchiae Moschor, Dni aliarumq; Prouinciay et Regnor ad eandem pertinentium Dno & Karei, &c. & Dno clementissimo.

Sigismundus Normb de Russia
Kaloebzy Janusz. poial dostoj Pa Daroc, 606 w musopusty w Derygmu

Pan Eperyeszy Janusz w Pomemomiu y 23 Apr. 1609. A Vmarl

Ano 1616 y 12. Augusti. Fr me exiuit a me:
ex (Postlocuant) Nri illius Andreas Kom:
Janowski. Filius Auunculi mei Malbia Kompa:
nowsky, Imc ems. Mansit apud me Hebdonadas
Septē lu media. Deer illi equu p. 28. ff. cu oibus
attinen. Tunica 10. ff stante, Argentu delauratu ff 8
stant. Inteu et ad uia in parat 6 ff. Resus dy:
mobilib? no enumerant Casp. Vgsty

^{Ano} Spisek Pp. Siedmigródzkich ^{Viz} którzy tu Wystę
y poddać się będą, z Trzemią Królami Ję. Młodzi.

Biskup Siedmigródski Stephanus Kendy,
Janusz Petky, Ten chory dostał w Brasouie iedac niemogł,
Sigmundus Kormis, Sigmundus Garmasagi
Pancratius Zenei, Gabriel Bettleem, ze posłał
P. Forgac do Temeszfaru, iuż y ten odstąpił Batorego,
Baltazar Inluasy, Zapar się w Zamku swoim przed Batorem.

Spisek tych którzy są w bitwie przy Batorem pobici, y
znay przedmiejszych ci są

Joannes Imbrefi Naymysz je Consiliarius e scelleratissimus
ten w bitwie utonął. potym impielnie bo megodien był inże
Rac Dsiurds Hetman, zabit ten. Elcki Janusz Pulhornik poimany
y Sczygels, Erdeli Buldizar Pulhornik poimany y Sczygels, Inszych
wiecie podlieyszych. Czi Zasz są przy Batorem,

Niemerth Giergel który poimany Pana Kendego Siostrę rodboną
w dowę. panem Zostal, y maistnosci je trzymá

Nagi Andrasz Ten pierwy był Batore. Zdradzil, a potym od
Pa Forgaca wiecek do Sebinowa y w nie rest Hetmanem,
Matuszy Janusz Capitan Szekielszy, Beldy Clement Kapitan drugi,
A drudzy przymim są ludzie podh.

Spisek Pp. Wengwerskich przedmiejszych którzy byli s P. For.
Georgius Kumanay Ludouicus Ralocy. Andreas Jgacem
Doc. Nicolaus Jochay Michal Cabor, Capitanom z Ukrainnych
Zamku do Aszme

Spisek tych Pp. Mutkanschich którzy przy H. I. K. Radul wo.
ienodzie są, Nikola Postelnik, a ten jest Syn Michalon,
w wulkem posadanowanu Stoilca wielki Logoffels, Lekku
w wulki Postelnik, Papa wielki Wister, wielki Szuldzar,
wielki Armasz, Wontca który Logoffels, Inszych mmejzych
w rzedmichow niemalo,

57.

Synon therabmęysdr° Krola Polskic° Zygmunta Trdecic°

1. Starszy Zygmunt Wladyslaw Wrodsil su

2. Kasmierz Jan. Wrodsil sic

3. Liudwik Kasmierz Wrodsil sic

4. Piotr Boleslaw Wrodsil su

5. Piotr Boleslaw Wrodsil sic

Hubert

Wojewoda

Jch. M. P. PACOW. Herb. BOZDAWA.

Mikolaj Pac byl Biskupem Kirowskim pisal wiele
Kxiąg

~~...~~ dicitur, w muzyce swieko:

Jak, w h. bodawca byl hoym,

Stamislav Pac byl Woiwodą Witepskim Byl drugi Brat
w. Kastellanem Witepskim, od litore byl mikolaj
Adolsten no' vulgaris migem, Talize y bracia ie,

Jch. M. Pan Jdrzej Bobola Podkomorzy
Koronnij Starosta Pilzniensky. Smart roku
Pocbowan.

Ná Muchy. Rutę s stłuc dobrze y z wodą z miodem Sytę wedy
y rutę wespół stem rozetrzeć, Sediemy ławy tym po:
kropić muchy Idyedać bęnda.

Zeby piwron na dom mebić. Rogi z Eliem staniac po wierszu
domu

Polkost wedy. Naprimerly kłiem r dadnem napuseic drzewo.
Drugie rad gzesobzym takze y trzeci rad uisobę gzesobzym
na sloncu gorzebym albo przy ogniu. Polym farbe mima skli:
im zwarzyc y tak farbować, a gdy farba osednie dobrze po:
kostem sliezghym natrde, y na sloncu gorzebym postawic.

Se z turka wedywyciwszy glou obkupic y z ywo go puslebie, drugie
pod turkaiay

Oliwiek robic, Piolunhom, tak, Natclase wbanę Piolunu pełno
w gorbalcanę y naliac wody pełno, y takze wlasnie
dystylouac ialso gorballu. Podstawimszy pod rury
koneu synouq, y shoro pełna koneu naydnie sie tly
materzey, gdy osendogo zwiwersedu oliwiek tyska
zbierac, y oliwiek prawdziwy bednie.

Druga. Piolunu w thau narwać w flasze szliany
pełno natlac. Polym pełno Malma dyey naliac
y tak na sloncu przyde łato dystylouac. Ze tego
wiedza polowa na sloncu wygore, y co zostane
oliwiek piolunhom bednie dobry.

Melanhololoni. Reum barbarum sedumholuik dobrze dzyuac
Druga. Rogu kodiwo przyprchajac waciac, si woz.

W Goracce albo w Chorobii iahrey. Kto sw chode pocie. To weźmie
Ciepły wody Zgrzać y w Szafliku Szodowic do kolan nogi parzyć okrim.
534 swi przesiewadzi. Kedy potł poydsie y spar bedzie.

Na toz Kroluwi naszkobawczy y woccie namaczawczy do poseszyn
W noz przykladac

Kto spao miedze. Trupia glowe slusnie wdyawszy
w podobie w Glowy do temu wlozyc

Na bolenie glowy Oblupinszy baranka Zarab sweso ty
Shorka glowe obwinac welna ku gorze y tak
przez dwa dni albo trzy miedzymowac. Joz
trozje odugnat bedzie. to nic miewadzi

Na sedzatylych. Gordaluy dobra Zmydlm Barstnem gor.
Sedzyc bialy wydykha to sthuc dobre y masesy wy.
mieszy przy czeplie Smarowac. noz y zgnieci
Drudy tes na to spasa yracunia ze potem sedlo
wreca sedzatyka wyfolci

Na Zoltu Niemoc Lina Zivego pod liciem bolcom
ona shedrony calkiem przyproszowac Zyno y cbymie
to sedlo polny miedzynie

Druga na Zoltu niemoc Wmocu swoim wadyne Jagly
y dac pszu Zupcz. A kedy bialy y glowie ta szaroba
to suche ma dac Zupcz. Dobym mleka koropiane
narobinszy wladm na kamianach krac bozyc sie y tym
sie mlekiem nagierac y wysplukiwac. to nic miedzynie wydo

Owcom lekarstwo Bosnku ssola sthuc y rosol weźmie doc
trozje ssada przymsiac dac pied owcom, doc gwaltem krac im
w gardlo, usly megfity Zdobry wola

Na Trebre lekarstwo, Glistem trzdy dziewiec y wykopany
 zgnoiu, oploknac pieknie, Potym oparzyć wroplem, y na pokryw:
 et albo na szem obedeć spalic, dac z Octem albo z winem wypic.

Kogo Zeby bolcia, Tedy Dren s. Luczy, poskie darsze

Na drżenie serca, albo gorychomu tężnosć iaka przypada.
 Ostrzysy owce tusta, przy kładac welnę ze na cialo ku
 szercu przed łoskie, Baraminę pieconą, resz, a wino dobre
 zsyllio pic.

Na Zatrwardzenie Zolazda, Kumbor barz zwinem szyc
 wypic, y pochrze obrze. NB

Gdy kto wody puscić nie może, Rodr. Inawson głowę ta
 puszy Smidły oblodze y tam y sam Janca, y postacie, da
 rad puseki

Na Zolta Nicmoc, Od pokrżyn malych, co w Zagamkami zonia, Korze,
 mi vsusze, y tym sie uoysem nad ogniem kurze, Zarab odgysze.

Kogo Zeby bolia, Pusci krew sdy stę stronę glacie bolia, a
 w wuszu pusci dlem do krwi poluc, y zetrze do do

Druza na toz, Zepreda Imbreru, s dola, zetrze y na zab przy lodze.

Na Zeby bolenie, Otrzeć na dniam Vitroolo, który zab boli zedy
 go tem olwyhem pomadać albo resz dwura wżebie, zedy zmacan:
 szon kasik fleytucha seduski na krobawson, wtknac wtę dzurę.

Na Glisty dzieruzciu Wdyawson brodzę dzwiekcium napaliet okolo
 pępká namadać, szina za pomocą Boda

Na sz Glisty Kwiatu z Zytá nazbierawson, zwinem y wo:
 day rospuscić, be dore iatio mteho, y dac potrosze pic rano y wieczor.

Na dyebawice, albo wprępiąc kiedy co medawowo, Konfus^o Sa^ota
Zagr^odan^oshy shull^oka lydek Same^o wy^opic nacco

Na pucsting. Otraz^o P^odan^oms^o wdozrem Occu^o Vwardyc y przykladac

Dzreczeu na Zynol na rozm^oartu, ctorobz^o dobre, gonno Swinie w
M^oddie Vmadye, y przykladac

A na mordum dzreczeu Cytwar^o Zmlukim spier^osh^o m^oew^osc^ony^o
Zwardyc y dac^o r^ose dzreczeu.

Kogo wsdw^oikly pres^o Vh^oasi, y na mszy wsh^oekline. kab^ole^o stwo:
G^omiu, ktore sa z^o skafeni^o god^ostegh^o a sa, wlu^oid^olwy mocy, Gedy
z^o slowa napisac na kartce y dac^o sedem sie^oes, Iran, Liran, Iiri:
an, afaran, Cafaran, Caafaran, stodilon, (Alcas Interius est)

Na
kor:
ska
cso
robz

Na ranc^o konsha, dla pucsting y wyciagania k^orwie, y na wsh^oeliaki bol,
Miodu pr^odasne^o Zmas^otem przy^ozmas^ote y nacerac^o dobre.

Jk. Na cym^o komou^o Miodu pr^odasne^o zbralkiem^o ro^odz^ote y nacerac^o

Na B^oulmo, Lupi^osz^o z^o w^oda^o spalic, Do z^ole^o s^oloystu^o gonno spalic:
By, z^o w^ow^ochem^o s^otal^oem s^otluk^oszy w^opyt^oko to pomies^oac, y po malu
z^oas^oyp^oouac^o s^oszew^ou^o albo s^opro^oka

Na chrobaki wsh^oeliaku^o bydlu^oci, Smoly w^odon^owy, Zm^ois^opcins^osy Z^oz^oana
maka^o, Smarowac^o to m^owy^osz^o.

K^ody na W^oakob^o albo pluca^o leto ctorure^o z^o g^omie^o z^o Th^ody Wilca,
W^oakob^o w^oszyc^o przy^o ogniu, y starszy w^o Pro^och, S^oat^o Sedem^o k^oln^oick^o Z^ois^oz^o
albo wy^opic.

Gdy leto m^odoslysz^o, Do prz^ost^onych^o prof^oietach^o Swiny^o wy^odar^o, y
m^ol^oko w^o w^oho^o t^oac^o na drugie^o w^oido^o prz^oem^orac^oac

Na tor. M^ooc, als^o, sedym^o w^o w^odo^o t^oac.

Na tor. W^oob^oluc^oia m^ol^odz^oga Z^oab^oite^o, Sedym^o w^o w^odo^o p^ous^oac.

Na gorack^o S^o S^oluc^o p^oiet^orus^oie, y z^odobrem^o Octem^o przy^okladac^o na
p^ois^ozy, y do no^og^o r^otu.

Kto dobrze medostysy, Octu iako namocney.
 3° Zagrdac y nad ty paradyby trzymac.
 Druga, Zolci wolowey po kepsu puscat wusoy

Nadawardseme Zolacha, Oleu garnuszek Zgrzan.
 3y dac wypic, albo Olivy ze dwie tysete.

Na Kaduk, Karp ma hostke nad ochyma na pul:
 padnoscia, y to meliody, To dobra, Starzy w:
 mluchu bialoglowym z zecigcu dac wypic

Na toz, Medowiedie serce wusone, Tedy Starzy
 mlode y stare chlowiekou dobrze pic

Na toz. Agnus Dei na szyle nosze

Na pucstine, Webowem sadlem smarowac;

Kiedy lo wsockely pres wlasoy, Webowem sadlem
 namadat. Potym cisowego drzewa, Masla Mariowego
 Jedwabiu czerwonego, y Jedwabiu biale s slakysy
 wespol ziesed szemholmek

Na kolke lekarstwo Gomon kolosnes twardnes nabrac, gdzie Sia
 daia, y wropem icz poliac na misie, albo na mstom nachymu, a co
 by barzo merozmikely, Tedy te miedzy dwie busie naklaseb, y
 goraco iako kto moze zetrnac przylozyc, na ten bok albo stro:
 ne gdzie go kuche, noz

Na rane, albo kiedy sobie kto gotien fluce a b rana bedzie, Tedy
 wty rane mlucha spurszi bialoglowy iako shoro smey wymiedze
 cieplo rane zakrapiac, A namurzes plasz, zmasera goracy, Ogren wy:
 cianga z rany. wa

X f...
 abracadabra...
 a powadny...
 pic polny...
 polny...

Abracadabra
 bracadabra
 racadabra
 acadabra
 cadabra
 adabra
 dabra
 abra
 bra
 ra
 a

Na sztyly nosie
 Gdy co komu...
 Solus...
 Verax...
 Vhradme...

Na paraliz...
 Lymyca wodha od paralizy, pic
 krelha kropel, y nozdrze dla wyobu
 niatac y vsy, spulsdani, Do tsego
 gorcioz biala, zgorzalka, mocna starstoy,
 Smarowac pulsy Vrak

Na depszowanie Boladha, silwaru slukshy zrynshrem winem po.
 bysde wypic na noc y poranu a pochtie sw potym

Na toz, Dryalwie, iaho dobre grocshur Ziarno talyze n Wi.
 me albo wypicie pic na noc y poranu y pochtie sre.

Na toz, Oleyhu Galowcow po pulshy, s chreptem
 piem pic poranu

Kogo bok boli albo krzyz, Tseoy smalouac
 rathoway maschay...

Wyprawo

Wódki Alcego Przemierana Medyka i Filozofa

Albo bliźniy gubie orzacciom po ospicach

Dwie rzeddy dostawiaq po ospicach, w rzeddy y bliźniy, w rzeddy
 koda masia na swana, Unguentum de cerussa, de litar
 gzyro. Bliźniy se dwie wadzie wsobie zmijlly mierac, y spro
 sna plec, y wciele dolki, szpetna plec ablo dzyz, tym iq omij
 waiaq. Wozmi Słoneczniku serocznego, Boba, Jecz miemia,
 każdego po pultery garsci. To wszytko wospoll w elucz miedzi
 weźmie wódz, co potrzeba, antej ward, ad bedzie iadokaza,
 tym wmyraj tward, y rzeq, dymoj bonien rest tolelarstwo
 wprdy wracaniu chodogiej pleci

piersi Sebestyana Sleszlowskiego M. y P. t. l. s. o. p. h. a. y. d.
 W gubie nie ptecl W walewie

Wozmi czarucly mocdoney w wodzie, palrapiaj ma gmadz
 aparaspada peltly. Abo naward spiw rzedu, abny w tropa w mowij
 gubi test gorczyjne nasunie peltly, gdye warda w wodzie oplac
 w cem, adem ona woda potrapiaq, Natopz ptecl wygubie nie
 weźmi wagna zyrego prdesianego, a po vmieccenie gmadu
 potrasaj nim w rzeddy, poddyolaiq od niego, Natopz ptecl y d
 potrapiajnie woda podoma w rzeddy, w torey by w dal osel, abo
 wese, abo lesna biamia, abo iety norve liscie abo liscie kapust
 ne peltly wy pedy, Zoby sey peltly naidne mcyse, Jeslly
 weźmi sadla y ad wcorogo, pomad nim ladee, postaw se
 iq w postrodku gmadu, a w dy sth die peltly, namiedbudz
 Plusnier od gamane, gdy sadurdy w ldmie lajnem bronij
 abo melowym wicika, plusniwy preb idomu,
 Leczozni debz byli wolni od pluskien w q w podan, medlaj
 postaw wódz zinniej podlose wiadum w lwal nadyju
 a tak go leasac me boda

De febre zombor

Wędmi wapna gazonnego mialleie naparstek Pieprdu
elluczonego naparstek, sek naparstek Gorzallie i garka
wlecy y zapal y wyodmarz, nieszcziac w pult, a potym da
dmuchai, apotym uchustecake cierka mala wlozyc tej
materiej w srodok y potym do tego zebu bolacego =
miedzy dziazkami przykladac, rad. Drugi, y trzeci, p^oz
noci, atal ruz macy, nieb^o dzie kolalo, A y od pierm^o tego
radu przylozyscy moze pomoc.

1. De febre pewne lekarstwo

Wędmi miedzi praszego de dwa naparstki pieprdu elu-
wego naparstek, sady od kotla naskrobac, pacylon dy
wyc^o wto wlozyscy. 7. telko doby dywo byly, y tal to
detrzec iado nalepiy, apotym gdy febra pocznie gabac
naplatok wlozyscy tej materiej, naguloty do ruz przy-
kladac, rad. dwa, y tacy iesli tego bydzie trzeba, tedy
zapomocą boga przestanie, y niewrocisc macy.

2. De febre drugie lekarstwo, na quartane.

Wędmi lepca brate iesli moze bydz, a iesli nie moze bydz
tedy y ten dobry, do te Baiakom. 5. Dymcom. Baiaczynny, sady
od kotla troche naskrobac od kotla, y detrzec to st^o nego,
na madamsy na 2. papierki wrate obidru dopalsow przy-
lozyc, na ten czas kady pocenie nagabac, Zapomocą boga
pomoc.

Na Febrę Lekarstwo

Si Benete, tradesse Dargiet i Sistra
i Rosere, tene bis titivz forte assiste
Sabba + Gatta + Galla + Verbum
Caro factum est

Na kollar. Zab zwieprza dzilic dobry To wstb. w modberdu
 s slulasy, w ^{albo 3 wiatem. albo 3 octem.} Malmaszey dac wypric. Jesty w prawem boku
 kollar, to sprawy strom, zab pic. A jesty w lewym, to lie
 wy zab od zwieprda; Wstalbte moze iaku zab resty

Angelica, jest to korzenie ktore moze vdywai na
 powietrze y na mize wydekhalne rzechy

Na kaduk. Piomely Ziarna dobre Dorecicui
 ze dwie Ziarnie detrzez y dac wmbelhu Mamehymym
 albo mydem wypric. A stare clowielu w rzechey w
 piwre albo w wine, A korzeniem vsusomym robrdy
 nairac kurdye pod nosz stare cliku, alic mlode
 bar do malo

Wdoreciu wmbelhu, stare w wine

Na lod. Jednorodec yie. Kto ma tez prawy piny
 roq lasi. y kostly s dera jeheme w ruisa, dostaiq
 wy pospolicie, to dobiye te na syrey nosze.

Kto sie licha, raho dorecicui bywa, Tedy po trzy kroc
 w Krsedylnicy przez swieciony wodq dac sie clowielu
 przegledac, a Sacierz mowic, at:

La kaduk gey dorecicui bywa sprzechemema albo
 seze mize, Ma matha tle dorecicui przyciynac go
 swoim gnotem, ats wlasna macica skac wybed
 i mowic po trzy kroc. Jaku by niewiesz skad wy
 bed, tak tez niewiesz o gley swety giorobie, Bo
 za mocq, Tamy Maryly mocq, wysy ghuet swy
 fyr mocq. Jf.

Na roztknime rchli albo ktore cłonka z Stawu. Wziac jarost Soli, Miodu przesa
snego lyslle, y zare ze msttkim y skorupa, wlozyc to do dumicy, y tate dlugo wier
ciec ab die ze trosk skorupa iawna y wylodzy to na Lmianki, potom przykla
daj. Zarad sie notaw swoy rchli wprau.

Na biegunkę. Beruomj złoty, albo kto ma portugal, Po swem kroc wogniu
rozpalac, y za lodzym rudem po dziesiec kroc w wino albo rosjuo klase, Tedy
to dzieciciu dawac piat. A biezyste radac. 22.

Kiedy co na sercu niedrowo. Gordallu Dolna sie napisz

Na biegunkę. Swime gowno wsusze, y wpraszym miedziu w madynszij. Paranu y naroc da
wac 200.

Na nocmie dzieciciu. Makowim, To iest slak wytrdasy wardyc w wodze, y tja
woda dzieciciu glonac omywac.

Druga. Slakowim wardyc w mleku, Stym ze mlekiem kase wardyc, a sa
wac dzieciciu iest. A bradze za Beda pomocu spaz

Dla Elbow dzieciciu bolima. Zab wilcy nosic na szej. Ale w szej lep
szy Zab Zauedij. A to taku Elby maia bje, Elby Stys Zwierdoni, Zy
wo poky nie zalegna, Elby byly m powybyane.

Druga, Jako popalac dzieciciu warda. Tedy z glowki Zaicibey, dziasla
dzieciciu nacierac. Licko sie Zabki puszdara,

Druga tez. Starym maslem mawym. gubi po wiersleu przeciwo Zam
skow nacierac.

Na chrobaki bydlciu. wsielac. Onsa Nadwime, nasypac a okolo wa
glia rod Zardow, Ji Zgori ab Zarno, Ktore to dobre y zapypouac.

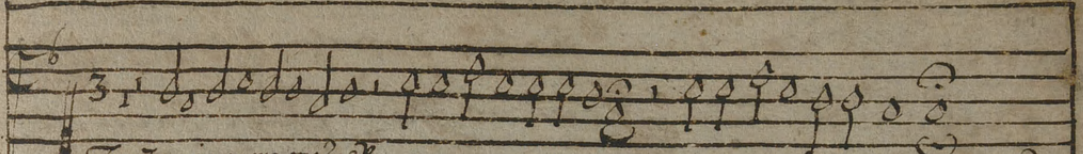
Kiedy pless dachofere na cokolowick. Barslu mela na srobow szy
buprzu wsypac podlug miary, y wgardalce dobry to zbie przetm
y wlatc mu to wgarallo. An tadm goracy albo wystrze go mci.

Na chrobaki w dnamy szi hamien. y po trzy kroc w hole bneclora o
tra dme y ist do Zula Zolte nabuani. Drecuan y liomet nasy
linszy przylozyc tym hamemem. Mowiac po trzy kroc. Ja
cubore mi wypuszcze ab mpedzys chrobaki. Ite psda. 22.

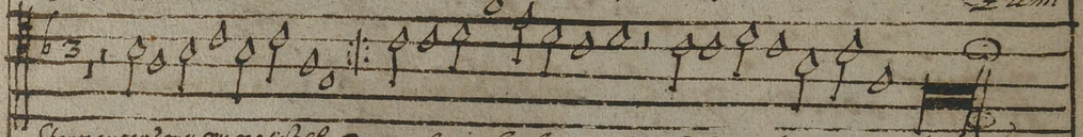
Komu Jadro upucdmie. Wamien rozpalinszy wlozyc w garnuc
A octem polowanyszy. parzyc nad tym pokielka kroc.

Gdy bydo zdyca. Iest wiaptce dyabolic gowno. y tem bydo kurzyc
zam Lenawj. w gliewie godrebypara me wyobedila.

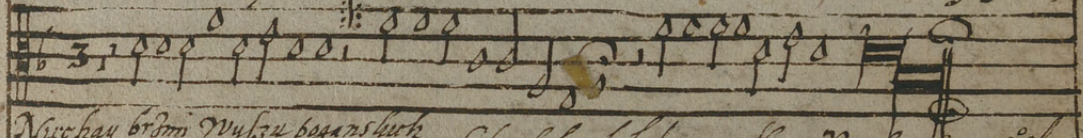
Na toz, ko zdu bydlciu, slonw slichzra calluim wgarallo wpu
sue ze polkna

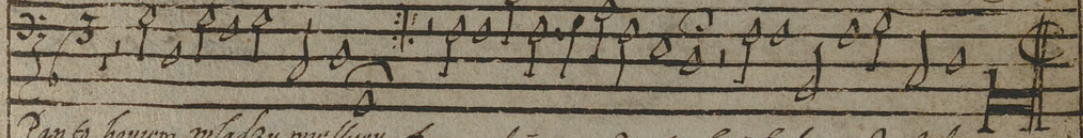
Zaczynajcie nowe moino
Pasa Monarsze mieheslue Sprowajecie smieszane dy swlom, wrelia medmerdora
Falm

Sprowajecie mu wyroszacie
Chualcu swutu imie ie Nuchay lasha u'slyme, Tak rako doren podmu plyme,

Nuchay brom wuszu pogarsluch
Sloma chmalch bromes spran Lantsluch Gbow boluw k ludne meskara, Pawf cudow u'slu:
Fara

Pan to bouem wladzy wulhuy Pan nad mosce wodystluw bogi, Pelon grady Pelon trnagi
Pan to chmalch wuszy wchillu
Wdystlo to blag me Pogorue Ale Pan meho Jannabdam, wlasnem stworzyl r elam
Co pogorue was Bogz bowre
Pomaga pr Jedmm oblicme
W Chies stni Wstauicme, Dom ie swuty Jannascia, Jachrom Wulmodroscia

MOTUS Res est sal nota, plus fatent stercora mota
Mentiri, Neru, taebriari in silq, tacere, Decipere
Ha Vere sunt dotes in muliere
Post casum rerz, cessabit amor mulierz

Sepe suos mores homo muta ppter honores
Hac est consuetum, comitanter tristia letum

1607 w 28 Marca Prokofz pod Jendrzejowem

Pod w 7. Maja Sejm w Warszawie zaczął się
w 18 Juny Sejm skończył się A War;
sechawa pogordala, bardzo sprosmie,

Krol, obozem pod Warszawą, Rokossanie we
Dwu milach.

Dne 1. July. Krol pod Warką,

Dne 2 July Tamże Łuczyński obieżono. Ro:
kossanie Verchajny, Krol Zamku pod Gubor

Tamże sie Dniami biłszy stałobyta, po której

JA reczał do Litwy, do Przen

Wte czaszy przystal domni Dacfaryst?

26. Octobra S. Dimitra martira bywa. Wte
czaszy spolia Turcy dawstę zwykli byli zbudzić
ktorzy sie ius Herad dłużej trwać wpolu naucyli
mając między sobą niemato na szyncom, y zimnych
krawow ludzi, co zle dlużo wpolu y pluczy mogą
wytrwać,

Roku 1616 Dnia
30: Septembra

Skonnia gdym Brokhor
iechal nadrodze wlie:
sie me dalieko Rbeli
Rozzmi Zdraycy y ro:
zboymcy zastapimsky
na smiert Sabila imie
byli y pobrali rdechy
memalo. Jednak za wiel
ka, lasta, Panska, y przy
czyną Nasz wiecsdy Pamij
a. S. Kazmierza przy s Hellem do Sadrowia
zabrego zabrego.

Roku 1619. y 23. Jny. Dalem do Grobu
s. Kazmierza w Josciele v. S. Jana w Wilnie
Liesqiz Tabliciz Srebrna, na pamiatkz te me
vtrapiema wielkie, Kostowala Jansky Hluc
H. 6.

PRZY POGRZEBIE RZECZ

Wielubny kapłan Beda na Kazaiac mówił y to,
Niegodziw ten rakunku zadne który na tym świecie
cu zapomina Umarł, Ludzie mądry dawne wieku
moi M. y L. pp. y Prześ. Vtroškali Sobie glory,
Jeż G. Swiatu dowiść, że przynędy, Ruschusia,
y Smętlu wprhalie, mogą cłouielowi nic by dż
częshie, Lecz tymu nie było rodumy, Zdolac y wlu:
Dzie to wzmowic, alu y sami Gogo na Sobie przelo:
nie niemogli: gony serca trūdnie mēdeladne am
kamienne. Ba y wscie mi ktore zmi wiaśt bywa:
ly najmowane ktore sie wmyśle plakac vedyly,
Jeby nad grobem vmarłego rok, y musiac plakaly
y tak rżewno ten lament y plac odprawowaly, że
kto wś wlysat, (sobie by mēscial) y plakat musiat
Podal też to spoganow ieden, że za wś wieku, Dzieci
kiedy sie vrodzilo, To wpyseby plakali, a czegoż mēwie:
Dac na co sie vrodzilo, To wś resly dobra, albo zlu, Smier:
cia, vmrze, A kiedy cłowiek vmarł, To wś stela, kroto:
filie stroili, Zora zaś po zmarłym mēdu Musiac
wiesiad, Tancon wmyśle, Zaznata
shoro ostatm dzien musiac przynędy, vbransy sie

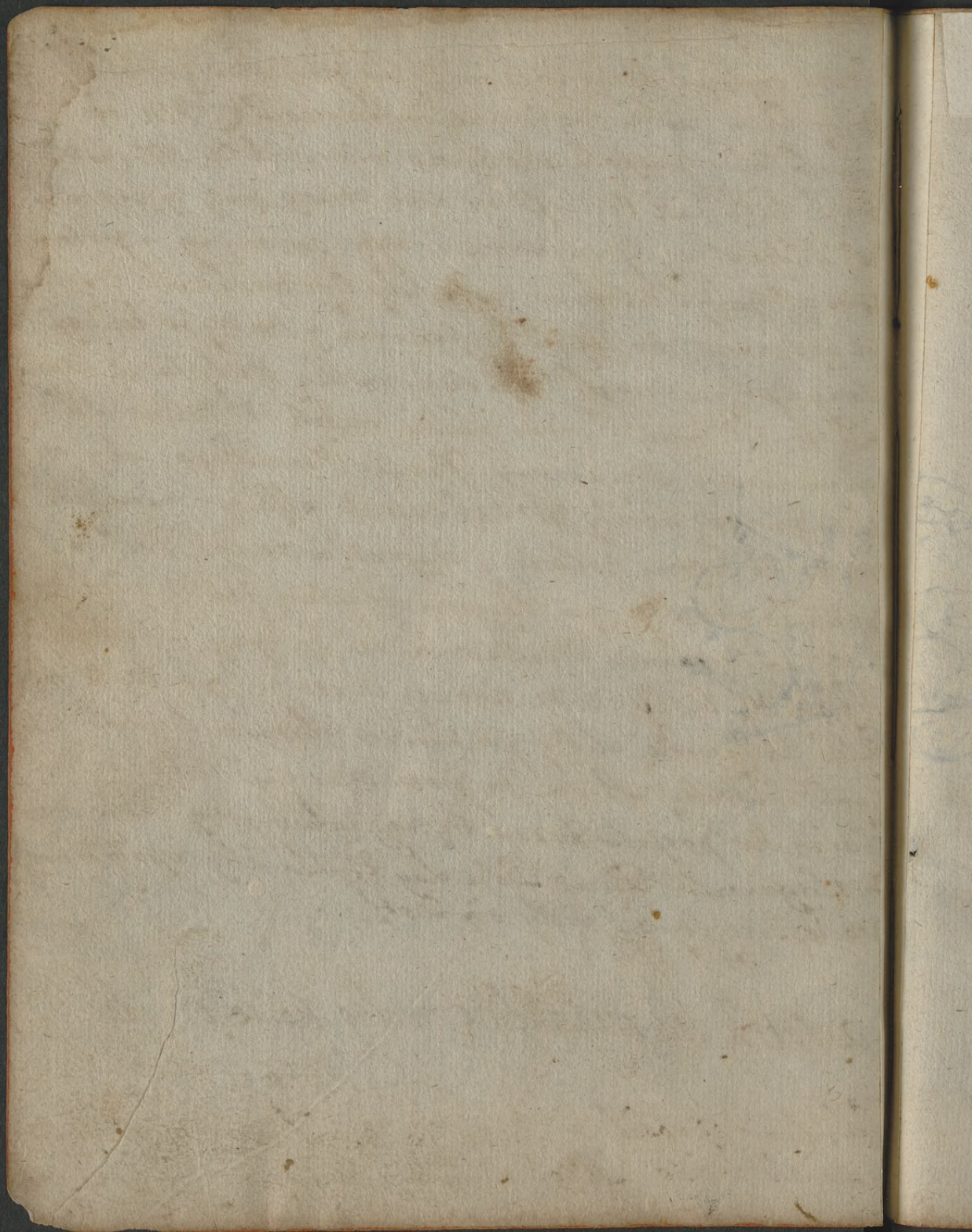
miało nagudnieyše s dachy ktore wisze s teciem sta przę-
 że zgorzenia nakrapiano Tancuiac Wespeliac sie wo-
 gien Srogi nato nagotowanym wstocyla z tam zgorzala
 Toż edymt Maab po Jenie Na lon wstiadysz Toż slugała
 przedmayszy po Panu ^{W dół na to nagotowanym wstokkali.} ^{z. 1. przedsię z}
 tam niewiedzieć co ja Wespeliac byb ^{prytamy o jako:}
 bres Gene. Vltimo. Deut 34. // 2. Regum 1. // zego w sęntek
 Egipt ^{3. Jozysze} i Synem ^{z. 1. w obronie pocztowanym} w ^o plachal // ^o Mo ^{z. 1. w obronie pocztowanym} z ^o Natome
^{in lud na buszy plachal ict.} Toż Daina nad Saulem z Jonata, iako tameri cny:
 ml, z plachie wierze o ię Smierci Słoty, Niespo-
 minam Jeremiasda (z. Para: 35) iako Jozysa Kro-
 ta zaluiac Smierci presmi Zalobne albo plankti na-
 pisal, z ludziom sie ię nabejnc a spiewajac rze-
 wliwie plakac kabal ^{stad patr 3 myssey} ^o zę ja przysę na plaha-
 ma taeno sie domyslic bo memoze byed słowiek nę-
 dnieszy Smrodliwidy iako Umarly, Ono Dnis wa-
 fciit Stworzył swiatł na czterech elementach, s tto-
 rycę z słowicka a stworzynyby go stak drogic
 kheynotow Cztery Sylaby, Mars, Smierc, Umarzanię
 y do tak lonca Smrodliwego przynodba Jako tfo
 tfo go dnia dziszeysze tal Facne N: z n. klesory
 xox. skłonię y obrone doma y mgędy ludzmi
 dobra sławę meti. ^{z. 1. zę} ^{z. 1. zę} słusnie tfo dy przed

smierc ie° ten vbiot nasobie noszimij y na Sercu Dal wiel;
tu mamij, gdyz Serce Czlowieca sialo moudimie kamen-
ne, dla cze° frasowac sie muszi, wszakze iednak podobno
nam Miedz, sie trzeba na takowq rze zdobyuac k towa
by zalosc nasze, ryebliet hieyc w sly by mozna rze byta,
mzli razlyhc y szerzej mogla. Rzeczmy de iedno tym, ze
Ji no sunt plorandi quos gloria vexat ad astra, bo
Cnocie mebo Daplata y wrecnie weszeliz. Wspomina-
iac na laka y ludie prjesle, Albowiem gdzie sie podzia-
on slieny Absolon, gdzie obybli Asael, ptahom sie rovn-
iac y, gdzie Salomon, Madyf, Gdzie Samson, nad Lwy Mo-
cmeyson, Panstwa Serohie, Miasta Inamente, gdzie ba-
gata Troia, Korint, Ateny, gdzie ona gwaltowna mo-
Rzymsha podziala sie Wsytstho smierc z Zemiq, poro-
wnala Dusz Krol iutro trup, Wspominaiac ze to rze
menowa, y kysy sedy do zse° kresu biedym, Vymowac
frasunku, sobie mozemy, Do zse° tez y ta rzeq memmle,
sa cieszyc sie mamij. Je yordy by ostatney posluze N
IX. W. mciow tak wiele y tak dacimie osob widzim,
y wst to melada Inak lastu. W. mciow, ludij bysre W. n
te Vccivose komu dymie idymti; mogloby sie iako ko twie
Zdac, ze to mnadzieiz prdy podobama iahie° albo wze y
oddama dymie alic dymiac to Vmarte. gvoli; ktory k
oddac iud me mode, Zadney nactpliwosci w tym memq
my. Ze to W. m. z vprzelymiej y prawy Seci prjelwko
Jes. 7. Gdow Krol Asurru, ktory mial 127 krolestw
2er. 1. iaku wozly na Perse y medy sprawowal
Zona ie° Wasta, Niepostusna, Zau me

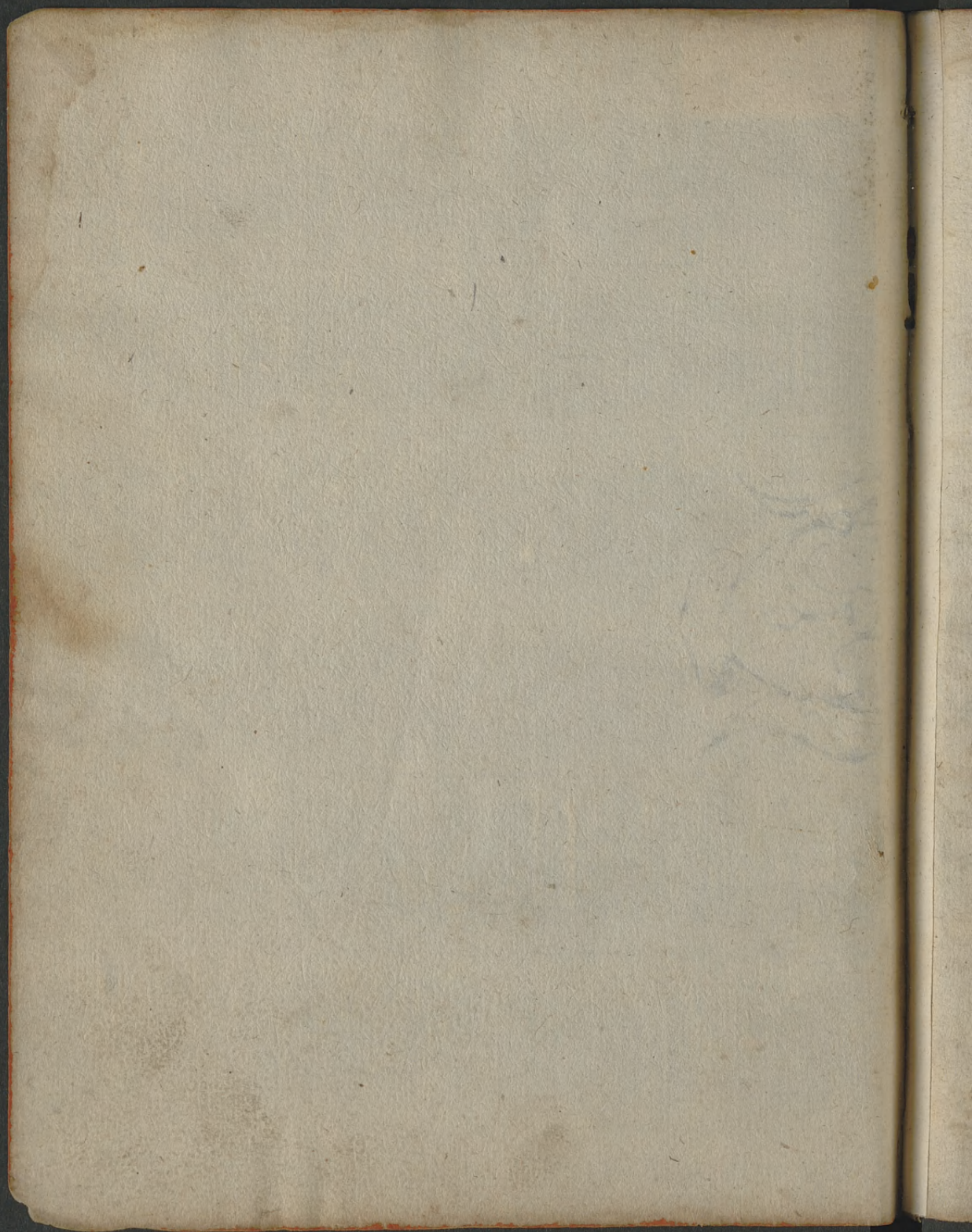
mema obynire, dajac Inac mēfyllu powinowatym, alic y
 wstytliem nobet. Je Ucinie dafowame X e N. me V.
 marlo Inim pospolu, alic bywie w Sercus W. M. Cnotli.
 wyrb. ludz. A toz jest on ouoc wiary, Cnoty y godnosti
 re. Słozce my powinowaci cieszyc sie mzym, a potom
 swo re. przyklad braci moze, aby Onowstrem sbyrosem
 sie sprawniz, do tjezo. dafowama y do tjeze dobrej
 slawy przyjsc mogli. Za tak wielka tjeze lasie. litorz
 W. M. re. Inac cialu shadac radzyl. W. Mediom. 6P.
 swym wielce dbzliwymy Proszac Pana Boga, aby on
 sam da nas: litorz tje. tak dalece odsludyc memojem.
 W. M. to hoymie placic y nagradzic radzyl. Tje. Ja.
 prawdę sobie y tym w bogiem serotom, takze y tje. V.
 ciuley a Stroszany Matronce re. Inac mzym, y prosimy
 aby om tje. lasie W. M. litorz Ocier ud po W. M. me.
 tje. Ja Inac, alic y po smerci doznaual, mogli tez
 byc Vedesniki. A om Ja powodem nasz tez starzby
 starac sie pospolu Inam beda, iakoby sby. lasie W. M.
 dastugowali. Pamie Boze day tje. aby w potiezbacz
 pocies. Inac mzym / mibly ta iest.

astatek na wola daz. wolno kade przydac y
 Vjac co chadz.

Midas vprosil u Boga so wdrat wrecz, wdlato
 mu sie obrocilo, A od smerci trudno.

67.

Copiia cara Tatarskie Dziańtekeiera
do Krola J^o msce na Sejm Warschawsky
Przez Rustemaga poslanego.

Tytul 3 Wycayny dawszy. Za
Wielkiemu Krolowi Polshie Bratu naszymu
Wysokiem J^{ym} Carskim listem Odnazmieniem
J^{uz} za laska Boga, y sebz sobiem Cesarza J^o msce
Wojme Perskoye koniec Wodymisoy, y sezsstwie
wybytho do kluiby swej przywrocinsoy, w dobrym
zdrowiu cy fortunnym powoddem do Stolicy na
soly Bactoserey wracamysie y ta wiadomoscia
Posla naszymu wielkie, z drugiem do nasz wypra
wuremy, Roskaduemy, Zebyście według zwy
czaju dawne wielkie upominli nam natrzezaj
Od pocatku sezsstwie Panowama naszymu, wca
od dawniat nam przyslali, y cobyscie sobie
przytym zyczyl, przydawszy posla swc wiel
kiego, Naszemu odnazmili, cobyescieli bydz
nam przyjacieliem, Upominli zdawna zwy
czajny, zinszem godarkei przytzyre, Bo re
sly wley mierze zwoluz, byznie bzdrecie,
Od Naszemyse Cesarza J^o m woyska do
stawszy

Smion Jobu stron potrzebuia, prauo Krolewica Jz^o m^o Cassan^o
y lada ofym ius mtecz, Do statecne vsprawy dlivnina sie
y nagrody dostatecney Panu swe y Panstwu ie^o Moskiewskie^o,
y brane scharby, y ja spuszczenie Panstwa potrzebuia
Na to o wielkie posly y o manowanie poslow, o dasz y
mieszde do Tractatow prosba, Jedac swou poslow na to
wyslac, Jeby miedz Pan y Panstwy, poloy byl stanowiony
Interim aby Krol Jz^o m^o Smolensku wrocil Wzym Jame.
Jal, ludzkie Smolenska, y dinnos kraion Jarajem Jmiesl,
Poslow Filareta Galicina, y nimos Jarab nadaid odpuszdit
Jym Jaimylaiia, Jz^o m^o sie Krol Jz^o m^o albo Krolewica Mfiscie
sie swy krzywdy ja ischa, odymowai sie bendz. Alie m
Pan Bog pomocy bende
Reponsu na ten swy list, y odprawy postamtia sue
predlucy potrzebuia.

List od Jz^o m^o: P. Podskarbie^o de data d. 23. Junij 1612

Przyredal z listy dzis rano Kobak Kro: Jz^o m^o tu do Podam
e, gdzie za wznawszy pewna wiadomosc, o wyredolzie
Kro: Jz^o m^o z listu Jz^o m^o Pana Miodochie^o poszy tam da
iac Jnac w. m. Jsd y 20 Junij To rest wprdy y wtozel
ruszyc sie dapecne Krol Jz^o m^o z warszawy ma bez
Krolowej Jz^o m^o, y Krolewica Jz^o m^o gdzie sie preo.
to w Wilnie to rest y d. 11. Jly stanic osde

Pullu

Wszystko (tak sam slychac) Woysha P. Zborovsluc^o y P. Sapiezy
nego nastempuray iuz na Economie y do t. Tribunali.
Stow Lumbelskuch postali protestuiac sie, y wymawiajac
ze niewinnim nic R. Ptey iedno omym winno, Postali
y do Jzo m. X. Arcybiskupa Gmedmenskuego, opowi
dajac sie tez stem, Toz slychac ze y Smolenskiy Ved
ma, ze slydy rowno biagnac smim.

Jzo m. P. Worewoda Kyonskiy. Zdrzesiazia, Tysig
ludzi do Woloch iuz wysedl, Tomsa ma Turkow y P.
tarow turekhanasche Tysigdy, Dawa Inac Worewoda Su
dmigrodski ze dwa Sanzonie Tureccy do Krola Jzo m.
rada, a Pana Kochansluc^o w Jabiers permie zatry
mano

Dne 15 Juny Kochanski Zaporoski
V. Kro. Jzo m. odprawowali gostelstwo powiadaj
ze w Moskwa Korabla 8000. a iedno 3000, y to
ramyeb dostalo, prosili o pomoc prjecimho Moskw
Odprawiono tez iuz, y Tolmerze Smolenskiy, y Sapie
Dnyski, dawiszy im dobra lacinę, gdzieby niepoprje
stali. Zwyc. Jlyeb Zamyslow Jachetys, Losyla domis
Krol Jzo m. P. Moskynski dla imsiema sie smim, alic
Zmieniadowym postanowieniem.

Przysla tez ta Wiep
z Inflant Jz zlemi edasz y To rest. 7 Juny insperate
wpadli do Lucina Moskwa, y Miesto spalili. Nasye
wysylkub wysielili, Zamku iednak mienzigi, Cary
Dimitr pod Licorami ludy obozem, drabim goture, Uch
prosto zed do Norogrodka Starostwa P. Skuminou, a tan
powiadaja, wzedy ludzi imemas nad 80 pilsoty, Armata
iednak rest mizla, Datt s Polamice ut supra

La

Anno. 1629

70.

Lana De Montenegro Synacsta p[ro]m[is]sione om[n]i[n]o n[ost]ro
d[omi]ni D[omi]ni - 10. July.

A Lana Wojediego Synacsta - 29. D[omi]ni July.

Versus ad diuum Antonium de Padua

Si quaeris miracula, Alors, error, Calamitas,
Daemon, lepra, fugiant, agri surgunt san,
Cedunt Mare, Vincula Membra, resq[ue] peditas.
Potant, et accipiunt iuuenes, et cani,
Percont pericula, cessat & necessitas,
Narrant hi qui sentiunt, dicant Paduani,
Cedant: Gloria Patri & Cedunt Mare &

V. Ora pro nobis beate Antoni.

R. Ut digni efficiamur promissionibus Christi,

Oratio, Oremus

Ecclesiam tuam Deus beati Antoni, Confessoris tui
deprecatio uocua lotificet, ut spiritualibus se[m]per ma-
matur Auxiliis, et gaudiis perfrui mereatur aeternis,
Per Christam Dominum nostram. Amen; Laus tibi
Christe Rex aeternae gloriae,

List od cara Prelopskue przymieriomy przez Malyskue
szlachcica Władimira z woloł pusejonęgo, 1615.

Wielkiy Kordy Wulki Ctan Destepodachi, Nabajskij, Piaty
oborsky, y miślicomę Tatarow Wulki y mozym car Dżiam
baki girey, Zygmuntowi Trzeciemu Krolowi Polskie Spol
zdrowiu mimm y listem przyiaciu szrem to oznaymujemy, Na
dawno czaſtu, poslalifczie posladu do najs stem obwuciuq
taha, iaka przedtym Krolowi znami mieli, przyiacu, y bra
terstwo zacnowac y dawac zmylile szarby na hoſady Rok
ab. zferafmiejſze szarby iuz sa w kamencu oznaymuj
proſbilifczie o przymierze, z temu wierdac, gdyſbmy me
mieli Jadcny y woli weſymie Dwanafczie Tysiecz tydz
przyſto, y znaſc Nabajſkue kraui, Nuce woloł, byſta
y owiec wdzajwſzy, Szli do kiowa, do Orakona, Napafcz Je
li Zamku Cesarza Stecha Nad Nieprem kufact, y nap
mipet weſymiwſzy wdzac go odcieli, Odym my wiadomoſc
wdzajwſzy widzac ze sie tak Krolowi megodſilo edymie, po
ſtanowilifcmy takiemze ſpoſobem Sobie poſtampic, y przy
ho sie zebrawſzy. A sto Siedmdziefiat albo 80 Tysiec
woyſka dgotowawſzy woly, bydlo, ouc ktore bylo, zic
waz odwilifcmy, a naberguntow dwyſ poſlawſzy Druy
miaſt albo palankow Osiadofci y wſi zabralifcmy
y ſplondrowalifcmy, kadde Tatarzynowi, Siedm ofm dzu
owiec wiedmow doſtalofie woloł bydla tidzby, krom
ſame Pana Boga mewe mkt, Panſtwa woioiwac naſz
iſt od naſze Oyca nam Joſtawione dzedictwo, wa
meſtufna, abyſczie wy Panſtwa woiowali, y miewam Ho

Nabrey

Nalu
My,
x:
mie
me
cne
Am
Op
Og
kon
pr
sh
be
w
Dr
Op
L
Dr
w
y
Pa
me
one
pr
kon
albo
nem

Naludy, Kto jedu nareddac woionac, Tak Woionac potrzeba
My, Niewiem czy sie to zna, wiadomo, stalo, G to czy
X: Janusza rada y sprawa, Wiedzie o tym jezemy ab na ka
memet wysli, y na potym da pomocu, Baza o bendrem mogli
medamefajmy He sprawic y wzymany, przyjmijcie da woz
cne, y tak Wiedzie, ze przyjaciotom restesmy przyjaciotom,
A meprzyjaciotom, tak bendrem meprzyjaciotom,

Copra listu Jz^o m. P. Helmana Coranne pisane do
Jz^o M. P. Morewody Bredesue^o d. 13 oktobra

Oznamow. W. M. de car Tatarsky wyszedl z Wolof kielhadindie
komom wiczy wypocznawiac mebanil, Znowu sie od Tardim
przed Mesti przeprauil, y poszedl do Hordy ze wzytym Woy
szem y Splonem. Od Tatar wtych czasow dadnego bym sie me
bespredenstwa niespodziel, Dano m. dnac z Wolof ze sie
w los obrusyla przedwio Hospodarowi z. 9 oktobra r. ju
zli sie nap, oblegli y dobywali go wialim Dwoje
Oponowalo sie przyjmij presoty kielhaset Wengier szey
ktorem odgromil w, w dnah de refese z me komet y
zeli stego t. n. Jdrayca Hospodar, radny bym sie stad oba
wial, iadne mebespredenstwa gony sie opod Bogi, Nap wiczy
y Herab Tatarowie Panstwa R. Ptey woionali pewnie me
damega wplouat aby w belahem sposobem mogli shodit
Panstwa R. Ptey, Nad sluziwam iaki ta bendre te Jaimy
na komet Dylolby co talow na R. Pta sha, do lwiel mebespe
cne medamefajm stauu su wposer, d. k. J. m. rad sedac wedle
przemozem a Zemi anslu^o pomagac stubby R. Ptey, Zostal
kyl Soltan calga, Suintimer Murza dla strady Ordy Shudma
albo S. Tysecy talax za H. i mehubur, Doby gibewhrans
memeli sie werniac, Za cara rze o poloy ab do trafa

Naraszmeysdy a Niezwyciszony Caru.
Panie a Pame moy Msobiny.

Alho na Vmzonsze slubby sworie oddaję, pilnie a pilnie w fa smie
msobina, lasz Msobey Carskiej Msob. me msobin. Pana, w

Alho mgdy eme Das tudonym bendat sluga W. C. M. me m. P.
piszame to sworie krotkie przed Gasme Wierlmanne a me
miekie m. P. y Dobrodzieia. P. Worewoda Sandomerz,
shie do rak W. C. M. posyłam. Przed ktore na
tej stolicy przedlon swyeb z Bogoslawienstwem Pan.
shem, w do brym Jetroiu dlugie Panowania, z Vprzejme
serca W. C. M. Msob. wierme Dycat, sposlugam
sie tez, snaymssem do W. C. M. Verulam. y do ra
licholwiek ~~nie~~ tam, se msob moy Msobiny Pan
Pan Worewoda Sandomersky, mgdsy naposleyse
slugi W. Carskiej Msob. wpisac y Valnaw mie ben
dare radyl. Stalonych sre ia, roshabam W. C. M.
dogadziat wymawiac, mi bendu. Odzym daley, moy
Twiele m. Pan. Jz m. Pan Worewoda z W. Carskiej
Msob. Vstne rodmowu bednie radyl. Na Vmzonsze.
Przylzym powtore oddajac poslugi sworie w Msobina la,
shy W. C. M. me m. P. Dat shosdy z
Febrj 1606

W. Carskiej Msob. Na Vmzonsze.
Sly sluga

Tytul. Dno Dno Demetrio Joannidi
Sermissimo Dno Dno Demetrio Joannidi
Dei Gratia, Russiae Casari, nec non totius
Monarchiae Moschor Duci, aliarq; prouinci:
arq; ob Regnoz ad eand; plinertiu, Dno C. H. g. z Dobryn
Dno Clementissimo.

72.

Petrus Borowski, etc. Universis et Singulis Principibus, tam Ecclesiasticis, quã secularibus, Reginis, Illustribus, Magnis, Insuper Nobilibus et Familias Dnibus, Archiepiscopis, Episcopis, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Pallatinis, Castellanis, Capitaneis, Vicecapitanis, Burgraviis, Tenentiis, Proconsulibus, Consulibus, Advocatis, ceterisque omnibus, quacumque officia gerentibus nec non Feloncorum ac Vecligalium exactoribus, ad quorum noticia prius litterarum hanc pervenerint. Dnibus amicis meis singulariter colendis et clarissimis Salutem et omnem felicitatem nrarum officiosam commendationem, et mutuam benevolentiam. Proficiscitur NoreMBERGA Nobilis Laurentius Herbink seruator nr, certorum quorundam nrarum negotiorum pagendorum gratia, et ut iter suum tutius et commodius ad negocia sibi commissa peragenda absolere possit, operipræcui esse duximus, ut eum Dnibus Vris. commendaremus, quemadmodum huc litteris nris commendamus, etc.

Anno 1602. Die 2. Februarii

Do J. J. m. sc. Panu Kapitana Prædye
Salem de Pren, et usq. ad hoc tempus servicia sua

Anno 1616. die 12. Aprilis. Prædamsby Præm. J. J. m. sc. Panu Kapitana Prædye
m. sc. Panu Jacovi Stęsanowi 3a R. 42000. wyjedal tu
s Pren J. J. m. sc. Panu Kapitana de Węgiel de wyjedal tu
Lia. Swoia.

Aspar Hormatt Sacra Regia Altitis Polona.

Aulicus et Preshoy Aulici Submus Capitaneus. r. r.

Notu facio omnibus ac singulis, nos presentium hunc ostensorem
Egregium Paulum Krolne Sac. Ra. Altitis senturione, in Ungariam
Ortoz negocioz causa misisse, Quo circa omnes ac singulos
cuiusvis status homines oratos esse volo, Ut quocumq; locorum
branonominatus Nobilis Paulus Krolne Venerit, cum tuto, li-
bere, et absq; omni impedimento perfransire ac redire per-
mittant, et quocumq; in re Christianam opera et subsidio
indiguerit, adiumento esse velint, Quos ego omni obsequi-
orum genere ubicumq; necessitas postulauerit D. V. Agens
reseruire semper studebo.

Sigismundus Dei gra Transsylvania, Moldavia, Valachia transalpi-
na, et Sacri Romani Imperij Princeps, partium Regni Hungariae Dominus
Aurei uelleris Eques, et Siculoz Comes, r. r. Vniuersis et singulis, Specta-
bilib; Agens, Gnosis, Egys, et Nobilib; Comitib; Vicecomitib; et Iudicum,
quocumq; Comituum Capneis, Praefectis, Prouisorib; Castellans Arcium,
ac alioz quocumq; locoz officibus, Tractatorib; Teloneatorib; Ponti-
um, Passiuum Portuum, Vadoz, et Viarum custodib; eoruz, rectoribus,
Iust. Famatis, Pruden, et Circumspect. Consulib; Proconsulib; Burgra-
uis, Agens Civiu, Iudicib; juratisq; Cuiusq; quocumq; Civitatum Oppi-
dorz, Villaz et Possionu Cunctis etiam alijs quocumq; off. dignitate, et of-
fectura fungit, extra q; Ditionem nrā constitutis et commorantib;
eis nobis honorari, salutem ac felicitatem quocumq; prosperam successum Sub-
ditis aut nrīs gram nrām, Fidelis m. Gnas Joani N. Comes Comitatus
Colofien, Expediuit Familiarē suū pntium se et ostensorem, in Polona
Cortoz suoz negocioz causa, Promitt. Do. Vras rogam; beniuole, Ut quocumq;
Vbiq; in caru d' terris, tenentis, Dominis, et officialib; tā in eundo, quam
rediendo, tutu, securu, et libere transitum p'bere et p' suos p'beri facere,
Do. Vra nrī ob respectum velint. Subditi Vō nrī modis omnib; abbe-
ant et leniantur Nec dicitur faciant, Pntib; p'lectis exhiben-
resatutis. Datt. Alba Julia. r. r. r. 24. d. Mensis Novem-
1598.

Inuersis dominis Tricesimatoribus, Telomatoribus, Custodibus Viarum Lon:
 tium, et eorum vicis gerentibus. Salutem cu servitio et commendone Pra:
 stantum per exhibitores familiares dm mei. Mag^{us} D. 23 mitto in
 tribus Carabus duo Vascula Vin, ac reliqua victualia, ex Modra:
 tura ipsi propria, quos insequuntur duo homines pelentes ouiculas
 Agnos, Hircos N° 34 Ea pp D. V. amanter rogo ut sint easdem
 libere pacifice transiri pmittere sine omni pensione, Pro quo
 beneficio. Dm's meus data occasione beneuolentia eam, r'cum
 p'nsare non praetermittet easq' et cetero feliciter valere cupio.
 Datt.

Nota facio oib' ac singulis Presentiu ostensorem Nobis XXX s. R. P. centurionem
 Serui pprii infidelitate ac furacitate no modo replecturaria Vexperiam
 rebus alijs oibus exutu esse. Et p'm de ois et singulos orator ee uolo. Ut Vbi:
 cuq' locoq' malificus illi seruus deprehensus compertusq' fuerit, eum
 artinezq' capiq' eurent ac p'mittant. Neq'q' argutatem admittent,
 Sua m'it' rem gratissima, nisi aut oi obsequioz glorie r'compensanda
 D. V. H. factura certo sibi psuadentes. Datt.

Sigismundus III Dei gra Rex Poloniae, Magnus Dux Lituaniae, Russiae, Prus:
 siae, Masouiae, Samogitiae, Lituaniae, et in Sueuorum, Gotorum, Vanealorumq'
 ca' hereditarius Rex.

Capitany, Vicecapitany, Tenutarys, Bl'graby, Proconsulibus, Consulibus, Ad:
 vocatis, Scabim's, Scultetis, iuratu opprocoz, Villarq'q' marq' Rectoroz et
 eoz loca teneng. Fideiq' nobis dil' gram mam Regia, Fideiq' nobis dileq'
 Mandamus Vo'bis omnino habere Voleng. Ut mox V'ris p'ntibus lris m'is
 Hulco m'o de equis Sex Reduedaz cum surru Vel sine surru. prout iusse:
 rit, necessitasq' postulauerit, diei noctiq' minime parcleng iurati Lituaniae
 et rursus ad nos redunt' prouideatis, ab alijsq' quoz interese prouideri
 uretis. Pro gra mra officiozq' suis. Datt' fract' Dec 31 mensis Decem'is
 Anno Dm'i M. DC. III. Regnoz m'oz Polon' XVII. Sueuoz X.

SALVA GVARDIA

Riccolphus. II. Diuina fauente clementia Electus Romanorum Imperator semper
 Augustus, ac Germania, Hungaria, Bohemia, Dalmatia, Croatia, Sclauonia, &c.
 Rex, Archidux Austriae, Dux Burgundiae, Stiriae, Carinthiae, Carniole,
 Wirtembergae, &c. Comes Tyrolis, &c. Vniuersis ac singulis nostris Capitaneis Gene-
 ralibus, et particularibus Praefectis, Locumtenentibus, Vicariis, Tribunis, Metatoribus,
 aliisque officariis bellicis, quocumque nomine censeantur, ac gregariis quoque militibus
 tam equestribus quam pedestribus, cuiuscumque nationis, dignitatis, status, gra-
 dus, conditionis, et ordinis extiterit, gratiam maiestatis caesareae et omne bonum
 Cum nos Inasam Dnam Martam Bogachoczi (cuius iura haec sua Teplerensi, nec non
 Prago, aliisque vniuersis rebus ac bonis eiusdem vicius locorum in maiestatis caesariae et Regiae
 Protectione, ac Salua guardia specialiter suscepimus, eorum realiter et citra cuius-
 iusquam impedimentum vti et potiri volumus. Vobis quidem omnibus et cuiuscumque
 vrum tenore presentium serio ac firmissime Mandamus, Vt sub fide et iure iu-
 rando, quo quisque vrum nobis obstrictus est, dictam Dnam. M. B. relictam
 vna cum hominibus, seruatoribus, Armenis, Pecoribus, Curribus, aliisque bonis ac rebus suis
 omnibus et singulis, qualiscumque ea fuerint nullatenus impediat, neque vel hospitans
 diu onere, exactione vel alio quocumque modo sine pretextu turbetis, moleste-
 tis, seu grauet. Sed haec nostra Imperiali et Regia Salua guardia exemptione
 et immunitate libere et pacifice vbiusque locorum vti, frui ac potiri sinas-
 tis, atque id ab alijs fieri quantum in vobis erit curetis. Quatenus grauissimam
 indignationem nostram ac poenam Triginta Marcarum auri puri, cuius dimidia
 pars fisco nostro, altera vero parti laesa. Omnino spe vniuersae sublata, perpendenda
 sit, cuiusque volueritis, Statuimus cum non tantum facultates ac bona
 eorum qui contra fecerint vbius locorum, sed etiam eorum personas vbiusque
 Caut presentium aut futuro tempore deprehendi potuerint ad resarcienda et
 compensanda damna, qua fecerint seueri et sequi. Haec enim est serua, et
 expressa mens ac voluntas nostra. Haec testimonio litterarum sigilli nostri imper-
 risonis munitur. Datum in hinc nostra Regia Praga. Anno 1601
 Regnorum nostrorum Romanorum 26. Hungarici. 29. Bohemici itibus. 26.

Wesslybys chciał ymieć orac Wiroiliusz za mańsz
 czytać A chceżli y zieleń sily, Poznac iako
 weby były, Wierz mi to Macer wypisał, Mno
 gich pozytki powiedzial, Ieslyby tez kto rad
 slyżal, lakie Rzym boie z Pany miał, Tych sie
 od Lykana dowie, Ten Marsowe bitwy powie
 Ieslybys chciał comilowac, Cztac sie nawczyższ
 Fryowac, V Nazona dobrze poznasz, lako sie
 wtym sprawowac maższ, Chceżli podlug ma
 drości zyc, Sluchay cze sie maższ vczyc, lako
 by orzechow prozen byl, Swoy zywoť rza
 nie prowadzil, Badzże pilen ze zrozumieższ
 Co rest ma drość, cztac obaczysz

*Michalis Regina tuis hac nocte rarerem
 Et si uerum cupper ubiqz rarer.*
 Rex Anglicus gente bona dat signa serena.

*Asido quid prius Tigris, Tigris quid Demon, Demone quid Mulier,
 Muliere nihil.* Oderunt peccare boni, Virtutis amorq. Oderunt.
 peccare mali, formidine pang.

*Mellior est buccella sicca cu gaudis, Nam tota domus ple.
 vicibus cum iugirio. Iratus rex nescit discernere*

Contego V. S. Hannu w Krakowie he Sacre Wiersz.

Conturbare caue, Non est placare suauē.
 Diffamare caue, nam reuocare graue.

CRITICI vici in fortunati dies. Ianuary 1. 2. 5. 7. 8. 15.
 February: 10. 15. 19. March: 15. 16. 17. 18. Aprilis: 6. 7. 15. May:
 15. 19. Juny: 6. July: 17. 20. Augusti: 10. 20. Sept: 15. 18.
 October: 6. Nouembry: 16. 17. Decemj: 6. 7.

